

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

VLAAMSE BREDE HEROVERWEGING RAPPORT ONDERWIJS & VORMING

INHOUDSTAFEL

1	Inleiding	4
2	Financiering gewoon secundair onderwijs	5
2.1	Vlaamse onderwijsfinanciering in vergelijkend perspectief	5
2.2	Financiering relateren aan output/outcome	10
2.2.1	Het Data Envelopment Analysis model	10
2.2.2	Onderwijsuitgaven en testcores	11
2.3	Huidig financieringssysteem gewoon secundair onderwijs: beschrijving	14
2.3.1	Personeelsformatie	15
2.3.2	Werkingsmiddelen	24
2.4	Opbrengsten en effecten van wijzigende financiering	26
2.4.1	Vooraf	26
2.4.2	Directieambten	27
2.4.3	Pakket uren-leraar onderwijzend personeel – seculiere vakken	29
2.4.4	Pakket uren-leraar - godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie	38
2.4.5	Scholengemeenschappen	40
2.4.6	Bijzondere pedagogische taken (BPT) en interne pedagogische begeleiding (IPB)	43
2.4.7	Plage-uren	45
2.4.8	Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers	46
2.4.9	GOK – uren-leraar	52
2.4.10	Optrekken prestatienoemers	54
2.4.11	Globale puntenenveloppe	56
2.4.12	Afwijking OFT-BFT	58
2.4.13	Werkingsmiddelen	64
2.4.14	Programmatie en rationalisatie	67
2.4.15	Indexsprong lonen	69

2.5	Impact op andere beleidsdomeinen	70
2.6	Besluit	70
3	Detacheringen	72
3.1	Scope onderzoek	72
3.2	Juridisch kader detacheringen	73
3.3	Bronnen geraadpleegd tijdens het onderzoek:	73
3.4	Berekening besparingen en budgettaire negatieve neveneffecten	74
3.5	Opbouw onderzoeksrapport	74
3.6	Onderzoeksresultaten	75
3.6.1	Verlof wegens bijzondere opdracht	75
3.6.2	Verlof wegens opdracht	90
3.6.3	Verlof wegens vakbondsopdrachten	96
3.6.4	Verlof naar ministerieel kabinet	98
3.6.5	Verlof ten behoeve van politieke groepen Of hun voorzitters in de wetgevende vergaderingen	100
3.7	Samenvatting	101
4	Subsidies	105
4.1	Scope onderzoek	105
4.2	Bronnen geraadpleegd tijdens het onderzoek	105
4.3	Aanpak van het onderzoek	106
4.4	Opbouw onderzoeksrapport	106
4.5	Onderzoeksresultaten	107
4.5.1	Decretale rechtsgrond	107
4.5.2	Looptijd	112
4.5.3	De inzet van subsidies in uitvoering van het Beleid	120
4.5.4	Koppeling van de drie speerpunten	123
4.6	Samenvatting	132
5	Besluit	133

1 INLEIDING

Op 4 december 2020 heeft de Vlaamse regering de opstart van het project Vlaamse Brede Herooverweging (VBH) bevestigd. VBH beoogt een grondige doorlichting van de diverse uitgavenposten en waar relevant kostendeckingsgraden binnen de Vlaamse Begroting. Dit heeft tot doel om de kwaliteit van de publieke financiën te verbeteren op vlak van efficiëntie en effectiviteit. De Vlaamse regering heeft een stuurgroep opgericht om de uitvoering van heel het project VBH te sturen en op te volgen. De voorzitter van de stuurgroep is mevrouw Marion Debruyne.

Op het Voorzitterscollege van 11 februari 2021 kwamen minister-president Jambon en minister van Begroting Diependaele persoonlijk de doelstellingen van het project VBH toelichten.

In uitvoering van de mededeling aan de VR van 4 december 2020 én in navolging van de toelichting op het Voorzitterscollege d.d. 11 februari 2021 én op aangeven (van de voorzitter) van de stuurgroep d.d. 22 februari 2021 en 25 maart 2021 en 21 april 2021 is beslist om, binnen het beleidsdomein Onderwijs & Vorming, de financiering van het gewoon secundair onderwijs, de detacheringen en de subsidies onderzoeken i.k.v. het project VBH. Deze beslissingen werden mede genomen met het oog op binnen het beleidsdomein beschikbare capaciteit en tijd om dit rapport tot stand te laten komen.

Dit rapport geeft de resultaten van deze werkzaamheden weer. Het rapport heeft bijgevolg drie onderdelen: de financiering van het gewoon secundair onderwijs, de subsidies en de detacheringen. Deze drie componenten vertegenwoordigen samen ongeveer 35% van het onderwijsbudget.

De bovenstaande beslissing brengt met zich mee dat belangrijke delen van de onderwijsbegroting ook niet aan bod komen in dit rapport: het (gewoon) basisonderwijs, het buitengewoon onderwijs, het hoger onderwijs, het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, de internaten,... Het spreekt voor zich dat de bevindingen uit dit rapport enkel van toepassing zijn op de uitgavenposten waarvoor de denkoefening gebeurde. De methode die werd gehanteerd voor de analyse van de financiering van het gewoon secundair onderwijs is op zich wel toepasbaar op de financiering van de andere onderwijsniveaus/-sectoren.

2 FINANCIERING GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

Dit hoofdstuk bekijkt de financiering van het Vlaams gewoon secundair onderwijs. De kern van de aanpak bestaat uit het gedetailleerd beschrijven van het huidige systeem om vervolgens de verschillende componenten onder de loep te nemen. Telkens wordt aangegeven wat mogelijke budgettaire opties zijn. Aangezien het financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs het meest complexe is, kan deze aanpak, indien gewenst, worden meegenomen naar andere onderwijsniveaus.

2.1 VLAAMSE ONDERWIJSFINANCIERING IN VERGELIJKEND PERSPECTIEF

We starten dit rapport betreffende de financiering van het gewoon secundair onderwijs met een internationale vergelijking. Allereerst bekijken we hoeveel Vlaanderen investeert in onderwijs. Hierbij worden alle publieke uitgaven (personeel, werking & investeringen) meegenomen.

Tabel 1: Kostprijs per leerling-VTE, per onderwijsniveau, in PPP USD (2017)

(Bron: OESO, Education at a Glance 2020)

* Alle opleidingen die behoren tot een ISCED-niveau worden meegenomen

Land	Lager onderwijs	Lager secundair	Hoger secundair	Hoger onderwijs
Oostenrijk	12.754	16.794	16.593	19.089
België	11.106	14.524	14.606	19.422
Vlaamse Gemeenschap	11.674	15.367	14.427	21.242
Denemarken	13.278	13.127	9.526	18.062
Finland	9.633	15.400	8.180	17.730
Frankrijk	8.319	11.252	14.743	16.952
Duitsland	9.572	11.975	15.466	18.486
Griekenland	6.085	6.951	6.638	3.294
Ierland	8.215	10.054	8.890	16.794
Italië	9.160	10.073	10.883	12.226
Luxemburg	19.690	23.073	22.427	52.089
Nederland	9.301	13.527	14.274	20.445
Portugal	8.766	10.993	10.463	11.788
Spanje	8.161	9.567	10.711	13.446
Zweden	12.189	12.894	12.427	25.584
Verenigd Koninkrijk	11.604	11.749	11.480	28.144
EU 23-gemiddelde	9.269	10.963	10.836	16.688
Oeso-gemiddelde	9.084	10.486	10.874	16.421

In tabel 1 wordt weergegeven hoeveel publieke middelen er per voltijdse eenheid leerling/student worden besteed aan de onderwijsinstellingen. Om de vergelijking mogelijk te maken tussen landen zijn de bedragen weergegeven in koopkrachtpariteiten en in dollar. Wanneer we de Vlaamse situatie vergelijken met het EU23- of het OESO-gemiddelde; zien we dat Vlaanderen zich in alle onderwijsniveaus boven deze gemiddeldes bevindt. Deze vaststelling geldt in de meerderheid van de gevallen ook wanneer we Vlaanderen vergelijken met de opgenomen EU15-landen (Luxemburg niet te na gesproken). Deze algemene vaststelling kan verder worden gespecificeerd. Het verschil tussen Vlaanderen en de andere landen is het grootst in het secundair onderwijs. Hiermee samenhangend zien we dat in absolute termen het verschil tussen lager onderwijs en lager secundair onderwijs in Vlaanderen 3693 dollar bedraagt, wat meer is dan het OESO gemiddelde maar minder dan Oostenrijk (4040 dollar), Finland (5767 dollar) en Nederland (4226 dollar).

Tabel 2: Lopende uitgaven, naar uitgavencategorie in procent (2017)

(Bron: OESO, Education at a Glance 2020)

Land	Lager, secundair en post-sekundair niet-hoger onderwijs			
	Personeelsuitgaven			Andere lopende uitgaven
	Leraren	Ander personeel	Totaal	
Oostenrijk	66	8	74	26
België	70	19	89	11
Vlaamse Gemeenschap	69	19	88	12
Finland	50	12	62	38
Frankrijk	59	22	80	20
Duitsland	m	m	82	18
Italië	60	16	76	24
Luxemburg	78	6	84	16
Nederland	m	m	80	20
Portugal	76	9	85	15
Spanje	71	10	81	19
Zweden	53	14	68	32
Verenigd Koninkrijk	68	10	78	22
EU23-gemiddelde	61	15	77	23

De publieke uitgaven kunnen vervolgens ook worden opgedeeld naar uitgavencategorie. Tabel 2 geeft weer welk aandeel van de lopende uitgaven wordt besteed aan enerzijds personeel en anderzijds werking. Binnen de categorie 'Personeel' wordt een verdere opdeling gemaakt naar personeel dat een lesopdracht heeft/ instructie geeft (Leraren) en alle andere personeelsleden. Het valt op dat Vlaanderen een bijzonder hoog aandeel van de lopende uitgaven besteedt aan personeelskosten. Zo'n 88% van de lopende uitgaven wordt besteed aan personeel, wat na België als geheel het hoogste is van de 12 EU landen.

Hierbij aansluitend toont de onderstaande tabel het aantal uren dat een leraar jaarlijks voor de klas staat (=onderwijstijd). De onderwijstijd van de Vlaamse leraar zit dicht in de buurt van het EU23-gemiddelde, met uitzondering van het beroepsgericht (hoger) secundair onderwijs. Een volgende tabel geeft de leerling-leerkracht-ratio mee. Het is belangrijk op te merken dat deze ratio geen weerspiegeling is van (gemiddelde) klasgrootte, maar een investeringsindicator: per hoeveel leerlingen wordt er een voltijds equivalent leraar ingezet? Op basis van Sibodata kunnen we vaststellen dat er gemiddeld 19 leerlingen per klas zitten in het lager onderwijs. In 1a zijn er volgens de Liso data 15,95 leerlingen en in 2 BVL gemiddeld 11,10 leerlingen.

Samenvattend kunnen we stellen dat het Vlaamse onderwijs geniet van een relatief hoog budget, met een hoge besteding per leerling. In vergelijking met andere landen gaat een relatief groter deel van dit budget naar personeelsuitgaven, en een beperkter budget naar de werking. Dit verklaart waarom de leerling-leraar ratio, als een indicator voor investeringen, relatief laag is in Vlaanderen.

Tabel 3: Onderwijstijd, per onderwijsniveau (Bron: OESO, Education at a Glance 2020)

Land	Onderwijstijd, in klokuren				
	Lager Onderwijs	Lager secundair, algemeen vormende programma's	Lager secundair, beroepsgerichte programma's	Hoger secundair, algemeen vormende programma's	Hoger secundair, beroepsgerichte programma's
Oostenrijk	792	617	a	m	m
Denemarken	718	709	a	m	m
Finland	677	592	a	692	692
Frankrijk	900	684	a	684	684
Duitsland	698	651	a	646	646
Griekenland	660	611	a	597	597
Ierland	603	603	a	477	m
Italië	766	626	a	626	626
Luxemburg	810	739	739	739	739
Nederland	930	720	720	720	m
Portugal	761	605	605	605	605
Spanje	871	669	669	669	669
Vlaamse Gemeenschap	746	665	a	694	694
Franse Gemeenschap	708	650	a	589	589
Schotland	855	855	a	a	a
OECD-gemiddelde	778	712	m	674	674
EU23-gemiddelde	738	663	m	653	653

Tabel 4: Leerling-leerkracht-ratio (2018) (Bron: OESO, Education at a Glance 2020)

Land	Lager onderwijs	Lager secundair	Hoger secundair		
			Algemeen vormend	Beroepsgericht	Totaal hoger secundair
Oostenrijk	12	8	10	10	10
België	13	9	11	9	10
Vlaamse Gemeenschap	13	10	10	8	9
Denemarken	12	11	10	17	12
Finland	14	9	14	22	19
Frankrijk	19	14	13	8	11
Duitsland	15	13	12	14	13
Griekenland	9	8	10	8	9
Ierland	15	m	13d	a	13d
Italië	12	11	12	9d	10d
Luxemburg	9	11	8	9	9
Nederland	16	16	16	18	18
Portugal	12	9	x(5)	x(5)	9d
Spanje	14	12	12	9	11
Zweden	14	11	x(5)	x(5)	14
Verenigd Koninkrijk	20	16	15	25d	18
OECD gemiddelde	15	13	13	13	13
EU23 gemiddelde	13	11	12	13	12

Tabel 5: Onderwijslonen, in USD PPP (2019) (Bron: OESO, Education at a Glance 2020)

	Lager secundair onderwijs, algemeen vormende programma's				Hoger secundair, algemeen vormende programma's			
	Start- salaris	Salaris na 10 jaar ervaring	Salaris na 15 jaar ervaring	Hoogst mogelijk salaris	Start- salaris	Salaris na 10 jaar ervaring	Salaris na 15 jaar ervaring	Hoogst mogelijk salaris
Oostenrijk	44 453	51 063	56 624	84 502	43 726	55 070	61 927	90 109
Denemarken	50 526	56 495	58 416	58 416	48 122	62 537	62 537	62 537
Finland	38 002	43 866	46 813	49 622	39 899	47 776	50 023	53 024
Frankrijk	32 941	37 388	39 814	56 889	32 941	37 388	39 814	56 889
Duitsland	69 735	80 974	84 497	91 510	74 021	84 659	88 893	103 715
Griekenland	20 457	24 848	26 782	40 302	20 457	24 848	26 782	40 302
Ierland	36 966	51 400	59 709	69 431	36 966	51 400	59 709	70 448
Italië	33 708	37 307	41 084	50 371	33 708	38 197	42 227	52 644
Luxemburg	79 667	100 199	110 573	139 336	79 667	100 199	110 573	139 336
Nederland	44 215	67 769	77 936	90 639	44 215	67 769	77 936	90 639
Portugal	33 834	41 172	43 681	73 028	33 834	41 172	43 681	73 028
Spanje	47 117	51 090	54 408	66 731	47 117	51 090	54 408	66 731
Zweden	41 928	46 147	48 192	55 287	42 702	47 617	48 576	56 176
Vlaamse Gemeenschap	38 885	48 765	54 902	67 176	48 515	61 838	70 519	84 989
Franse Gemeenschap	37 630	47 056	52 980	64 829	46 815	59 676	68 057	82 025
Engeland	31 265	a	51 520	51 520	31 265	a	51 520	51 520
Schotland	35 921	47 761	47 761	47 761	35 921	47 761	47 761	47 761
OECD gemiddelde	35 220	44 948	47 924	58 530	36 859	47 432	50 060	61 327
EU23 gemiddelde	35 386	44 714	49 019	59 121	36 292	46 893	51 261	62 065

Tabel 5 toont de statutaire lonen van leraren algemeen vormende programma's in het secundair onderwijs op verschillende punten in de onderwijsloopbaan. Hierbij wordt telkens uitgegaan van het bezit van de vaakst voorkomende kwalificatie. De tabel toont dat leraren in Vlaanderen bij het begin van hun loopbaan een licht bovengemiddeld salaris ontvangen in de eerste graad en een duidelijk bovengemiddeld salaris in de tweede en derde graad. De afwijking van het gemiddelde loopt doorheen de loopbaan ook licht op. De verschillen tussen landen zijn echter groot. Zo hebben Vlaamse leraren een lager salaris dan hun Duitse en Nederlandse collega's maar verdienen ze meer dan leraren in Frankrijk, Engeland of Italië.

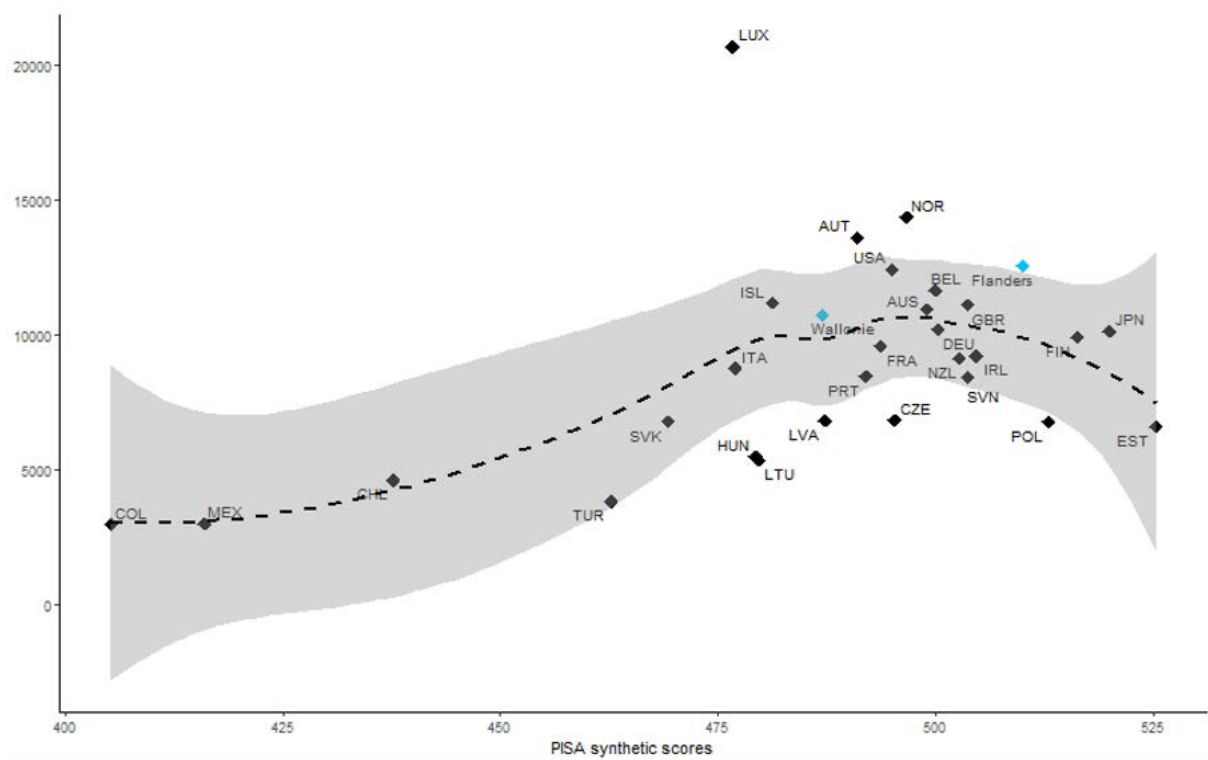
2.2 FINANCIERING RELATEREN AAN OUTPUT/OUTCOME

2.2.1 Het Data Envelopment Analysis model

De middelen die besteed worden aan onderwijs kunnen worden gerelateerd aan de uitkomsten. In de publieke sector wordt de 'Data Envelopment Analysis' (DEA) methode hiervoor vaak gebruikt (De Witte en Mergoni, 2021). DEA is een methode die toelaat om efficiëntiescores te berekenen door het vergelijken van inputs en outputs. DEA werd in het verleden toegepast in het kader van de analyse van Gelijke Onderwijskansen (D'Inverno, De Witte en Smet, 2021), het volwassenonderwijs (Schiltz, De Witte en Mazerkaj, 2019), maar evengoed bij de analyse van lokale besturen (D'Inverno, Moesen en De Witte, 2020). In deze analyse bouwen we verder op het werk van Dutu en Sacri (2016) die een DEA analyse deden voor diverse beleidsdomeinen.

In een DEA analyse worden de prestaties van een land vergeleken met het best presterende land, om op die manier na te gaan hoeveel minder inputs er nodig zouden zijn om de outputs te bereiken mocht het land even efficiënt zijn als het best presterende land (input-efficiëntie), of omgekeerd, hoeveel output er extra gegenereerd zou kunnen worden met dezelfde outputs mocht het geëvalueerde land even efficiënt zijn als het best presterende land (output-efficiëntie). De best presterende landen (best practice) zijn bijgevolg landen die het minste inputs nodig hebben om output te bereiken. In de analyses veronderstellen we variabele schaalopbrengsten. De resultaten van de efficiëntie-analyse worden uitgedrukt als een efficiëntiescore die het verbeteringspotentieel weergeeft mocht een land even efficiënt presteren als de 'best practice'. Terwijl in de traditionele DEA analyses geen rekening wordt gehouden met omgevingsfactoren, laat een 'conditionele DEA analyse' dit wel toe (De Witte en Kortelainen, 2013). De analyses zijn uitgevoerd via het R-package `conditional_dea` dat werd ontwikkeld door Mergoni (2021).

Als input beschouwen we uitgaven voor lager en secundair onderwijs. We gebruiken de gegevens van de OESO aangezien ze corrigeren voor prijsniveaunderschillen tussen landen (zie hiervoor Tabel 1).

Figuur 1: Relatie tussen gemiddelde PISA resultaten en uitgaven voor lager en secundair onderwijs

We voegen aan deze gegevens de onderwijsuitgaven voor Vlaanderen en de Federatie Brussel-Wallonië toe. Als output gegevens gebruiken we de 2018 PISA gegevens. Gezien de focus van de PISA gegevens op 15-jarige leeftijd gebruiken we als robuustheid ook gegevens uit andere internationale dataverzamelingen zoals PIRLS en TIMSS als output. Deze keuze impliceert een specifieke invulling van wat we onder output van onderwijs verstaan.

2.2.2 Onderwijsuitgaven en testcores

Zoals eerder besproken blijkt dat vanuit een internationaal perspectief het Vlaamse onderwijsbudget enkel Luxemburg, Noorwegen en Oostenrijk moet laten voorgaan. Wat betreft de outputs zijn de PISA resultaten voor wiskunde (518), lezen (502) en wetenschappen (510) gemiddeld 510. Daarmee moeten we 11 landen laten voorgaan.

Zoals Figuur 2 aangeeft is er slechts een beperkte relatie tussen de uitgaven voor onderwijs en de uitkomsten van onderwijs zoals gemeten in internationale testen, zoals PISA. Sommige landen, zoals Estland, Polen en Finland slagen er in om met minder uitgaven hogere resultaten te boeken op de internationale testen. Omgekeerd zijn er landen zoals Noorwegen, Oostenrijk en de VS die meer of gelijkaardig besteden aan onderwijs, maar toch lagere gemiddelde PISA resultaten behalen.

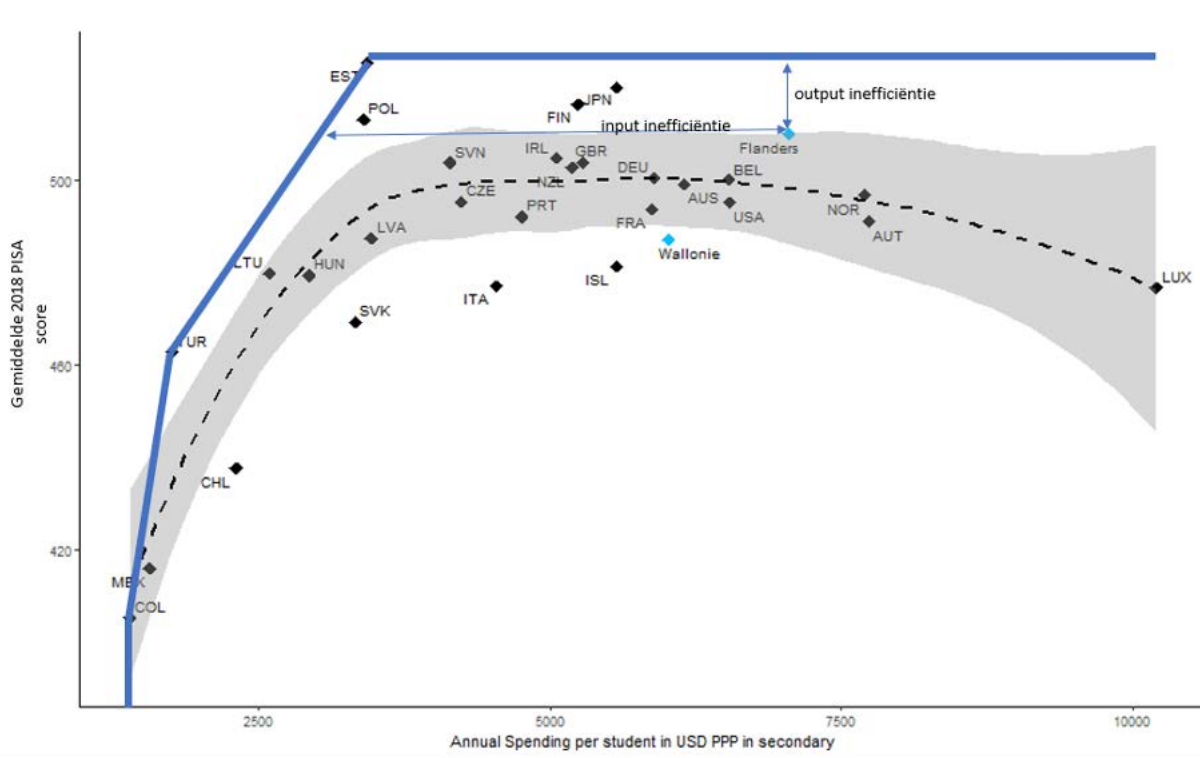
Om een betere vergelijkbaarheid van macro-economische factoren te bekomen, vergelijken we Vlaanderen en de Federatie Brussel-Wallonië in de efficiëntie analyse enkel met EU landen.

We gebruiken DEA om een update te maken van de efficiëntiescores zoals berekend door Dutu en Sicari (2016), en deze ook voor Vlaanderen apart te berekenen. Terwijl Dutu en Sicari (2016) verwijzen naar de 2012 PISA data en de onderwijsuitgaven van 2009-2011, updaten we de gegevens naar respectievelijk 2018 PISA en onderwijsuitgaven voor 2015-2016. Het model heeft twee inputvariabelen: onderwijsuitgaven voor middelbaar onderwijs en de socio-economische compositie van een land (ESCS uit de Pisa data). Gegeven deze middelen moeten in het output-efficiëntiemodel het gemiddelde van de PISA scores voor wiskunde, lezen en wetenschappen worden gemaximaliseerd. Net zoals in Dutu en Sicari (2016) bereken we ook de input-efficiëntie waarbij er wordt nagegaan hoeveel onderwijsbudget er nodig is om de outputs te bereiken, mocht het stelsel gelijkaardig werken als het referentieland. De best practice grens wordt visueel voorgesteld in onderstaande figuur.

De resultaten van dit model geven aan dat er ruimte is voor een efficiëntieverbetering van 3%. Met andere woorden, mocht Vlaanderen even efficiënt presteren als de best practice Estland, zou met het huidige onderwijsbudget de PISA resultaten 525 zijn. Voor de Federatie Wallonië-Brussel observeren we een output inefficiëntie van 6,5%. In Dutu en Sicari (2016) was de output-efficiëntie voor België 7%, wat erop wijst dat de output-efficiëntie verbeterd is.

Omgekeerd suggereren de resultaten van de input-oriëntatie dat andere landen onze PISA resultaten kunnen bereiken met een substantieel lager onderwijsbudget. Het model suggereert zelfs een daling tot meer dan de helft (44% van het huidige budget). Met name de lage uitgaven en tevens de hoge PISA scores van Estland verklaren deze score. In de Federatie Wallonië-Brussel wordt de input-inefficiëntie op 46% geschat. Dutu en Sicari (2016) schatten voor België dat de PISA resultaten konden worden bereikt met 40% van het onderwijsbudget. De lagere input-efficiëntie geschat in 2016 wijst opnieuw op een verbetering van de efficiëntie.

Alternatieve modellen met uitgaven voor lager en secundair onderwijs, met de PISA resultaten voor wiskunde, taal en wetenschappen apart, en met meerdere OESO landen extra in de referentiegroep leveren vergelijkbare resultaten.

Figuur 2: De best practice grens

Samenvattend kunnen we stellen dat deze benchmarkoefening suggereert dat er ruimte is om de huidige middelen hogere leerprestaties te halen, of om voor de huidige leerprestaties minder te investeren in het onderwijs. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat we hier abstractie hebben gemaakt van de private investeringen in het onderwijs. Zo kunnen in andere landen en regio's ouders meer direct (in plaats van indirect via belastingen) bijdragen aan onderwijs. Ook dient te worden meegenomen dat een focus op enkel leerprestaties niet de volledige onderwijsrealiteit dekt.

Het hier gepresenteerde vergelijkend materiaal, waarbij we het Vlaamse onderwijssysteem in internationaal perspectief plaatsen, levert heel wat nuttige informatie op. Het is echter niet zo dat we uit deze vergelijkingen ook kunnen afleiden hoe we het Vlaamse onderwijssysteem zouden kunnen aanpassen. Onderwijssystemen zijn complex en contextspecifiek. We kunnen dus niet zomaar bepaalde kenmerken van een succesvol onderwijssysteem overnemen in onze Vlaamse context. Via diepgaandere analyses kunnen we uiteraard wel leren van andere onderwijssystemen, maar we mogen daarbij de Vlaamse situatie nooit uit het oog verliezen. Zo is er in België belangrijke onderwijsprincipes ingeschreven in de Grondwet. Het is dan ook belangrijk mee te geven dat de pistes die verderop in dit rapport aan bod komen, op geen enkele manier volgen uit het aangereikte vergelijkende materiaal.

2.3 HUIDIG FINANCIERINGSSYSTEEM GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS: BESCHRIJVING

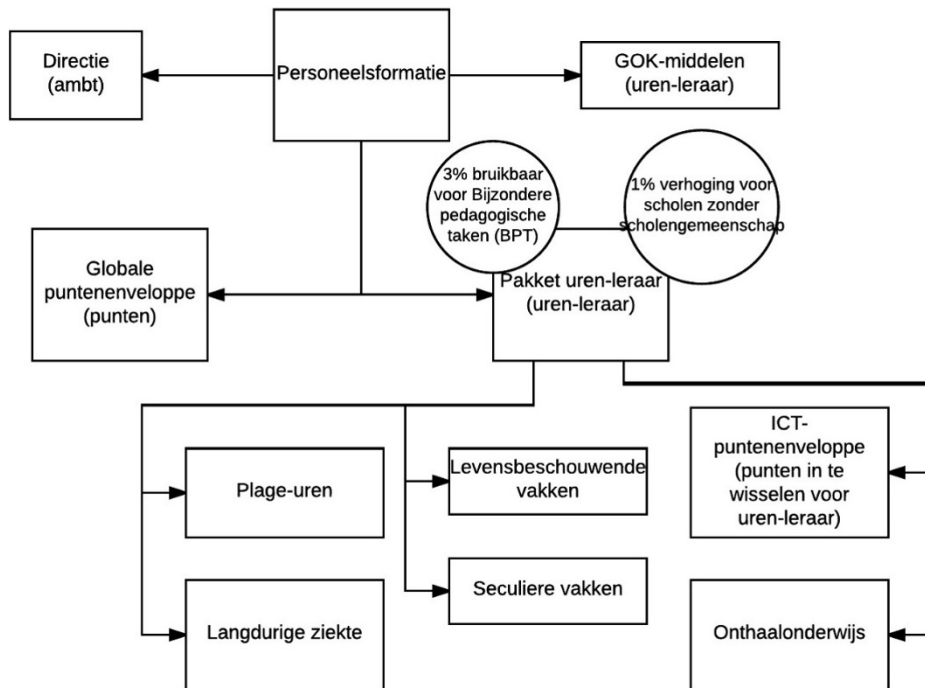
De wijze waarop het gewoon secundair onderwijs vandaag gefinancierd wordt, dateert grotendeels uit de jaren '80. Toen werden immers de fundamenteën van het financieringssysteem gelegd. Dit betekent dat het financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs het oudste nog in voege zijnde financieringssysteem is binnen het Vlaamse onderwijs.

Doorheen de volgende dertig jaar werden er wel aanpassingen aangebracht aan het financieringssysteem wanneer dit nodig was in het kader van een aanpassing in het beleid. Hoewel er aanpassingen zijn geweest met een aanzienlijke impact (vb. de invoering van het Gelijke Onderwijskansenbeleid in de jaren 2000), ging het toch vaak over kleinere aanpassingen die werden geïmplementeerd als een bijkomend bouwsteentje binnen het grotere geheel. Op die manier werd er steeds 'bijgebouwd' zodat het systeem steeds complexer werd en steeds meer onderlinge afhankelijkheden vertoont.

In grote lijnen wordt het gewoon secundair onderwijs zowel voor personeel als voor werkmiddelen gefinancierd volgens een model met het aantal leerlingen als belangrijkste parameter. Dit betekent dat per instelling wordt gekeken hoeveel leerlingen er ingeschreven zijn en dat op die basis zowel de omkadering (het aantal beschikbare uren en punten) als de werkmiddelen worden berekend. Voor de berekening van de personeelsomkadering is het model degressief. Er wordt bijkomend rekening gehouden met de graad en het studiegebied waarin elke leerling les volgt; zo genereert een leerling in het beroepssecundair onderwijs meer middelen dan een leerling in het algemeen secundair onderwijs; binnen het beroepssecundair onderwijs zal een leerling die metaalbewerking studeert een hogere coëfficiënt krijgen dan een leerling die kantoor studeert. Het aantal studierichtingen dat wordt ingericht is daarentegen van geen belang. In het kader van Gelijke Onderwijskansen wordt een deel van de middelen verdeeld op basis van 4 leerlingenkenmerken (scholingsgraad moeder, schooltoelage, buurt en thuistaal).

De hieronder weergegeven uitgebreide beschrijving van het financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs werd overgenomen uit het SONO-rapport van De Witte et al. (2017). In het voorliggend rapport werd er, waar noodzakelijk, een actualisatie doorgevoerd.

2.3.1 Personeelsformatie

Figuur 3: Personeelsformatie Secundair Onderwijs

2.3.1.1. Directie

Een voltijdse betrekking van directeur wordt toegekend aan elke secundaire school met ten minste 83 regelmatige leerlingen op de teldag. Voor scholen die enkel een eerste of een eerste en tweede graad organiseren geldt een minimumaantal van 120 leerlingen om aanspraak te maken op deze voltijdse betrekking. Indien het leerlingenaantal lager ligt dan het voorgenoemde minimum wordt de directeur belast met een onderwijsopdracht. Deze onderwijsopdracht komt overheen met een halve onderwijsopdracht, verminderd met vier uren-leraar (Vlaamse Overheid, 1998).

2.3.1.2 Pakket uren-leraar

Het aantal wekelijkse uren-leraar waar een school recht op heeft bestaat uit een aantal uren leraar voorbehouden voor het onderwijzen van de vakken met uitzondering van godsdienst, niet- confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie enerzijds en een aantal uren- leraar voor het onderwijzen van de uitgezonderde vakken anderzijds. Deze laatste categorie wordt echter niet toegekend voor enkele uitzonderingen (derde leerjaar van de derde graad ASO en KSO, de Se-n-Se van de derde graad TSO en KSO en HBO-verpleegkunde). Het totaal aantal berekende uren-leraar kan enerzijds aangewend worden voor lesuren en anderzijds voor niet-lesuren. Onder deze niet-lesuren worden interne pedagogische begeleiding, bijzondere pedagogische taken, nascholing, inhaallessen, klassenraad, klassendirectie en seminaries verstaan.

2.3.1.2.1 Seculiere vakken

Het aantal uren-leraar dat een school ontvangt wordt berekend op basis van een aantal wekelijkse uren-leraar per leerling. Dit persoonlijke aantal uren-leraar wordt berekend op basis van coëfficiënten die bepaald zijn per “onderwijsklasse” (afhankelijk van studierichting, type en niveau) (zie Appendix F “Onderverdeling onderwijsklassen” en Appendix G “overzicht coëfficiënten aantal uren-leraar per leerling”) (Vlaamse Overheid, 1998). De toegekende coëfficiënten zijn het grootste op de eerste schijf van leerlingen. Naarmate er meer leerlingen zijn die onderwijs genieten per klasse komen deze in een hogere schijf terecht. De marginale coëfficiënt vermindert dus per schijf. In een school met 80 leerlingen in de tweede en de derde graad ASO is de bepaling als volgt: Voor de eerste schijf van 25 leerlingen geldt een coëfficiënt van 1,90. Voor de tweede schijf van 26 tot 50 leerlingen geldt een coëfficiënt van 1,70, voor de derde groep van leerling 51 tot en met leerling 100 geldt een coëfficiënt van 1,60, en vanaf de 101e leerling wordt 1,45 toegekend. Op het resultaat van deze berekeningsmethode geldt een aanwendingspercentage van 96,57%. Het bekomen aantal uren-leraar wordt vervolgens afgerond. Voor bepaalde scholen gelden andere, zogenaamde minimumpakketten, regelingen. De toekenning van deze minimumpakketten gebeurt op basis van de artikelen met betrekking tot rationalisatienormen zoals benoemd in de Codex Secundair Onderwijs.¹ Voor deze scholen wordt de voorgenoemde coëfficiëntenregeling vervangen door een minimumpakket.

Voor structuuronderdelen ASO en TSO met component topsport worden de leerlingen waaraan een topsportstatuut A is toegekend niet in aanmerking genomen voor de coëfficiëntenregeling maar worden er voor elk zo'n leerling 2,9 uren-leraar aan de school toegekend. Leerlingen met een topsportstatuut B worden als gewone leerlingen geteld. Voor leerlingen met een topsportattest B en A wordt er aan de school een forfaitair pakket van 20 uren-leraar toegekend per leerjaar in maximum een van beide onderwijsvormen (ASO of TSO) indien dit voordeliger is dan het resultaat met de coëfficiëntenberekening. Deze uren-leraar kunnen uitsluitend aangewend worden voor de organisatie van de topsportrichtingen.

¹ Voor scholen die vallen onder Artikel 191 en 190 §2, voor de scholen waar de bevolkingsdichtheid tussen 125 en 250 inwoners per km² draagt en voor scholen waar 75% van de regelmatige leerlingen in een internaat verblijven, wordt de voorgenoemde coëfficiëntenregeling vervangen door (zie Appendix H in De Witte et al., 2017). Voor scholen onder toepassing van artikel 192 van de Codex Secundair Onderwijs, voor de scholen met het Nederlands als onderwijstaal die gevestigd zijn in het administratief arrondissement Brussel Hoofdstad en voor de scholen in de gemeenten waar de bevolkingsdichtheid kleiner is dan 125 inwoners per km² wordt deze regeling vervangen door (zie Appendix I). Voor scholen die vallen onder artikel 193, 194 of 197 van de Codex Secundair Onderwijs wordt de coëfficiëntenregeling vervangen door (Zie Appendix J in De Witte et al., 2017).

Ook voor land- en tuinbouwscholen werd er een bijkomend pakket uren-leraar voorzien. Afhankelijk van het aantal leerlingen kunnen zij aanspraak maken op 29, 58 of 87 uren-leraar. De personeelsleden die van hieruit aangesteld worden, zijn belast met de uitbating en het onderhoud van de culturen, de serres en de veestapel en met het geven van demonstraties tijdens de praktijklessen. Het aantal uren-leraar bekomen met deze berekening wordt vermenigvuldigd met het aanwendingspercentage voor minimumpakketten van 98,57%. Dit resultaat wordt vervolgens afgerond.

2.3.1.2.2 Godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie

Voor de vakken godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie worden splitsingsnormen gebruikt. Deze splitsingsnormen worden steeds toegepast op het niveau van afzonderlijke leerjaren en per afzonderlijk aangewend leerplan. In het eerste leerjaar A en het tweede leerjaar van de eerste graad geldt bijvoorbeeld: 26 leerlingen voor 2 klassen, 51 leerlingen voor 3 klassen, 76 leerlingen voor 4 klassen, enz... per schijf van 25 leerlingen voor een extra klas (Vlaamse Overheid, 1998).

Voor het bepalen van het aantal klassen godsdienst en niet-confessionele zedenleer in de officiële scholen en voor het aantal klassen voor de minst gevolgde vakken en cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie in de scholen van het gesubsidieerd vrij niet-confessioneel onderwijs is de verdeling 10 leerlingen voor 2 klassen, 21 leerlingen voor 3 klassen, 28 leerlingen voor 4 klassen, ... per schijf van 7 leerlingen.

Het aantal berekende klassen wordt dan vermenigvuldigd met het aantal wekelijkse lestijden voor de bedoelde vakken. Vervolgens wordt dit bekomen aantal uren-leraar vermenigvuldigd met een aanwendingspercentage van momenteel 96,57%. Deze uren dienen volledig aangewend te worden voor de desbetreffende cursussen. Deze aanwending kan zowel voor lesuren als voor niet-lesuren met betrekking tot de cursus gebeuren.

2.3.1.2.3 Scholengemeenschappen

Scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren, ontvangen een verhoging van het berekende aantal uren-leraar, aanwendingspercentages inbegrepen, van 1%. Het doel van deze middelen is de reductie van het aantal organiseerbare plage-uren op te vangen en om de werkdruk te verminderen.

Scholen die wel deel uitmaken van een scholengemeenschap genieten van een voordeligere berekening van de puntenenveloppen en het personeel van deze scholen kan ruimer ingezet worden. Leden van het bestuurs- en ondersteunend personeel kunnen voor opdrachten voor de totaliteit van de scholengemeenschap ingezet worden. Ondersteunend personeel kan ingezet worden voor opdrachten voor andere scholen uit de gemeenschap. Er worden ook 20.000 extra uren-leraar toegekend aan de scholengemeenschappen.

2.3.1.2.4 Bijzondere pedagogische uren

Tot 3% van het aantal aanwendbare uren-leraar kan gereserveerd worden voor bijzondere pedagogische taken. Onder deze pedagogische taken wordt echter niet verstaan: uren-leraar voor de organisatie van het voltijds gewoon BSO volgens een modulair stelsel en uren-leraar topsportschoolcoördinatie (Vlaamse Overheid, 2014)

2.3.1.2.5 Plage-uren

Plage-uren zijn de uren-leraar begrepen tussen het minimum en het maximum van een voltijdse leraarsbetrekking. Het zijn dus de uren die een leerkracht boven het minimumaantal en onder het maximumaantal presteert. Deze aantallen zijn gespecificeerd voor alle ambten in het onderwijs (Vlaamse Overheid, n.d.). Er kan slechts 1 plage-uur worden toegekend. Personeelsleden kunnen enkel met plage-uren belast worden indien deze uren om organisatorische redenen noodzakelijk zijn en op een transparante en billijke wijze georganiseerd worden.

Scholen die tot een scholengemeenschap behoren mogen sinds schooljaar 2011-2012 maximaal 3% van het urenpakket van de individuele school en maximum 1,3% van de som van de urenpakketten van alle scholen binnen de scholengemeenschap organiseren als plage-uren. Om deze reductie van het aantal plage-uren mogelijk te maken, worden er onder de scholengemeenschappen secundair onderwijs 20.000 uren verdeeld evenredig met hun aandeel in het totale urenpakket. Voor scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren geldt bovenop de eerder vermelde 3% regel dat het % plage-uren niet hoger kan liggen dan dat van het schooljaar 2001-2002.

2.3.1.2.6 Overdracht uren-leraar

Uren-leraar mogen overgedragen worden naar het volgende schooljaar of naar een andere school. Voor overdracht naar het volgende schooljaar geldt een maximum van 2% van het aantal aanwendbare uren-leraar. Uren-leraar die het resultaat zijn van omzettingen van punten worden niet meegeteld. Deze overgedragen uren kunnen enkel in het volgende schooljaar worden aangewend. Voor overdracht van uren naar een andere school geldt er geen beperking zolang deze niet leidt tot boventalligheid van vastbenoemde personeelsleden (Vlaamse Overheid, 1998).

2.3.1.2.7 Onthaalonderwijs

Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers bestaat uit een onthaaljaar en ondersteuning, begeleiding en opvolging van gewezen anderstalige nieuwkomers. Ook het overdragen en opbouwen van expertise in het regulier secundair onderwijs met betrekking tot gewezen anderstalige nieuwkomers behoort tot dit onderwijs. Daar deze vormen van begeleiding de nodige kosten en inspanningen met zich meebrengen, geven ze recht op additionele specifieke uren-leraar. Deze uren worden toegekend aan de scholengemeenschap. Indien een school niet tot een scholengemeenschap behoort ontvangt deze de uren zelf.

Onder de term “anderstalige nieuwkomer” worden verstaan: kinderen tussen de 12 en 18 jaar die maximaal één jaar ononderbroken in België verblijven, niet het Nederlands als moedertaal hebben en deze taal ook niet voldoende beheersen om les te kunnen volgen. Tot slot mogen deze leerlingen maximaal 9 maanden ingeschreven zijn in een school waar het Nederlands de onderwijstaal is. Een klassenraad kan voor individuele leerlingen in uitzonderlijke omstandigheden afwijken van deze voorwaarden

Er wordt een specifiek pakket uren-leraar voorzien voor het inrichten van onthaalonderwijs. Deze uren kunnen niet aangewend worden voor andere doeleinden dan onthaalonderwijs. Elke school met onthaalonderwijs (of contactschool van een scholengemeenschap die onthaalonderwijs aanbiedt) ontvangt 2,5 uren-leraar per regelmatige anderstalige nieuwkomer in het onthaaljaar. Hier bovenop ontvangen deze scholen 0,9 uren-leraar per regelmatige anderstalige nieuwkomer in het voorafgaande schooljaar. Deze kunnen uitsluitend aangewend worden voor begeleiding, ondersteuning en opvolging van ex-onthaalleerlingen in het regulier onderwijs. Voor de berekening van het eerder vermelde puntengewicht is het puntengewicht van een anderstalige nieuwkomer gelijkgesteld aan 16.

2.3.1.2.8 Langdurige ziekte

Wanneer jongeren langdurig ziek zijn kan er voorzien worden in onderwijs aan huis. Tijdens de duur van de langdurige ziekte worden door de overheid 4 bijkomende lesuren per leerlingen per week gefinancierd of gesubsidieerd.

2.3.1.2.9 GOK-middelen

Ter aanvulling op het overzicht van het pakket uren-leraar worden ook extra uren-leraar voorzien in het kader van gelijke onderwijskansen en kansarmoede. Het GOK-decreet of het decreet voor gelijke onderwijskansen bundelde de vele geleverde inspanningen, projecten en middelen met betrekking tot kansarmoedebeleid. Het doel van dit beleid is de onderwijsachterstand van kansarme autochtone en allochtone leerlingen weg te werken. Om dit doel te bewerkstelligen ontvangen scholen met deze doelgroep extra uren-leraar, begeleiding en ondersteuning (Blaton, 2008). De doelgroepleerlingen bepaald aan de hand van enkele indicatoren. Op termijn zou het de bedoeling zijn dat deze GOK-omkadering, net als in het basisonderwijs, geïntegreerd wordt in het reguliere omkaderingsstelsel, zoals hierboven omschreven (Franck, Nicaise, & Lavrijsen, 2017). Om in aanmerking te komen voor extra uren-leraar dient een school voor de eerste graad en voor het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers minstens 10% gewogen leerlingen tellen die voldoen aan de gelijke kansenindicatoren. Voor de tweede en derde graad loopt dit benodigde percentage gewogen leerlingen die voldoen aan de gelijke kansenindicatoren op tot 25%.

Er zijn 5 gelijke kansenindicatoren gespecificeerd in het decreet. Voor elk van deze indicatoren wordt een weging, uitgedrukt in punten, toegekend. Hieronder worden de 5 indicatoren weergegeven met hun respectievelijke puntenwaarden. Voor de indicator schooltoelage zijn er 2 puntenwaarden, één voor leerlingen die enkel op deze indicator, eventueel in combinatie met thuistaal scoren en één voor leerlingen die ten minste op nog één andere indicator scoren.

- Ouders behoren tot de trekkende bevolking: Dat betekent dat de ouders binnenschippers, kermis- of circusexploitanten, artiesten of woonwagenbewoners zijn. Deze indicator komt overeen met een wegingscoëfficiënt van 0,8 punten.
- De moeder is niet in het bezit van een diploma secundair onderwijs. Deze indicator komt overeen met een wegingscoëfficiënt van 0,6 punten.
- De leerling wordt tijdelijk of permanent buiten het gezinsverband opgenomen. Dit komt overeen met een wegingscoëfficiënt van 0,8 punten.
- Het gezin ontvangt één of meerdere schooltoelage(n). Dit komt overeen met een wegingscoëfficiënt van 0,4 punten indien de leerling enkel aantikt op de indicator schooltoelage. Deze weging wordt echter gecorrigeerd daar het aantal leerlingen dat onder deze voorwaarde valt vermenigvuldigd wordt met 0,4417. Dit brengt de werkelijke puntenwaarde op 0,17668. Indien de leerling ook aantikt op een andere indicator bedraagt de wegingscoëfficiënt 0,18 punten.
- De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet het Nederlands. Deze indicator komt overeen met een wegingscoëfficiënt van 0,2 punten.

Voor leerlingen die aan verschillende indicatoren voldoen zijn de gewichten cumulatief tot een maximum van 1,2 punten per leerling.

De wegingscoëfficiënt voor schooltoelage van 0,4417 geldt ook voor de telling van het percentage gewogen leerlingen. Alle andere indicatoren worden als 1 gewogen. Per school vindt deze berekening per leerling plaats. Vervolgens worden voor de eerste graad en het onthaalonderwijs voor de anderstalige nieuwkomers de bekomen puntenwaarden opgeteld. Deze puntenwaarde wordt ten slotte vermenigvuldigd met 1,5 indien de school zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevindt of indien de school een concentratiegraad bereikt van minstens 55%. Indien een school aan beide criteria voldoet wordt de vermenigvuldiging tweemaal toegepast. Het totaal aantal bekomen punten wordt (na afronding) vermenigvuldigd met 0,2916 uren-leraar. Dit aantal uren leraar wordt vervolgens afgerond.

Ook de puntenwaarden van de leerlingen van de tweede en derde graad worden samengeteld. Deze waarde wordt dan ook weer vermenigvuldigd met 1,5 indien de school zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevindt of indien de school een concentratiegraad bereikt van minstens 55%. Indien een school aan beide criteria voldoet wordt de vermenigvuldiging tweemaal toegepast. Het totaal aantal bekomen punten wordt (na afronding) vermenigvuldigd met 0,1225 uren-leraar. Dit aantal uren-leraar wordt vervolgens afgerond. Een school ontvangt de som van deze verworven uren-leraar enkel indien het resultaat van de berekening

voor alle graden samen meer dan of exact 6 extra uren-leraar bedraagt. Deze berekening gebeurt elke drie schooljaren (=GOK-periode) en gedurende deze periode worden de extra uren-leraar gehandhaafd. De extra-uren leraar kunnen vrij aangewend worden over de verschillende graden mits ze aangewend worden voor het voeren van een gelijk onderwijskansenbeleid.

2.3.1.3 Globale puntenenveloppe

Naast het pakket uren-leraar is er ook een zogenaamde globale puntenenveloppe. Deze puntenenveloppe voorziet een school van de middelen om op het niveau van de school het kader bestuurspersoneel (met uitzondering van directeur) en ondersteunend personeel in te vullen. Ook poogt deze enveloppe op het niveau van school en scholengemeenschap een beleid inzake taak- en functiedifferentiatie gestalte te geven. Hieronder geven we weer hoe de berekening van de punten verloopt. Deze punten kunnen vervolgens gebruikt worden om ambten van bestuurspersoneel, ondersteunend personeel en onderwijzend personeel in het kader van taak- en functiedifferentiatie aan te werven. Ook kunnen personeelsleden met deze punten tot een hogere salarisschaal in een ambt van het ondersteunend personeel bevorderd worden en kunnen personeelsleden klasvrij gemaakt worden. Voor scholen die deel uitmaken van een scholengemeenschap, ontvangt de scholengemeenschap de puntenenveloppe. De scholengemeenschap verdeelt de punten vervolgens naar eigen goeddunken op basis van criteria waarover een akkoord bereikt werd. Scholen die niet behoren tot een scholengemeenschap ontvangen de punten zelf. Voor alle punten hieronder vermeld geldt een wegingscoëfficiënt van 96,57%.

2.3.1.3.1 Globale puntenenveloppe toegekend aan de scholengemeenschap

De globale puntenenveloppe van een scholengemeenschap wordt toegekend volgens onderstaande principes.

120 punten worden toegekend voor elke school gewoon voltijds secundair onderwijs (SO) en elk deeltijds centrum voor beroepsonderwijs die/dat ten minste 600 regelmatige leerlingen telt op de teldag of, vanaf het daaropvolgende schooljaar, ten minste 550 regelmatige leerlingen. Een additionele 120 punten worden toegekend voor elke 600 leerlingen die een school meer telt dan deze norm.

120 punten worden toegekend voor elke school buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) die ten minste 300 regelmatige leerlingen telt op de teldag of, vanaf het daaropvolgende schooljaar, ten minste 275 regelmatige leerlingen. 120 punten worden toegekend voor elke school SO met een eerste graad met TSO, BSO of met HBO-verpleegkunde en voor elk autonoom centrum voor deeltijds beroepsonderwijs, indien op 1 februari van het voorafgaand schooljaar het totaal aantal gefinancierde of gesubsidieerde totaal aantal wekelijkse uren-leraar ingericht als praktische vakken (PV) in die school ten minste 7 voltijdse betrekkingen bereiken van leraar, belast met het geven van PV of daaraan gelijkgesteld. Vanaf het daaropvolgende schooljaar is de norm 6 voltijdse betrekkingen PV. Een additioneel veelvoud van 120 punten wordt toegekend indien deze cijfers respectievelijk 15 en 14 (240 punten), 19 en 18 (360 punten), 22 en 21 (480 punten), 29 en 28 (600 punten), 31 en 30 (720 punten), 33 en 32 (840 punten), 36 en 35 (960 punten), 43 en 41 (1080 punten), en zo verder per schijf van 7 en 6, bedragen.

120 Punten worden toegekend aan elke school BuSO indien het totaal aantal wekelijkse lesuren ingericht als beroepsgerichte vorming (BGV) of PV of daaraan gelijkgesteld in die school ten minste 210 bedraagt. Een additionele 120 punten worden toegekend per veelvoud van 210 wekelijkse lesuren ingericht als BGV, PV of daaraan gelijkgesteld dat de school boven deze norm uitstijgt.

De door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde wekelijkse uren-leraar ingericht als BGV, PV of daaraan gelijkgesteld, die in een school ontoereikend zijn om 120 punten te genereren kunnen op het niveau van de scholengemeenschap geaggregeerd worden om alsnog 120 punten (of een veelvoud daarvan) te genereren.

Punten voorheen aangeduid als organieke puntenenveloppe ondersteunend personeel:

- Het aantal regelmatige leerlingen van scholen SO die recht hebben op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2971 (afgerond).
- Het aantal regelmatige leerlingen van scholen SO die geen recht hebben op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2851 (afgerond).
- Het wekelijks pakket uren-leraar van het betreffende schooljaar voor scholen SO die recht hebben op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,3025 (afgerond).
- Het wekelijks pakket uren-leraar van het betreffende schooljaar voor scholen SO die geen recht hebben op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2902 (afgerond).
- 82 Punten per school BuSO vermeerderd met het aantal regelmatige leerlingen vermenigvuldigd met een wegingscoëfficiënt die afhangt van het aantal leerlingen. (zie bijlage L “wegingscoëfficiënt punten BuSO”) (Vlaamse overheid, 2009).
- Punten voorheen aangeduid als puntenenveloppe taak- en functiedifferentiatie:
- Het aantal regelmatige leerlingen van de scholen SO vermenigvuldigd met 0,02316074 (afgerond).
- Wekelijks pakket uren-leraar van de scholen SO van het betreffende schooljaar vermenigvuldigd met 0,02364658 (afgerond).
- Aantal leerlingen van de scholen BuSO vermenigvuldigd met 0,07666553 (afgerond).

Een aantal punten afhankelijk van het aantal regelmatige leerlingen van alle scholen samen: 120 punten indien tussen de 900 en 3999 leerlingen, 180 punten indien tussen de 4000 en 6499 leerlingen. Vervolgens 60 additionele punten per schijf van 1500 additionele leerlingen met een maximum van 420 punten vanaf 11000 leerlingen.

120 Punten voor elk niet-autonoom centrum voor deeltijds beroepsonderwijs.

2.3.1.3.2 Globale puntenenveloppe toegekend aan school voor voltijds gewoon secundair onderwijs die niet tot een scholengemeenschap behoort.

Punt 1 van de puntenenveloppe toegekend aan de scholengemeenschap geldt onverminderd toegespitst op één school.

Punten voorheen aangeduid als organieke puntenenveloppe ondersteunend personeel:

- Het aantal regelmatige leerlingen van een school die recht heeft op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2857 (afgerond).
- Het aantal regelmatige leerlingen van een school die geen recht heeft op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2741 (afgerond).
- Het wekelijks pakket uren-leraar van het betreffende schooljaar van een school die recht heeft op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2651 (afgerond).
- Het wekelijks pakket uren-leraar van het betreffende schooljaar van een school die geen recht heeft op extra uren-leraar gelijke onderwijskansen vermenigvuldigd met 0,2544 (afgerond).

Punten voorheen aangeduid als puntenenveloppe taak- en functiedifferentiatie:

- Het aantal regelmatige leerlingen van de school vermenigvuldigd met 0,02316074 (afgerond).
- Wekelijks pakket uren-leraar van de school van het betreffende schooljaar vermenigvuldigd met 0,01970700 (afgerond).

120 Punten voor elk niet-autonoom centrum voor deeltijds beroepsonderwijs. (Vlaamse overheid, 2009).

2.3.1.4 Puntenenveloppen

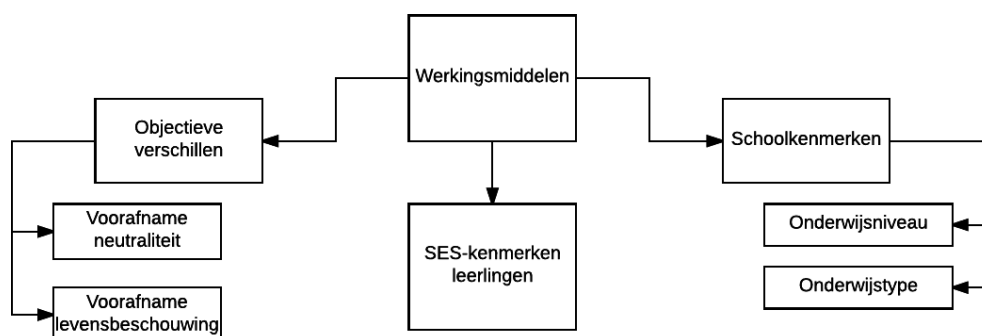
Het systeem betreffende de ICT-coördinatie verloopt via een puntenenveloppe. De berekening gebeurt exact hetzelfde als in het basisonderwijs met dat verschil dat de wegingsfactor, in tegenstelling tot in het basisonderwijs niet altijd gelijk is aan 1,25. Voor leerlingen in de A-stroom van de eerste graad, de tweede en derde graad van het ASO, TSO en KSO geldt een wegingsfactor van 1. Ook in het secundair onderwijs kunnen de aanvullende middelen enkel aangewend worden indien scholen samenwerken. Dit kan door middel van een scholengemeenschap, scholengroep, een consortium of een samenwerkingsverband. Deze middelen kunnen aangewend worden ter bezoldiging van onderwijzend personeel, bestuurspersoneel en ondersteunend personeel. Opmerking: vanaf 01/09/2021 worden de ICT-punten organiek en kunnen vanaf dan op schoolniveau worden ingevuld via vaste benoeming. Samenwerking is dan niet langer verplicht.

2.3.2 Werkingsmiddelen

Secundaire scholen ontvangen ook werkingsmiddelen bovenop de uren-leraar pakketten. We overlopen ook hier de verschillende middelen die ter beschikking gesteld kunnen worden. Ook voor deze middelen baseren we ons sterk op het evaluatierapport van (Groenez, Juchtmans, Smet, & Stevens, 2015).

Het totaal aan werkingsmiddelen voor een schooljaar wordt bepaald op basis van het aantal ingeschreven leerlingen. De som aan werkingsmiddelen beschikbaar in het vorige schooljaar vormen het uitgangspunt van de berekening. Vervolgens wordt de stijging of daling van het aantal leerlingen in rekening gebracht. Leerlingen worden daarbij uitgedrukt in punten zodat graad en studiegebied een rol spelen. De bekomen som aan werkingsmiddelen wordt tot slot geïndexeerd.

Deze totale pot aan beschikbare werkingsmiddelen wordt als volgt verdeeld over de scholen. We merken op dat de werkingsmiddelen niet rechtstreeks aan de school maar aan het schoolbestuur worden gestort.

2.3.2.1 Objectieve verschillen

Bij de objectieve verschillen gaat het over de voorafname van neutraliteit enerzijds en die van levensbeschouwing anderzijds. Daar enkel het Gemeenschapsonderwijs (GO!) grondwettelijk verplicht is om neutraal onderwijs te bieden hebben zij recht op een compensatie. De kwantificering van dit verschil wordt vastgelegd op 3%. Wat de voorafname voor levensbeschouwing betreft, gaat het over het aanbieden van meerdere levensbeschouwelijke vakken. Deze verplichting geldt enkel voor het gemeenschapsonderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs (OGO). De extra kosten die deze verplichting met zich meebrengt, leiden ertoe dat de overheid een compensatie voorziet. Het objectieve verschil voor het verplicht aanbieden van meerdere levensbeschouwingen naast elkaar werd vastgelegd op 4,5% (Vlaamse Overheid, 1998).

2.3.2.2 Leerlingenkenmerken

Een tweede element dat het totale werkingsbudget van scholen bepaalt, is de samenstelling van leerlingenkenmerken op deze scholen. De 4 indicatoren van de te meten leerlingenkenmerken zijn de opleiding van de moeder, de schooltoelage, de thuistaal en de woonplaats/buurt. Het doel van deze leerlingenkenmerken is het in kaart brengen van het sociaal milieu waarin leerlingen opgroeien daar dit zeer sterk samenhangt met hun kans op een succesvolle schoolloopbaan.

Elk jaar wordt er een percentage van het totale werkingsbudget na de voorafnames voor objectieve verschillen voorafgenomen. Vanaf begrotingsjaar 2016 stijgt dit percentage jaarlijks van 10,625% tot 11% in 2019. Dit budget wordt vervolgens onder de 4 leerlingenkenmerken verdeeld. 10% van de bandbreedte is bestemd voor de indicator buurt. De resterende 90% wordt gelijkmatig verdeeld over de drie overige indicatoren. Vervolgens wordt het budget per leerlingenkenmerk gedeeld door het aantal aantikkende leerlingen overheen alle scholen. Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden dat een correctie wordt toegepast in het geval er zeer veel leerlingen in een school zijn die scoren op een bepaald kenmerk. Indien het percentage leerlingen dat aantikt op een van de indicatoren twee standaardafwijkingen boven het gemiddelde ligt, wordt de financiering berekend op maximaal dat gemiddelde percentage en twee standaardafwijkingen (Vlaamse Overheid, 1998). Het quotiënt van deze berekening stemt overeen met het bedrag dat voor dit leerlingenkenmerk per aantikkende leerling gegenereerd wordt (ook hierbij geldt dat de financiering berekend wordt op maximaal het gemiddelde percentage en twee standaardafwijkingen). Op deze manier genereert een aantikkende leerling voor de indicator opleidingsniveau van de moeder een hoger bedrag dan een leerling die aantikt op de indicator schooltoelage wanneer er meer leerlingen aantikken op schooltoelage dan opleidingsniveau moeder en vice versa. Een leerling kan aantikken voor verscheidene kenmerken. De school ontvangt dan de som van de gegenereerde bedragen (Vlaamse overheid, 1992).

2.3.2.3 Schoolkenmerken

Een derde element om de werkingsmiddelen van scholen te bepalen zijn de schoolkenmerken. Deze schoolkenmerken zijn het onderwijsniveau, het onderwijstype en het studiegebied van de leerling. In het gewoon secundair onderwijs zijn dus het niveau (graad) en het studiegebied van belang. Na afname van de objectieve verschillen en het budget voor de leerlingen kenmerken wordt het restant van het originele budget voor secundair onderwijs verdeeld volgens deze schoolkenmerken. Aan elk van deze kenmerken is een puntenwaarde toegekend. Voor leerlingen in de eerste graad en voor leerlingen in de tweede en derde graad ASO is de puntenwaarde vastgelegd op 16. Voor leerlingen TSO en BSO in de tweede en derde graad geldt afhankelijk van de studierichtingen een puntenwaarde van 18 of 22. Voor leerlingen van de tweede en derde graad geldt voor ballet en podiumkunsten een puntenwaarde van 20 en voor beeldende kunsten 18. Voor leerlingen van de vierde graad en verpleegkunde HBO ten slotte geldt een puntenwaarde van 20. Een school met 20 leerlingen ASO tweede graad en 30 leerlingen KSO ballet ontvangt bijgevolg: $20 \times 16 + 30 \times 20 = 920$ punten. Het budget voor schoolkenmerken wordt dan gedeeld door de som van de puntenwaarden van alle leerlingen. Dit quotiënt bepaalt dan het bedrag dat een school ontvangt per punt.

2.3.2.4 Puntenenveloppe ICT

Een laatste bron van inkomende middelen zijn de ICT-werkingsmiddelen. Deze werkingsmiddelen worden bepaald door het gewogen aantal leerlingen voor de puntenenveloppe van ICT ($1,25 \times$ aantal leerlingen) te vermenigvuldigen met de coëfficiënt voor werkingsmiddelen (0,7163). Een school met 200 leerlingen ontvangt dan $200 \times 1,25 \times 0,7163 = 179,08$ euro. Deze werkingsmiddelen kunnen enkel aangewend worden voor logistieke en materiële ondersteuning van de ICT-coördinatie.

2.4 OPBRENGSTEN EN EFFECTEN VAN WIJZIGENDE FINANCIERING

2.4.1 Vooraf

Dit hoofdstuk beschrijft de opbrengsten en effecten van wijzigende financiering. We simuleren hierbij diverse wijzigingen in de financieringsmechanismen. De voorstellen van mogelijke opties werden opgesteld vanuit een louter budgettair/mathematisch perspectief. We willen er absoluut op wijzen dat, hoewel er is getracht dit te duiden bij de voorstellen, de onderwijsrealiteit in al haar aspecten zwaar onderbelicht blijft in dit rapport. Het is met andere woorden een 'mechanische' oefening die vooral laat zien wat de budgettaire impact is van de wijzigende financiering.

We willen bij aanvang ook een aantal belangrijke aandachtspunten meegeven:

- Elke beleidskeuze genereert prikkels. Bij een wijziging van het beleid zullen er nieuwe (on)gewenste prikkels ontstaan, of nieuwe evenwichten in het financieringsmodel. Opties kunnen daarom niet altijd geïsoleerd worden genomen, soms is een combinatie van opties noodzakelijk om het beoogde effect te bereiken. Het kan daarbij gaan om een combinatie van in dit overzicht opgenomen opties of om andere flankerende opties. De impact van het hoge percentage vastbenoemde personeelsleden op alle omkaderingsonderdelen die organiek zijn (zowel uren-leraar als punten): ongeacht de mogelijke re-affectaties of wedertewerkstellingen blijft de overheid voor vastbenoemd onderwijspersoneel de loonkost dragen. We merken bijkomend op dat recent genomen beleidsopties tot doel hebben dit percentage verder te laten stijgen.
- Deeltijds beroepssecundair onderwijs (stelsel leren en werken) is in deze voorstellen niet meegenomen. Dit betreft immers een kleine 'sector' waardoor er slechts een geringe budgettaire impact kan ontstaan. Bovendien is het een kwetsbare doelgroep, en is het stelsel leren en werken uitdovend omdat het volledig inkantelt als duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs tegen 2025.
- De gesimuleerde opties kunnen niet in het ijl worden geïmplementeerd. Ze moeten altijd tegen het licht worden gehouden van bestaande of in voorbereiding zijnde CAO's in de onderwijssector.
- Bij vele opties zal het niet mogelijk zijn deze te nemen zonder overgangsmaatregelen te treffen. Scholen worden, afhankelijk van de optie, al dan niet in gelijke mate getroffen. Dit maakt dat de impact van een optie te groot kan zijn om redelijkerwijs te verwachten dat deze kan geabsorbeerd worden zonder overgangperiode.
- In wat volgt worden verschillende opties aangereikt en, waar mogelijk, ook budgettair gesimuleerd. Wanneer in deze simulaties gewerkt wordt met omkadering, gebruiken we steeds een gemiddelde opdrachtnoemer van 21,3 uren, een gemiddelde loonkost van 52.011€ en 573,2€ als kostprijs van één punt.

2.4.2 Directieambten

a. Omschrijving

Zoals beschreven in het overzicht van het Vlaamse financieringsmechanisme betekent een groter aantal scholen voor eenzelfde leerlingenpopulatie meer betrekkingen van directeur en, mogelijk meer lerarenomkadering (door het degressiviteitsmechanisme genereren kleinere scholen immers relatief meer leraarsuren). Daarom is het sedert enkele jaren niet meer toegelaten om zonder voorafgaande fusie een grote school op te splitsen in meerdere scholen. Een nieuwe evolutie is dat dezelfde doelstelling wordt bereikt door als

grote school een deel van het studietoebod (soms ook dubbel aanbod) en van de leerlingenpopulatie onder te brengen in een nieuw georganiseerde autonome school (vb. een middenschool). Het werken met programmering (= nieuw oprichten) vervangt zo het werken met opsplitsing al komt dit in de feiten op hetzelfde neer. De financieringskost voor de overheid wordt bij programmering zelfs nog groter omdat de leerlingen van de nieuwe school in het startjaar worden geteld op 1 oktober, daar waar voor datzelfde schooljaar diezelfde leerlingen elders al zijn geteld op 1 februari voorafgaand.

Een verdere stijging van het aantal directieambten kan worden tegengegaan door een combinatie van voorwaarden. Deze kunnen bestaan uit een verhoging van de programmeringsnorm (dus een minimum aantal leerlingen per richting), het vermijden van overlappend aanbod in de regio, en het vermijden van overlappende vestigingsplaatsen.

b. Opbrengsten (financieel, administratieve vereenvoudiging, ...)

Elke school die niet wordt opgericht/afgesplitst genereert geen bijkomend ambt van directeur. Deze ambten zullen bijgevolg geen kosten genereren.

Er zal geen telling van leerlingen op 1/10 meer nodig zijn in de nieuw opgerichte scholen en op die manier wordt ook de dubbeltelling van leerlingen vermeden.

Het (reeds bestaande) principe van degressiviteit zal bovendien sterker spelen aangezien de scholen groter zijn/niet zeer gemiddeld zullen verkleinen door splitsingen.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Het grondwettelijk principe van de vrije keuze dient in acht te worden genomen. De mogelijkheid om (nieuwe) scholen op te richten moet dus steeds behouden blijven. De optie mag dus niet zodanig worden vormgegeven dat een nieuwe school, die zou worden opgericht om de vrije keuze te respecteren, niet zou kunnen worden opgericht.

Bovendien hebben scholen behoefte aan het nodige middenkader; zeker wanneer zij steeds meer leerlingen tellen. Deze optie kan zeer zwaar doorwegen op de scholen wanneer er geen flankerende opties zouden komen inzake het middenkader.

2.4.3 Pakket uren-leraar onderwijzend personeel – seculiere vakken

2.4.3.1 Aanwendingspercentage verlagen

a. Omschrijving

Een aanwendingspercentage (AP) betekent een korting uit budgettaire overwegingen op het resultaat van het via de coëfficiëntenregeling of via de minimumpakkettenregeling berekende pakket uren-leraar. Verschillende opties zijn hierbij mogelijk zoals het algemeen verlagen van het reeds ingevoerde AP, AP differentiëren per graad/finaliteit/onderwijsvorm, of het verlagen evenredig met het verwachte groeipcentage van leerlingen in een bepaald schooljaar.

b. Opbrengsten

De financiële omvang van de optie wordt besproken onder punt e, simulatie. Uit de simulatie wordt duidelijk dat deze optie budgettair relatief veel oplevert.

Het aanpassen van het aanwendingspercentage is een eenvoudige optie, hij werd in het verleden reeds meermaals toegepast en de budgettaire impact is relatief eenvoudig te bepalen aan de hand van het gekozen percentage.

Het is bovendien een optie die budgettair relatief veel oplevert en er dus kan voor zorgen dat het aantal bijkomende opties beperkt blijft.

Een aanwendingspercentage op het pakket uren-leraar heeft automatisch ook een effect op de globale puntenenveloppe aangezien het pakket uren-leraar tot op zekere hoogte de basis vormt voor de berekening van de globale puntenenveloppe.

Deze optie is gestoeld op een solidariteitsprincipe aangezien elke school evenveel bijdraagt (of levert in verhouding evenveel in). Daardoor ontstaan er geen bijkomende verschillen in de financiering van scholen. Er is ook een mogelijke positieve impact op de leerling/leraar ratio en/of een rationeler studieaanbod op schoolniveau omdat scholen efficiënter met de middelen zullen omgaan.

Een eveneens mogelijke positieve impact door het efficiënter omgaan met middelen is het afremmen van de aanwending van uren-leraar buiten de klas.

Via deze optie is er is geen impact op aanwendingsautonomie van de scholen, aangezien scholen het verminderde budget op gelijkaardige manier kunnen blijven besteden zoals voorheen.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Een besparing op lerarenomkadering is in tegenspraak met het regeerakkoord en de beleidsnota. Beide stellen immers dat personeelsmiddelen vooral op de klasvloer moeten worden ingezet. Klassen zullen gemiddeld groter worden; dit kan een negatieve invloed uitoefenen op de onderwijskwaliteit.

Aangezien scholen op een dergelijke optie kunnen/zullen reageren door het schrappen van dunbevolkte studierichtingen, is een verschraving van het studietoelaatbaar aanbod een mogelijk gevolg. Daarbij komt dat sommige eerder dunbevolkte studierichtingen wel zeer relevante kwalificaties kunnen opleveren. Bovendien doet dit effect zich voor op schoolniveau en dienen we het effect op systeemniveau te bewaken: wanneer een enkele school een dunbevolkte studierichting schrapt die in meerdere andere scholen wordt aangehouden blijft het effect op systeemniveau beperkt. Anders is het wanneer eenzelfde of soortgelijke studierichtingen in vele scholen zou geschrapt worden.

In grotere klassen daalt het pedagogisch comfort. Dit zal zeker discussies opleveren aangaande de taak van het onderwijzend personeel en staat bovendien haaks op het onderwijsbeleid dat steeds meer gericht is op meer individueelgerichte leerlingenbenadering, remediëring, zorg, inclusie...

d. Randvoorwaarden

Het verder verlagen van lerarenomkadering zou in het onderwijsveld meer aanvaardbaar kunnen zijn in combinatie met een schrapping van bepaalde leraarstaken die buiten het strikte lesgeven vallen (minder planlast). Vanaf 1/9/2021 wordt via de functiebeschrijving al een beperking ingevoerd in OD31. Het is ook een vraag van de vakbonden om extra middelen in de cao om extra taken voor leraren te financieren.

e. Simulatie: daling van alle aanwendingspercentages met 1 %

Aanwendingspercentages	huidig	simulatie
Aanwendingspercentage uren coëfficiënten	96,57%	95,57%
Aanwendingspercentage levensbeschouwelijke vakken	96,57%	95,57%
Aanwendingspercentage minimumpakketten	98,57%	97,57%

pakket	simulatie	+/- uren	+/- pct
986.232	976.002	-10.230	-1,0%

verschil in uren-leraar	verschil in FTE (2)	verschil in mln euro	verschil in punten (a)	verschil in mln euro	Totaal (in mln euro)
- 10.230	- 480	- 24,98 €	- 3.194	- 1,83 €	- 26,81 mln €

(1) Gemiddelde noemer en loonkost (bijkomende omkadering tijdelijken) uit het Groene boekje loonkosten 2020-2021

De simulatie geeft aan dat een daling van alle aanwendingspercentages met 1% 10.230 uren-leraar of 480 VTE's minder zal betekenen. Dit vertegenwoordigt een besparing van +/-25 miljoen euro. Daarbij komt via het effect op de puntenenveloppe nog 1,8 miljoen euro, waardoor de totale besparing 26,8 miljoen euro bedraagt.

2.4.3.2 Degressiviteit aanpassen

a. Omschrijving

Seculiere vakken: degressiviteit in het pakket uren-leraar betekent dat, naast een basiscoëfficiënt die elke leerling genereert, alle leerlingen van een bepaalde graad/onderwijsvorm samengeteld een extra coëfficiënt opbrengen die in grootte afneemt bij toenemend aantal leerlingen. In deze simulatie passen we het huidige het degressiviteitsmechanisme aan door minder schijven te voorzien. Een alternatieve benadering kan er in bestaan om de degressieve verhoging vlugger op nul te brengen of de coëfficiënten binnen de schijven te verlagen.

b. Opbrengsten (financieel, administratieve vereenvoudiging, ...)

In de simulatie is de grootte van de besparing sterk afhankelijk van de gekozen parameters. De impact van de degressiviteit is afhankelijk van de schoolgrootte: kleine scholen worden minder hard getroffen dan grote scholen waardoor het principe van de vrije keuze beter in stand wordt gehouden.

2. Aandachtspunt bij het hanteren van de coëfficiënten bij de simulaties: het beschrijvende deel is gebaseerd op de regelgeving waarin voor de eerste graad en voor de tweede en derde graad ASO de coëfficiënten gecombineerd zijn opgenomen met de basiscoëfficiënt (voor de andere onderwijsvormen is dat niet zo). Ten behoeve van de simulaties werden de coëfficiënten afgezonderd en ook op die manier weergegeven.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Zeer gelijkaardig aan deze bij de simulatie van het aanwendingspercentage. Door het aanpassen van de degressiviteit worden de klassen groter, het studieaanbod vermindert (dunbevolkte studierichtingen worden geschrapt), en er is minder pedagogisch comfort. Omgekeerd zorgt de financiële druk op scholen dat de efficiëntie stijgt.

d. Randvoorwaarden

Door het aanpassen van de degressiviteit ontstaan er voor scholen nieuwe prikkels. Deze optie kan zo aanzetten tot het opsplitsen van scholen. Daardoor zou eerst de optie aangaande het beperken van de toename van directieambten moeten toegepast worden.

e. Simulatie

Huidige toestand van schijven en coëfficiënten² (CF) per schijf:

Huidige coëfficiënten

graadvorm	schijf1	schijf2	schijf3	CF schijf1	CF schijf2	CF schijf3
OKAN	25	25	50	0,65	0,35	0,20
1A + 2 GEM	25	25	50	0,65	0,35	0,20
1B + BVJ	25	25	50	0,60	0,30	0,15
2e graad ASO	25	25	50	0,45	0,25	0,15
3e graad ASO	25	25	50	0,45	0,25	0,15
2e graad KSO	25	50	75	0,50	0,30	0,10
3e graad KSO	25	50	75	0,50	0,30	0,10
2e graad TSO	25	50	75	0,50	0,30	0,10
3e graad TSO	25	50	75	0,50	0,30	0,10
2e graad BSO	25	50	75	0,60	0,30	0,15
3e graad BSO	25	50	75	0,60	0,30	0,15

Voorbeeld van de toepassing van de degressiviteit:

2e graad TSO : 314 leerlingen	
<i>Schijven</i>	$25 \times 0,50 = 12,50$
	$50 \times 0,30 = 15,00$
	$75 \times 0,10 = 7,50$
	$164 \times 0,00 = 0,00$

In het voorbeeld wordt weergegeven wat een leerling extra genereert bovenop de basiscoëfficiënt die iedere leerling sowieso genereert.

Simulatie 1: het aantal leerlingen in een schijf verlagen zodat er sneller degressiviteit optreedt. De coëfficiënten blijven behouden.

graadvorm	huidige toestand			simulatie	schijf1	schijf2	schijf3
	schijf1	schijf2	schijf3				
OKAN	25	25	50	20	15	35	
1A + 2 GEM	25	25	50	20	15	35	
1B + BVJ	25	25	50	20	15	35	
2e graad ASO	25	25	50	20	15	35	
3e graad ASO	25	25	50	20	15	35	
2e graad KSO	25	50	75	20	40	60	
3e graad KSO	25	50	75	20	40	60	
2e graad TSO	25	50	75	20	40	60	
3e graad TSO	25	50	75	20	40	60	
2e graad BSO	25	50	75	20	40	60	
3e graad BSO	25	50	75	20	40	60	

Resultaat

pakket	simulatie	+/- uren	+/- pct
986.232	969.412	-16.820	-1,7%

verschil in uren-leraar	verschil in FTE ⁽¹⁾	verschil in mln euro	verschil in punten	verschil in mln euro	totaal (in mln euro)
-16.820	-790	-41,07 €	-5.252	-3,01 €	-44,08 €

(1) Gemiddelde noemer en loonkost (bijkomende omkadering tijdelijken) uit het Groene boekje loonkosten 2020-2021

Wanneer het aantal leerlingen in de schijven wordt verlaagd zoals in dit voorbeeld, dalen de uren-leraar met 16820 of 1,7%. Dit betekent een vermindering in de kostprijs van 41 miljoen euro. Via het effect op de puntenenveloppe komt daar nog 3 miljoen euro bovenop.

Resultaat per schoolgrootte (73 scholen met minimumpakket)

schijf	scholen	gem '+/-
0-199 lln	162	-2,49%
200-399 lln	299	-1,93%
400-599 lln	200	-1,87%
600-799 lln	181	-1,74%
800-999 lln	70	-1,60%
1000-1199 lln	15	-1,31%
1200-1399 lln	13	-1,39%
1400-1799 lln	3	-1,18%
1800-1999 lln	2	-1,11%
2000 lln	1	-0,53%

Wanneer het resultaat wordt opgesplitst naar schoolgrootte, is het duidelijk dat kleinere scholen sterker worden getroffen. We merken daarbij op dat 73 scholen dan onder de regeling van het minimumpakket zullen vallen.

Simulatie 2: de leerlingen van schijf 1 behouden, de leerlingen van schijven 2 en 3 verlagen, de coëfficiënten behouden.

graadvorm	huidige toestand			simulatie		
	schijf1	schijf2	schijf3	schijf1	schijf2	schijf3
OKAN	25	25	50	20	15	35
1A + 2 GEM	25	25	50	20	15	35
1B + BVJ	25	25	50	20	15	35
2e graad ASO	25	25	50	20	15	35
3e graad ASO	25	25	50	20	15	35
2e graad KSO	25	50	75	20	40	60
3e graad KSO	25	50	75	20	40	60
2e graad TSO	25	50	75	20	40	60
3e graad TSO	25	50	75	20	40	60
2e graad BSO	25	50	75	20	40	60
3e graad BSO	25	50	75	20	40	60

Resultaat (72 scholen met minimumpakket)

pakket	simulatie	+/- uren	+/- pct
986.232	976.834	-9.398	-1,0%

verschil in uren-leraar	verschil in FTE ⁽¹⁾	verschil in mln euro	verschil in punten	verschil in mln euro	totaal (in mln euro)
-9.398	441	-22,95 €	-2.935	-1,68 €	-24,63 €

(1) tellingsdatum 1 februari 2020, pakket voor 2020-2021

Resultaat per schoolgrootte

schijf	scholen	gem '+/-
0-199 lln	162	-1,48%
200-399 lln	299	-1,03%
400-599 lln	200	-1,04%
600-799 lln	181	-1,01%
800-999 lln	70	-0,98%
1000-1199 lln	15	-0,80%
1200-1399 lln	13	-0,82%
1400-1799 lln	3	-0,73%
1800-1999 lln	2	-0,67%
2000 lln	1	-0,27%

Simulatie 3: de leerlingenschijven behouden, de coëfficiënten verlagen.

	Huidige toestand			Simulatie		
graadvorm	CF schijf1	CF schijf2	CF schijf3	CF schijf1	CF schijf2	CF schijf3
OKAN	0,65	0,35	0,20	0,50	0,25	0,10
1A + 2 GEM	0,65	0,35	0,20	0,50	0,25	0,10
1B + BVJ	0,60	0,30	0,15	0,40	0,25	0,10
2e graad ASO	0,45	0,25	0,15	0,30	0,20	0,10
3e graad ASO	0,45	0,25	0,15	0,30	0,20	0,10
2e graad KSO	0,50	0,30	0,10	0,35	0,20	0,05
3e graad KSO	0,50	0,30	0,10	0,35	0,20	0,05
2e graad TSO	0,50	0,30	0,10	0,35	0,20	0,05
3e graad TSO	0,50	0,30	0,10	0,35	0,20	0,05
2e graad BSO	0,60	0,30	0,15	0,40	0,20	0,10
3e graad BSO	0,60	0,30	0,15	0,60	0,20	0,10

Resultaat (80 scholen met minimumpakket)

pakket	simulatie	+/- uren	+/- pct
986.232	961.408	- 24.824	- 2,5%

verschil in uren-leraar	verschil in FTE ⁽¹⁾	verschil in mln euro	verschil in punten	verschil in mln euro	totaal
-24.824	-1.165	- 60,62 €	- 7.751	- 4,44 €	- 65,06 €

(1) tellingsdatum 1 februari 2020, pakket voor 2020-2021

Resultaat per schoolgrootte

schijf	scholen	gem '+/-
0-199 lln	162	-3,73%
200-399 lln	299	-3,30%
400-599 lln	200	-3,20%
600-799 lln	181	-2,82%
800-999 lln	70	-2,46%
1000-1199 lln	15	-2,01%
1200-1399 lln	13	-2,29%
1400-1799 lln	3	-1,79%
1800-1999 lln	2	-1,78%
2000 lln	1	-1,07%

Simulatie 4: de leerlingenschijven behouden, de coëfficiënten van schijf 1 behouden, de coëfficiënten van schijven 2 en 3 verlagen.

Coëfficiënten per schijf

	Huidige toestand				Simulatie		
graadvorm	CF schijf1	CF schijf2	CF schijf3		CF schijf1	CF schijf2	CF
OKAN	0,65	0,35	0,20		0,50	0,25	0,10
1A + 2 GEM	0,65	0,35	0,20		0,50	0,25	0,10
1B + BVJ	0,60	0,30	0,15		0,40	0,25	0,10
2e graad ASO	0,45	0,25	0,15		0,30	0,20	0,10
3e graad ASO	0,45	0,25	0,15		0,30	0,20	0,10
2e graad KSO	0,50	0,30	0,10		0,35	0,20	0,05
3e graad KSO	0,50	0,30	0,10		0,35	0,20	0,05
2e graad TSO	0,50	0,30	0,10		0,35	0,20	0,05
3e graad TSO	0,50	0,30	0,10		0,35	0,20	0,05
2e graad BSO	0,60	0,30	0,15		0,40	0,20	0,10
3e graad BSO	0,60	0,30	0,15		0,60	0,20	0,10

Resultaat (72 scholen met minimumpakket)

pakket	simulatie	+/- uren	+/- pct
986.232	979.813	-6.419	-0,7%

verschil in uren-leraar	verschil in FTE ⁽¹⁾	verschil in mln euro	verschil in punten (a)	verschil in mln euro	totaal
-6.419	-301	-15,67 €	-2.004	-1,15 €	-16,82 €

(1) Gemiddelde noemer en loonkost (bijkomende omkadering tijdelijken) uit het Groene boekje loonkosten 2020-2021

Resultaat per schoolgrootte

schijf	scholen	gem '+/-
0-199 lln	162	-1,79%
200-399 lln	299	-0,95%
400-599 lln	200	-0,67%
600-799 lln	181	-0,61%
800-999 lln	70	-0,56%
1000-1199 lln	15	-0,38%
1200-1399 lln	13	-0,38%
1400-1799 lln	3	-0,37%
1800-1999 lln	2	-0,26%
2000 lln	1	-0,19%

2.4.4 Pakket uren-leraar – godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie

a. Omschrijving

Het pakket uren-leraar levensbeschouwelijke vakken wordt berekend op basis van theoretische klasgroottes waarbij elke klassplitsingsnorm tot meer uren-leraar leidt en waarbij de norm verschilt tussen de meest gevolgde cursus en de minst gevolgde cursussen. In deze simulatie gaan we na wat de invloed is van het aanpassen van de bestaande normen, nl. ze allemaal verhogen en/of de normen voor de minst gevolgde cursussen op te trekken naar die van de meest gevolgde cursus.

b. Opbrengsten (financieel, administratieve vereenvoudiging, ...)

In de simulatie is de grootte van de besparing sterk afhankelijk van de gekozen parameters (zie simulatie). Dit betekent dat de grootte van het budget relatief eenvoudig bepaald kan worden.

Het gelijktrekken van het bepalen van het aantal klassen voor alle erediensten en zedenleer zorgt voor administratieve vereenvoudiging.

c. Nadelen/ongewenste effecten

De klassen zullen groter worden, wat leidt tot minder pedagogisch comfort. Dit kan ook gevolgen hebben voor de onderwijskwaliteit, maar de wetenschappelijke literatuur is niet éénduidig op dit punt.

d. Randvoorwaarden

De organisatie van en de controle op het levensbeschouwelijk onderwijs is ideologisch geladen, hoewel er zeker vanuit het officieel onderwijs stemmen opgaan om levensbeschouwelijk onderwijs van verplicht naar keuzevak om te buigen. Daarenboven wordt de federale erkenning van boeddhisme in het vooruitzicht gesteld waardoor het aanbod (en de kost) van de levensbeschouwelijke cursussen in het officieel onderwijs nog zal uitbreiden.

e. Simulatie

In deze optie gaan we de budgettaire gevolgen na van een pakket uren waarbij de mindergevolgde cursussen dezelfde splitsingsnorm hebben dan de meest gevolgde cursus. De resultaten tonen dat dit de kost voor de uren-leraar zou verminderen met 5,3 mio euro. Indien we ook het effect op de globale puntenenveloppe meenemen daalt de kost met bijna 5,7 mio euro.

pakket	simulatie	+/- sim schijf	op LBV	op totaal pakket
51.487	49.320	-2.167	-4,2%	-0,2%

verschil in uren-leraar	verschil in FTE ⁽¹⁾	verschil in mln euro	verschil in punten (a)	verschil in mln euro	Totaal (in mln euro)
-2.167	-102	-5,29 €	-677	-0,39 €	-5,68 €

(1) Gemiddelde noemer en loonkost (bijkomende omkadering tijdelijken) uit het Groene boekje loonkosten 2020-2021

2.4.5 Scholengemeenschappen

2.4.5.1 Schrappen uren-leraar scholengemeenschappen

a. Omschrijving

Er zijn een aantal stimuli tot vorming van scholengemeenschappen waaronder een jaarlijks pakket van 20.000 uren-leraar dat pro rata hun omvang over alle scholengemeenschappen worden verdeeld met het oog op herverdeling over de onderliggende scholen. Omdat scholen er niet altijd in slagen tot een scholengemeenschap te behoren, krijgen ook die een extra. De extra uren-leraar voor scholengemeenschappen kunnen geschrapt worden; voor scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren wordt dan 1% uren-leraar geschrapt. In de huidige cao-besprekingen worden 20.000 uren momenteel meegenomen. Vakbonden vragen scherpere verplichting om deze uren correct aan te wenden.

b. Opbrengsten (financieel, administratieve vereenvoudiging, ...)

Het huidige budget bestaat uit meer dan 20.000 uren-leraar, wat bij een schrapping tot een equivalent besparing leidt. De besparing wordt gerealiseerd op de overkoepelende structuren, wat tegemoet komt aan regeerakkoord en beleidsnota. Toch mogen we niet uit het oog verliezen dat alle betrokken middelen uiteindelijk naar de scholen gaan. Vanuit de scholengemeenschap worden de uren immers verder verdeeld en worden er diensten geleverd aan de scholen.

Er is weinig impact op huidig beleidskader.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Middelen worden verdeeld over de scholen van de scholengemeenschappen, de schrapping heeft dus impact op de klasvloer (er kan niet meer ingespeeld worden op lokale behoeften).

Eén van de voordelen voor de scholengemeenschappen wordt geschrapt; dit ligt niet in lijn met RA/BN (bestendigen scholengemeenschappen). Hoewel een stimulans voor scholengemeenschappen wordt weggehaald, blijven er andere over waaronder de recente mogelijkheid vanaf 2021-2022 tot vaste benoeming op niveau van de scholengemeenschap. Omdat scholengemeenschappen al decennia zijn ingeburgerd en bijna alle scholen tot een scholengemeenschappen zijn toegetreden, is het niet vanzelfsprekend dat het wegnemen van één voordeel de constructie “scholengemeenschap” op de helling zal zetten.

In het geval dat een besparingsoptie tot minder scholengemeenschappen zou leiden, zullen opdrachten die op niveau van de scholengemeenschap worden opgenomen opnieuw verneveld worden over de scholen.

d. Randvoorwaarde

Scholengemeenschappen worden gevormd voor zes jaar. De huidige periode loopt van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2026. Het zou niet van behoorlijk bestuur getuigen om als overheid tijdens die periode eenzijdig voordelen terug te schroeven. Op zijn minst zou dan de vroegtijdige opheffing van de scholengemeenschap of de uitstap van een schoolbestuur uit een scholengemeenschap van meerdere schoolbesturen mogelijk moeten worden. In de huidige cao-besprekingen worden 20.000 uren momenteel meegenomen. Vakbonden vragen scherpere verplichting om deze uren correct aan te wenden.

e. Simulatie

In deze simulatie gaan we het budgettaire effect na van het afschaffen van de uren scholengemeenschap en uren niet-scholengemeenschap (kostprijs berekend op basis van de kostprijs van leraar). De simulatie geeft aan dat het schrappen uren-leraar voor de scholengemeenschap kan leiden tot een budgettaire besparing van 49,10 miljoen euro.

verschil in uren-leraar	verschil in FTE ⁽¹⁾	verschil in mln euro
20.106	944	49,10 €

(1) Gemiddelde noemer en loonkost (bijkomende omkadering tijdelijken) uit het Groene boekje loonkosten 2020-2021

2.4.5.2 Schrappen forfaitaire puntenenveloppe

a. Omschrijving

De globale puntenenveloppe, als basis voor het niet-onderwijzend personeelskader, is voordeliger in het geval dat een scholengemeenschap is gevormd. Die enveloppe bestaat uit verschillende componenten, waaronder de forfaitaire puntenenveloppe scholengemeenschap (afhankelijk van het aantal leerlingen in de scholengemeenschap). In deze simulatie gaan we de budgettaire impact na van het schrappen van de forfaitaire puntenenveloppe.

b. Opbrengsten (financieel, administratieve vereenvoudiging, ...)

Dit betreft een besparing op overkoepelende structuren, hoewel het grootste deel van de betrokken middelen naar de scholen gaan (na voorafname door scholengemeenschap voor eigen werking).

Aan de autonomie van aanwending wordt niet geraakt.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Middelen worden verdeeld over de scholen van de scholengemeenschappen, de schrapping heeft dus impact op de school (er kan minder ingespeeld worden op lokale behoeften). Het inperken van het niet-onderwijzend personeelskader omwille van minder beschikbare punten, kan een verschuiving van administratieve, begeleidings- of zorgtaken naar het onderwijzend personeel tot gevolg hebben.

Voordelen voor de scholengemeenschappen worden geschrapt ligt niet in lijn met RA/BN (bestendige scholengemeenschappen). Hoewel een stimulans voor scholengemeenschappen wordt weggehaald, blijven er andere over waaronder de recente mogelijkheid vanaf 2021-2022 tot vaste benoeming op niveau van de scholengemeenschap. Omdat scholengemeenschappen al decennia zijn ingeburgerd en bijna alle scholen tot een scholengemeenschappen zijn toegetreden, is het niet vanzelfsprekend dat het wegnemen van één voordeel de constructie “scholengemeenschap” op de helling zal zetten.

d. Randvoorwaarden

Scholengemeenschappen worden gevormd voor zes jaar. De huidige periode loopt van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2026. Het zou niet van behoorlijk bestuur getuigen om als overheid tijdens die periode eenzijdig voordelen terug te schroeven. Op zijn minst zou dan de vroegtijdige opheffing van de scholengemeenschap of de uitstap van een schoolbestuur uit een scholengemeenschap van meerdere schoolbesturen mogelijk moeten worden.

2.4.6 Bijzondere pedagogische taken (BPT) en interne pedagogische begeleiding (IPB)

a. Omschrijving

BPT en IPB zijn vormen van aanwending van uren-leraar buiten de klasvloer. Behoudens het feit dat IPB enkel kan in scholen met beroepsonderwijs, zijn de scholen volledig vrij om aan beide inhoudelijke pedagogische invulling te geven. Vaak is er overlap tussen de BPT en de IPB. Op BPT-aanwending staat wel een maximum, op IPB-aanwending niet. In de simulatie gaan we na wat de budgettaire impact is van BPT en IPB in te perken of af te schaffen.

b. Opbrengsten

Door vormen van aanwending buiten de klasvloer te schrappen, moeten de middelen meer op de klasvloer aangewend worden. De aanwending staat echter los van het berekenings- en toekenningsmodel. Daardoor is het budgettaire 'voordeel' is onzeker.

c. Nadelen/ongewenste effecten

De uitvoering van taken zoals leerlingenbegeleiding, spijbelpreventie, kwaliteitszorg, samenwerking met schoolexterne partners ... voor zover die aan leraars worden toevertrouwd, kunnen in de verdrukking komen..

d. Randvoorwaarden

Dit is een flankerende optie die de impact van andere opties kan 'verzachten'. Deze optie op zich levert budgettair niets op, moet gecompenseerd worden door een andere optie (vb. verlagen aanwendingspercentage).

e. Simulatie

Dit is een flankerende optie die de impact van andere opties kan 'verzachten'. Deze optie op zich levert budgettair niets op, moet gecompenseerd worden door een andere optie (vb. verlagen aanwendingspercentage).

Gewone uren leraar (volgens de schalen incl. minimumpakketten, uren topsport, forfaitair pakket, uren (niet) scholengemeenschap, overdrachten)	943.029
Uren-leraar levensbeschouwelijke vakken (incl. herberekening en overdrachten)	51.906
Uren-leraar DBSO (incl. overdrachten)	24.597
Extra uren -leraar GOK (incl. overdrachten)	16.628
Specifieke uren-leraar onthaalonderwijs	10.644
Uren-leraar begeleiding gewezen OKAN	3.897
Uren-leraar tijdelijk onderwijs aan huis	1.363
Uren-leraar land- en tuinbouw	2.987
Totale in rekening te brengen omkadering	1.055.051
Uren BPT ingericht (gewoon SO)	38.488
Uren IPB ingericht (gewoon SO)	9.288
% BPT en IBP	4,53
Beperken tot 3% BPT/IBP	31.652
Verschil in uren	-16.124
Verschil in FTE	-757
Verschil in mln euro	38,16

Op basis van de simulatie stellen we vast dat een beperking van het percentage BPT en IPB-uren tot 3% leidt tot een verlaging van de kost met iets meer dan 38 mln euro.

2.4.7. Plage-uren

a. Omschrijving

Een leraar met voltijdse betrekking kan met één extra opdracht-uur, een zogenaamd plage-uur, worden belast als dat organisatorisch noodzakelijk is en de verdeling van plage-uren op een billijke en transparante wijze gebeurt. Dit extra uur leidt niet tot hogere bezoldiging. In deze simulatie gaan we na wat de budgettaire impact is van het optrekken van het aantal plage-uren.

b. Opbrengsten

Een leraar moet meer uren werken voor een voltijdse betrekking. Daardoor komt er meer onderwijstijd voor eenzelfde budget.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Er ontstaat een ongelijke behandeling leraren met voltijdse en niet-voltijdse betrekking. Een leraar zonder voltijdse betrekking kan immers niet met plage-uren worden belast.

Eenzelfde effect kan gerealiseerd worden door het optrekken van de opdrachtnoemers, wat wel een gelijke behandeling garandeert: een leraar met voltijdse betrekking moet meer uren presteren voor dezelfde bezoldiging, een leraar met deeltijdse prestaties zal voor diezelfde prestaties minder bezoldigd worden (want noemer van prestatiebreuk verhoogt).

d. Randvoorwaarden

Opdat verhoging van plage-uren budgettaire effect zou blijven sorteren, mag er geen dalende trend komen in het aantal personeelsleden met voltijdse betrekking.

2.4.8 Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers

2.4.8.1 Verlaging coëfficiënt anderstalige nieuwkomers

a. Omschrijving

Naast een basiscoëfficiënt wordt elke leerling “anderstalige nieuwkomer” extra omkaderd a rato van 2,5 uren-leraar. De basiscoëfficiënt vormt onderdeel van het globaal urenpakket van een school en is vrij aanwendbaar, in tegenstelling tot de extra “gekleurde” uren die voor onthaalonderwijs zijn voorbehouden. Voorstel tot structurele verlaging van de extra coëfficiënt of toepassing van een aanwendingspercentage erop.

b. Opbrengsten

Zie simulatie

c. Nadelen/ongewenste effecten

Onthaalonderwijs focust in eerste instantie op taalwerving Nederlands en op voorbereiding van overstap naar het regulier onderwijs. Het komt in de plaats van de leervorderingen die andere leerlingen eerder in het Vlaams leerplichtonderwijs hebben gemaakt. Minder investeren in onthaalonderwijs kan voor ex-onthaal-leerlingen tot minder slaagkansen in het vervolgonderwijs leiden met meer overzitten of ongekwalificeerde uitstroom tot gevolg.

Er zal impact op de klasvloer zijn (het gaat om uren-leraar onderwijzend personeel). In de extra uren-leraar OKAN kan ook worden vastbenoemd.

Het pedagogisch comfort en de kwaliteit in de onthaalklas kan onder druk komen.

Het risico bestaat dat scholen de verlaging van de coëfficiënt deels ondervangen door het toestaan van afwijkingen op de toelatingsvoorwaarden (een bevoegdheid die bij de klassenraad ligt).

d. Randvoorwaarden

Een vermindering van de extra omkadering onthaalonderwijs, indien substantieel, zou gepaard moeten gaan met een “kleuring” van de basisomkadering onthaalonderwijs.

Een eventuele verlaging van de coëfficiënt wordt dus best ook gecombineerd met het inperken van de mogelijkheid om af te wijken van bepaalde toelatingsvoorwaarden (zie verder).

e. Simulatie

De coëfficiënt van 2,5 extra uren-leraar OKAN kan verlaagd worden in de richting van de omkadering van het onthaalonderwijs basisonderwijs.

De simulatie toont zowel een verlaging van de coëfficiënt van 2,5 tot 2 als een verlaging tot 1,5 (de coëfficiënt gebruikt in basisonderwijs). Met een verlaging van 2,5 tot 2 brengen we de extra omkadering terug tot 80% en met een verlaging tot 1,5 wordt de extra omkadering beperkt tot 60%. Deze laatste verlaging is dus zeer fundamenteel.

De simulatie toont dat een daling naar 2 uren-leraar de kost laat dalen met bijna 6 miljoen euro. Een daling naar 1,5 uren-leraar laat de kost dalen met bijna 12 miljoen euro.

Aantal regelmatige leerlingen OKAN op 01/02/2020	5047
Geschat aantal uren aan 2,5	12617,5
Geschat aantal uren aan 2	10094
Geschat aantal uren aan 1,5	7570,5
Verschil 2,5 naar 2	2523,5
Verschil 2,5 naar 1,5	5047
Besparing naar 2 uur in FTE	118,42
Besparing 12/12 naar 2 uur in mln €	5,97 mln €
Besparing naar 1,5 uur in FTE	236,84
Besparing 12/12 naar 1,5 uur in mln €	11,9 mln €
Kost FTE jaar	50431
Prestatienoemer	21,31

2.4.8.2 Verlaging of afschaffing van vervolgschoolcoaching

a. Omschrijving

Voor de begeleiding, opvolging en ondersteuning van ex-onthaalleerlingen wordt een coëfficiënt van 0,9 uren-leraar toegekend. Aan de onthaalschool (= de contactschool van de scholengemeenschap of een school met onthaalonderwijs die niet tot een scholengemeenschap behoort) wordt 0,9 uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers toegekend voor de vervolgschoolcoaching (= begeleiding, opvolging en ondersteuning van de ex-okanleerlingen + expertiseopbouw in de vervolgschool). De middelen worden berekend op basis van het aantal regelmatige anderstalige nieuwkomers op de eerste lesdag van februari van het voorafgaand schooljaar.

Bij de verhoging van de middelen voor de vervolgschoolcoaching (vanaf het schooljaar 2016-2017) is ervoor gekozen om de middelen toe te kennen aan (en dus te bundelen op het niveau van) de onthaalschool en niet te 'vernevelen'/verdelen over alle vervolgscholen waar ex-okanleerlingen naar uitwaaiëren. In deze simulatie gaan we na wat de budgettaire impact is van de verlaging of afschaffing van deze coëfficiënt vervolgschoolcoaching.

b. Opbrengsten

Zie simulaties

c. Nadelen/ongewenste effecten

Het reduceren of opheffen van vervolgschoolcoaching in het regulier onderwijs heeft een dubbel nefast effect. De ex-onthaalleerlingen met specifieke onderwijsnoden zullen mogelijk niet meer begeleiding en zorg krijgen dan andere leerlingen, terwijl schoolteams niet of onvoldoende zullen worden voorbereid/getraind op het werken met ex-onthaalleerlingen. Dit heeft impact op het verder studietraject van deze leerlingen. Minder investeren in onthaalonderwijs kan immers voor ex-onthaalleerlingen tot minder slaagkansen in het vervolgonderwijs leiden met meer overzitten of ongekwalificeerde uitstroom tot gevolg.

d. Randvoorwaarden

Een vermindering van de omkadering vervolgschoolcoaching, indien substantieel, zou gepaard moeten gaan met een "kleuring" van de basisomkadering onthaalonderwijs.

Een eventuele verlaging van de coëfficiënt wordt best gecombineerd met het inperken van de mogelijkheid om Daarom stelt de administratie voor om een eventuele verlaging van de coëfficiënt te combineren met

het inperken van de mogelijkheid tot afwijking van bepaalde toelatingsvoorwaarden.

e. **Simulatie**

In deze simulatie gaan we na wat de budgettaire impact is van het afbouwen van de uren-leraar OKAN vervolgschoolcoaches. Het verminderen van deze uren met één derde laat de kost dalen met 3,7 mio euro.

Uren-leraar OKAN vervolgschoolcoaches

uren-leraar OKAN vervolgschool- coaches 2020-2021 (1)	uren -1/3	verschil in uren	verschil in FTE (2)	verschil (in min euro)
4.552	3.035	1.517	71	3.7 min €

2.4.8.3 Inperken afwijkingsbevoegdheid toelatingsklasseraden

a. Omschrijving

Het begrip anderstalige nieuwkomer (onthaalleerling) is aan de hand van een aantal criteria duidelijk gedefinieerd. De toelatingsklassenraad kan van sommige criteria afwijken, waardoor de doelgroep kan uitbreiden en/of de duur van het onthaalonderwijs kan verlengen. Voorstel tot inperking of opheffing van de afwijkingsbevoegdheid van toelatingsklassenraden.

b. Opbrengsten

Zie simulaties

c. Nadelen/ongewenste effecten

Het verlenen van autonomie aan een school/klassenraad om af te wijken kan tot oneigenlijk gebruik aanleiding geven, maar dat mag niet worden veralgemeend. Afwijkingen kunnen noodzakelijk zijn voor een vlotter onderwijsproces. De leerling vlugger onderdompelen in het regulier onderwijs kan zich potentieel wreken in de latere onderwijs carrière van de leerling. De leerlingenpopulatie is de voorbije jaren immers sterk veranderd. Er komen meer en meer signalen uit het veld met betrekking tot analfabete en laaggeschoolde leerlingen. Deze leerlingen zijn niet altijd na een onthaaljaar klaar om met succes in te stromen in het regulier onderwijs. Indien er geen afwijking meer wordt voorzien, stelt zich de vraag hoeveel kansen op succes deze leerlingen in het regulier onderwijs nog hebben.

d. Randvoorwaarden

Oorspronkelijk lag de afwijkingsbevoegdheid niet bij de school/klassenraad maar bij de onderwijsadministratie. Nog afgezien van de administratieve planlast die dit meebracht, kan een centrale overheid op afstand onmogelijk altijd objectief en deskundig oordelen of een afwijking terecht is. Een terugkeer naar deze regeling is geen optie.

Ook in OKAN DBSO kan worden afgeweken van de toelatingsvoorwaarden. Het is vooral daar dat de administratie een substantiële toename ziet. Een aanpassing van de afwijkingsmogelijkheden voor OKAN in het voltijds gewoon SO wordt daarom best ook toegepast op OKAN DBSO.

e. Simulatie

Uit de onderstaande simulatie blijkt dat het schrappen van de afwijkingsmogelijkheid 3,18 miljoen euro oplevert en het inperken van de afwijkingsmogelijkheid 2,23 miljoen euro. Het gaat hier om een inschatting op basis van afwijkingen verleend op 1/10, waardoor dit met zorg geïnterpreteerd moet worden.

	Met afwijkingen	Zonder afwijkingen*	Enkel afwijkingen op leeftijd*
Aantal regelmatige leerlingen OKAN op 01/02/2020	5047	3432	3911
Geschat aantal uren aan 2,5 met afwijkingen	12617,5	12617,5	12617,5
Geschat aantal uren aan 2,5 zonder afwijkingen	/	8579,9	9778,56
Geschat aantal uren aan 2	10094	6863,92	7822,85
Geschat aantal uren aan 1,5	7570,5	5147,94	5867,14
Verschil 2,5 naar 2	2523,5	5753,58	4794,65
Verschil 2,5 naar 1,5	5047	7469,56	6750,36
Besparing met 2,5 uur in FTE	0	189,47	133,22
Besparing 12/12 met 2,5 uur in €	0	9.555.148,08 €	6.718.463,49 €
Besparing 4/12 met 2,5 uur in €	0	3.185.049,36 €	2.239.487,83 €
Besparing naar 2 uur in FTE	118,42	269,99	225,00
Besparing 12/12 naar 2 uur in €	5.971.967,55 €	13.616.086,02 €	11.346.738,35 €
Besparing 4/12 naar 2 uur in €	1.990.655,85 €	4.538.695,34 €	3.782.246,12 €
Besparing naar 1,5 uur in FTE	236,84	350,52	316,77
Besparing 12/12 naar 1,5 uur in €	11.943.935,10 €	17.677.023,95 €	15.975.013,20 €
Besparing 4/12 naar 1,5 uur in €	3.981.311,70 €	5.892.341,32 €	5.325.004,40 €
Kost FTE jaar	50431	50431	50431
Prestatienoemer	21,31	21,31	21,31

2.4.9 GOK – uren-leraar

a. Omschrijving

Extra uren-leraar GOK voor scholen die aan de voorwaarden voldoen om een lokaal gelijke onderwijskansenbeleid te voeren. In deze simulatie gaan we na wat de budgettaire impact is van het verlagen van de GOK-personeelsomkadering. Verschillende opties zijn mogelijk zowel op vlak van berekeningsmodel (aanpassen puntengewichten, aanpassen of opheffen concentratiegraad, invoeren aanwendingspercentage...) als op vlak van toekenningsvoorwaarden (minimum aandeel GOK-leerlingen in totale schoolpopulatie, ondergrens voor resultaat berekeningsmodel...).

b. Opbrengsten

Zie simulatie voor het invoeren van een aanwendingspercentage

c. Nadelen/ongewenste effecten

Bij een verlaging van de GOK-omkadering worden scholen ongelijk getroffen: scholen die in het huidige systeem veel GOK-leerlingen en dus relatief veel GOK-omkadering ontvangen, zien hun omkadering sterk teruglopen (ten opzichte van scholen die nu minder GOK-omkadering hebben). Er zal binnen de scholen minder ruimte zijn om leerlingen extra ondersteuning te bieden. We weten dat kwetsbare leerlingen meer kans lopen op een problematische onderwijsloopbaan (vb. zittenblijven, ongekwalificeerd schoolverlaten,...).

d. Randvoorwaarden

Vanaf schooljaar 2021-2022 treedt een nieuwe GOK-regeling in voege. Daarin meer lokale autonomie voor onderwijsverstrekkers maar ook grotere focus op extern kwaliteitstoezicht op het GOK-beleid in het kader van reguliere schooldoorlichtingen. Het GOK-beleid van een school kan niet los worden gezien van het gevoerde beleid op leerlingenbegeleiding dat recent een decretale erkenningsvoorwaarde is geworden. Het gelijktijdig raken aan de voor GOK beschikbare overheidsmiddelen staat hier haaks op.

e. Simulatie: aanwendingspercentage (AP) van 96,57%

Wanneer we een aanwendingspercentage van 96,57% toepassen, vermindert dit het aantal beschikbare uren met 570 (of 3,43%). Dit betekent een daling van de kosten met 1,4 mio euro.

huidige uren	AP 96,57%	+/- uren	+/- pct	verschil in FTE	verschil (in mln euro)
16.628	16.058	-570	-3,43%	-27	-1,39 min €

2.4.10 Optrekken prestatienoemers

a. Omschrijving

In deze simulatie gaan we de budgettaire impact na van het optrekken van de prestatienoemers van het onderwijzend personeel

- De noemers 20 en 21 (secundair 2de en 3de graad) worden opgetrokken naar 22
- De noemers 29 (leraar praktische vakken) worden verlaagd naar 27

b. Opbrengsten

Er zullen minder personeelsleden zijn omdat scholen meer omkadering moeten aanwenden om eenzelfde aantal betrekkingen in stand te houden. Dit betekent minder loonkost. Dit zal helpen om het lerarentekort terug te dringen. Op administratief gebied betekent dit een vereenvoudiging voor de schoolsecretariaten omdat ze met minder diversiteit van noemers moeten rekening houden.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Personeelsleden moet meer werken om hetzelfde loon te ontvangen. Tijdelijke personeelsleden verliezen dubbel: zij verliezen uren doordat vastbenoemde personeelsleden eerst recht hebben om bijkomende uren in te nemen en zij verliezen loon doordat hun prestatienoemer hoger wordt. Meer kans op boventalligheid van vastbenoemde personeelsleden indien er onvoldoende organieke uren beschikbaar zijn in de instelling. Personeelsleden zullen dit terecht ervaren als werkdrukverhoging. Het tijdsbestedingsonderzoek toonde aan dat de prestatienoemers geenszins recht doen aan de werkelijke tijdsbesteding van leraren. Leraren met een lesopdracht van 22 uur bleken in de praktijk gemiddeld meer dan 42 uur per week te werken. Leerkrachten met een prestatienoemer van 20 of 21 werkten gemiddeld even veel of meer dan hun collega's met een hogere noemer. Dit kan impact hebben op de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep en dus op het steeds groeiende lerarentekort.

Dit staat haaks op intenties regeerakkoord om meer handen op de klasvloer in te zetten. Het optrekken van de noemer 20 naar 22 zal effect hebben op organisatie van de lessen en dus op het uurrooster van een school. Heel wat vakken worden in een school om pedagogische redenen gegroepeerd georganiseerd in zgn. blokken van 2, 3 of 5 uren. Als de opdracht van een personeelslid met 1 of 2 uur wordt verhoogd, bemoeilijkt dit deze organisatie. Klassen zullen dan voor 1 uurtje een andere leraar voor hetzelfde vak moeten krijgen

d. Randvoorwaarden

Elke school zal eenmalig haar volledige opdrachtenverdeling moeten herbekijken, evenals de lopende dienstonderbrekingen. Dit moet allemaal herrekend en opnieuw georganiseerd worden (eventueel nieuwe verlofaanvragen, nieuwe goedkeuringen RVA, ...) en tijdig gemeld worden aan de werkstations. Dat zal resulteren in een groot aantal zendingen die in het EPD moeten verwerkt worden. Vermits de meeste scholen al in mei aan hun organisatie beginnen, is het belangrijk dat zij tijdig op de hoogte zijn van deze noodzakelijke aanpassingen.

e. Simulatie

Op basis van de betalingen in januari 2019 werd een simulatie gemaakt (prijzen 2019). Er werd rekening gehouden met een overtal aan vastbenoemden van 10% (ruwe schatting). Dit werd in mindering gebracht van de opbrengst.

Optie	Opbrengst/kost
Optrekken noemers 20 en 21 naar 22	132,7 miljoen euro opbrengst
Daling noemers 29 naar 27	10,2 miljoen euro kost

In totaal zou dit 122,5 miljoen euro opbrengst genereren.

2.4.11 Globale puntenenveloppe

2.4.11.1 Verlaging van het aanwendingspercentage.

a. Omschrijving

De globale puntenenveloppe omvat de middelen tot invulling van het niet-onderwijzend personeelskader (buiten de directeur). Voorstel tot verlaging van het aanwendingspercentage.

b. Opbrengsten

Zie simulatie aanwendingspercentage.

c. Nadelen/ongewenste effecten

De uitvoering van administratieve, begeleidende en logistieke taken komt onder druk te staan. Dit zou deels kunnen worden opgevangen door leraars in te zetten en buiten de klasvloer te houden, wat dan weer nadelig is voor het pedagogisch comfort.

d. Randvoorwaarden

Een inperking van de globale puntenenveloppe zou moeten gepaard gaan met een overheidsbeleid gericht op minder administratieve planlast, deregulering, digitalisering, schaalvergroting/samenwerking met efficiëntiewinsten (bv via versterking van de scholengemeenschappen).

Een inperking van de globale puntenenveloppe viseert niet specifieke ambten maar alle ambten die met punten uit de enveloppe, die vrij aanwendbaar is, kunnen worden ingericht.

2.4.11.2 Schrappen resturen bonusambten

a. Omschrijving

De berekening van de globale puntenenveloppe is voordeliger als scholen tot een scholengemeenschap behoren, onder meer door de samenvoeging van de resturen praktijk binnen de normen technisch adviseur (-coördinator). Voorstel tot schrapping van de resturen TAC/TA (bonusambten).

b. Opbrengsten

Dit betreft een besparing op overkoepelende structuren.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Eenzijds wordt een stimulans voor scholengemeenschappen weggehaald, wat indruist tegen het beleid (cfr. regeerakkoord, beleidsnota) om scholengemeenschappen te bestendigen. Anderzijds worden de scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren, niet geraakt. Overigens kan het effect van deze optie binnen een scholengemeenschap deels ongedaan worden gemaakt door creatieve constructies rond toepassing van normen en verschuiving van praktijken, de zogenaamde engineering.

d. Randvoorwaarden

Een inperking van de globale puntenenveloppe viseert niet specifieke ambten (i.c. TAC/TA) maar alle ambten die met punten uit de enveloppe, die vrij aanwendbaar is, kunnen worden ingericht.

2.4.12 Afwijking OFT-BFT

2.4.12.1 Toegekende organieke omkadering

In het gewoon secundair onderwijs zijn er diverse pakketten omkadering. Deze worden toegekend in lesuren, uren, punten, eenheden en ambten en dit zowel aan de scholen als aan de scholengemeenschappen. De basisomkadering in het gewoon secundair onderwijs is opgebouwd uit een aantal gewone uren-leraar en een aantal uren-leraar voor levensbeschouwelijke vakken. Bij het vastleggen van het pakket wordt rekening gehouden met het aantal regelmatige leerlingen per structuuronderdeel op de teldatum, meestal 1 februari van het voorafgaande schooljaar. De berekening via de coëfficiëntenregeling wordt vervangen door minumpakketten als aan bepaalde voorwaarden is voldaan.

De omzetting van deze omkadering in FTE hangt af van de concrete invulling door de instellingen. Ifv de invulling (bv graad, ambt) kan eenzelfde aantal toegekende lesuren leiden tot meer of minder FTE. De voorname noemers bij het onderwijzend personeel zijn 20, 21, 22, 29. Bij het administratief personeel kan 1FTE 63,82,85 of 120 punten leiden tot 1 FTE. De middelen voor het administratief personeel zijn ook toegekend aan de scholengemeenschappen en dienen zowel voor het gewoon als het buitengewoon secundair onderwijs. Lesuren kunnen ook overgedragen worden.

Om bovenstaande redenen kan de toegekende omkadering niet op eenduidige manier vastgesteld worden in FTE (en dus ook niet in budget).

2.4.12.2 Ingevulde theoretische organieke omkadering

Alle organieke aanstellingen worden via het elektronisch dossier (EPD) geregistreerd. De zendingen worden uitgedrukt in aantal uren. Maar omdat ook de noemer, de duur van de opdracht en de weddeschaal meegeschaald worden, kan hier bij benadering het aantal FTE en kostprijs berekend worden. Dit blijft een benadering daar de werkelijke FTE & kostprijs afhangen van de verwerking van al die gegevens in de loonmotor ('brug'). In die loonmotor worden alle gegevens van een personeelslid samengebracht en afgecheckt met alle geldende regels.

We spreken van de theoretische omkadering omdat we kijken naar de toestand alsof er geen enkele vervanging heeft plaatsgevonden. In FTE kan dit obv de opdrachten in uren en de noemers correct in beeld gebracht worden. In budget uitgedrukt wordt dit bemoeilijkt door het gebruik van 'tijdelijk andere opdracht/ambt'. Een personeelslid met administratieve toestand X kan tijdelijk een andere opdracht vervullen met administratieve toestand Y. Bv de vastbenoemde leraar Nederlands gaat GOK of ICT coördinatie opnemen. Als beide functies organiek zijn, dan komt dit personeelslid 2x voor: Het is op zich correct dat er 2 FTE's zijn, maar deze hebben niet dezelfde kostprijs. Dit toont duidelijk aan dat het om een theoretische benadering gaat van een organieke toestand. In de realiteit is er immers altijd sprake van een vervanger.

Opmerking : deze ingevulde organieke omkadering kan lager liggen dan de toegekende omkadering als scholen voor bepaalde (knelpunt)betrekkingen geen invulling vinden. In die zin zal de hier in kaart gebrachte OFT een onderraming bevatten en de afwijking OFT-BFT bijgevolg een overraming.

Gegevens gebaseerd op :

- Hoofdstructuur gewoon secundair onderwijs (bevat ook HBO verpleegkunde aangezien deze personeelsleden door hun tewerkstelling een secundaire school niet afgezonderd kunnen worden; dit betreft echter relatief gezien kleine aantallen)
- EPD opdrachten beperkt tot de organieke ambten – gegevens jan 2020 (2021 nemen we omwille van corona- effecten niet - jan wordt voor alle onderwijsstatistieken als gemiddelde representatieve maand gekozen)
- Personeel betaald op de werkmiddelen wordt uitgesloten
- De uren Reaffectatie en uren wedertewerkstelling in organieke betrekking worden meegeteld, de uren TBS OB (personeel in overtal) worden niet meegeteld

	FTE	loonkost
OFT	57.620	3,22 mln €

2.4.12.3 Betaalde omkadering

De effectief betaalde omkadering kunnen we natuurlijk vaststellen in de betalingsdatabank/ vernieuwd salarissysteem (VSS), maar die databank bevat enkel de gegevens die van belang zijn voor de berekening van het loon van het personeelslid en bevat geen gegevens over de dienstonderbrekingen. Maw om de analyse van de afwijking OFT-BFT te kunnen voeren is deze databank ontoereikend. Om die reden gaan we net zoals bij de organieke omkadering gebruik maken van EPD om een simulatie te maken van de BFT. Een simulatie maken betekent altijd (cfr brug-loonmotor) een ramingsfout maken, zowel bij de OFT als BFT. Om zicht te krijgen op die ramingsfout worden hieronder zowel de BFT's obv VSS als obv EPD weergegeven.

Gegevens gebaseerd op :

- Hoofdstructuur gewoon secundair onderwijs
- EPD opdrachten zowel organieke als niet organieke betrekkingen - gegevens jan 2020
- Onbezoldigde dienstonderbrekingen worden in mindering gebracht
- Personeel betaald op de werkingsmiddelen wordt uitgesloten
- De uren TBS OB (personeel in overtal) worden meegeteld, de uren Reaffectatie en uren wedertewerkstelling worden niet meegeteld

BFT	FTE	loonkost
VSS	60.697	3.321.172.943
EPD	60.841	3.340.752.316
Verschil	0,2%	0,6%

Om de vergelijking te maken met de OFT moeten bovenstaande gegevens nog gecorrigeerd worden voor de detacheringen met terugbetaling. Die vervangingen betekenen geen afwijking daar de uitgaven geneutraliseerd worden door de ontvangsten. Zonder de detacheringen zijn de BFT's :

BFT (excl detachering met terugbetaling)	FTE	loonkost
VSS	60.391	3.301,45 mln €
EPD	60.534	3.321,03 mln €

	FTE	loonkost
OFT EPD	57.620	3.222,20 mln €
BFT EPD	60.534	3.321,03 mln €
Verschil	2.914	98,83 mln €
Verschil %	5,1%	3,1%

2.4.12.4 Afwijking OFT- BFT

De afwijking komt dan neer op :

Dat de afwijking in loonkost lager uitvalt dan de afwijking in FTE wordt verklaard door de hogere kost van de vastbenoemde personeelsleden die een onbezoldigde dienstonderbreking nemen en die vervangen worden door een goedkopere tijdelijke. In FTE is de afwijking 0 maar in budget betekent dit een besparing.

Om de afwijking te verklaren kijken we in EPD naar de aangestelde vervangers; bij elke vervanger is aangeduid welke dienstonderbreking de titularis heeft genomen. Echter niet elke dienstonderbreking leidt tot een meerkost, daar tal van dienstonderbrekingen onbezoldigd zijn. Die worden in mindering gebracht.

Cluster Dienstonderbreking	FTE	% totaal
Andere	112	4%
Arbeidsongeval/beroepsziekte	97	3%
Moederschapsbescherming	224	8%
Verlof wegens bijzondere opdracht	337	12%
Ziekteverlof	2.130	73%
Subtotaal	2.901	1%

Om een duidelijk zicht te hebben op het budgettaire plaatje per cluster passen we bovenstaande percentages toe op de afwijking van 98,8 mio. 10% hierop heeft dan een indicatie van de mogelijke budgettaire effecten indien opties zouden genomen worden om de kost van die dienstonderbrekingen te verminderen.

Cluster Dienstonderbreking	Loonkost obv % FTE	10% kost beperken
Andere	3.824.099	382.410
Arbeidsongeval/beroepsziekte	3.292.097	329.210
Moederschapsbescherming	7.634.304	763.430
Verlof wegens bijzondere opdracht	11.498.266	1.149.827
Ziekteverlof	72.583.175	7.258.318
Subtotaal	98/831.941	9.883.194

2.4.12.5 Afwijking niet volledig opvangen

Een besparing realiseren op de afwijking OFT-BFT kan door niet langer de volledige afwijking financieel op te vangen door een vervanger aan te stellen.

a. Omschrijving

Betaalde dienstonderbrekingen zorgen ervoor dat er een verschil ontstaat tussen de organiek toegekende (en ingevulde) voltijdse equivalenten onderwijspersoneel waarvoor we verwachten een loon uit te betalen en de voltijdse equivalenten waarvoor in realiteit een loon wordt uitbetaald. Deze afwijking OFT-BFT beloopt zo'n 2.900 voltijdse equivalenten wat overeenstemt met een loonkost van 98,8 miljoen euro. Op de kost van deze afwijking kan een besparing gerealiseerd worden door de afwijking niet meer standaard volledig financieel ten laste te nemen. We nemen als voorbeeld de optie waarbij 90% van de betaalde dienstonderbrekingen vergoed worden aan de scholen (ipv 100%).

Een alternatieve mogelijkheid is om de periode van korte afwezigheden die geen aanleiding geven tot vervanging, te verlengen. Deze periode bedraagt momenteel 10 werkdagen en kan worden opgetrokken tot vb. 15 werkdagen.

b. Voordelen

Gerealiseerde besparing; zie simulatie.

c. Nadelen/Ongewenste effecten

Een dergelijke lineaire benadering zal ernstige problemen veroorzaken in scholen die verhoudingsgewijs zwaar getroffen worden door dienstonderbrekingen bij hun personeelsleden. We denken hierbij uiteraard aan de gevolgen voor de schoolorganisatie die door de overblijven personeelsleden zal moeten worden opgevangen. Maar we willen zeker ook wijzen op het leerverlies dat optreedt bij leerlingen wiens leraar niet vervangen wordt bij afwezigheid. In het alternatief rond korte afwezigheden gaat het dan over ziekte; in het '10%-alternatief' over alle (betaalde) dienstonderbrekingen.

Als voor een deel van deze dienstonderbrekingen geen vervanger kan worden aangesteld, zal dit de werkdruk bij de overige personeelsleden verhogen. Hierbij moeten we opmerken dat korte afwezigheden (tot 10 werkdagen) vandaag al geen aanleiding geven tot vervanging.

d. Randvoorwaarden

Er worden flankerende opties genomen voor scholen waar de dienstonderbrekingen te hoog oplopen om de behoorlijke werking te blijven garanderen.

e. Simulatie

Een vermindering met 10% levert een besparing van 9,88 miljoen euro op.

2.4.13 Werkingsmiddelen

2.4.13.1 Aanwendingspercentage

a) Omschrijving

Op het berekend werkingsbudget secundair onderwijs is tot op heden nooit een aanwendingspercentage toegepast. Als er moest worden bespaard werd dat altijd gerealiseerd door het niet volledig toepassen van het indexeringsmechanisme (dubbele indexering op basis van demografie en op basis van levensduurte). We willen hier ook opmerken dat uit de internationale vergelijking bleek dat Vlaanderen relatief weinig middelen besteedt aan werking. In deze simulatie gaan we na wat de budgettaire impact is van het invoeren van een aanwendingspercentage op de werkingsmiddelen.

b) Opbrengsten/voordelen

Deze optie is solidair in de zin dat alle scholen in gelijke mate worden getroffen. Zie simulatie voor de financiële opbrengsten.

c) Nadelen/ongewenste effecten

Een aanwendingspercentage kan, afhankelijk van de grootte, het omgevingscomfort in het algemeen en de aanschaf van (duurdere) didactische uitrusting van TSO/BSO-scholen in het bijzonder ondermijnen, de schoolfactuur voor ouders/leerlingen verhogen (er is immers geen maximumfactuur in het secundair onderwijs), wat op zich ook de keuze voor sommige scholen/opleidingen van kinderen uit minder kapitaalkrachtige gezinnen kan beïnvloeden, tot minder extramurale onderwijsactiviteiten (schooluitstappen...) leiden en tot minder innovatieve projecten, die opstartkosten meebrengen, leiden.

d) Randvoorwaarden

e) Simulatie: aanwendingspercentage (AP) op de weringsmiddelen van het voltijds gewoon secundair onderwijs

schooljaar	mlj euro	AP	Budget (in mln euro)	verschil (in mln euro)
2019-2020	427,56 €	98%	419,01 mln €	- 8,55 mln €
		96,57%	412,90 mln €	- 14,67 mln €
		96%	410,46 mln €	- 17,10 mln €
		95%	406,18 mln €	- 21,38 mln €

2.4.13.3 Opheffing deelbudgetten leerlingkenmerken

a. Omschrijving

Het werkingsbudget secundair onderwijs omvat 4 deelbudgetten: opleidingskenmerken (als grootste), leerlingkenmerken, levensbeschouwelijk onderricht en vrije keuze, waarbij de laatste 3 als voorafnames worden bestempeld. Voorstel tot opheffing van het deelbudget leerlingkenmerken (zonder overheveling van de vrijgekomen middelen naar de andere deelbudgetten).

b. Opbrengsten

- Zie simulatie

c. Nadelen/ongewenste effecten

Deze optie houdt ook een zeer duidelijke beleidskeuze in.

Vooraf scholen met de meest kwetsbare leerlingen worden geraakt in deze optie. Geen solidaire optie want hoe groter het aantal SES/GOK-leerlingen, hoe meer de school moet inleveren.

d. Simulatie

Afschaffen deelbudgetten van de leerlingkenmerken

budget (2019-2020) in miljoen euro voor				
opleiding moeder	schooltoelage	taal	buurt	totaal
13,70 €	13,76 €	13,73 €	4,57 €	45,76 €

2.4.14 Programmatie en rationalisatie

2.4.14.1 Introductie minimale klasgrootte bij programmatie

a. Omschrijving

Programmatieregels kunnen bijdragen tot het realiseren van een rationelere en transparante inplanting van het studietoeraanbod in het Vlaams secundair onderwijslandschap en bieden aan de overheid een meer sturende rol op dat vlak. Een dergelijke inplanting van het studietoeraanbod draagt op zijn beurt bij tot een meer efficiënte (en minder versnipperde) aanwending van beschikbare middelen. Voorstel om minimale klasgroottes te introduceren waaraan moet worden voldaan om een structuuronderdeel (basisoptie of studierichting) te kunnen inrichten (= oprichtings- en/of behoudsnormen). Dit om de rationele inplanting van het studietoeraanbod nog te versterken en door te trekken op schoolniveau.

b. Opbrengsten

De minimale klasgroottegroottes zullen ertoe leiden dat leerlingen meer worden samengezet en bijgevolg de lagere degressiviteitscoëfficiënten eerder van toepassing zullen zijn. Aangezien de administratie vandaag niet beschikt over informatie rond de wijze waarop scholen hun klassen indelen, is het niet mogelijk hiervoor een betrouwbare simulatie aan te bieden.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Dit zal het studietoeraanbod beïnvloeden; studierichtingen die minder leerlingen aantrekken zullen minder ingericht worden. Dit kan leiden tot vershraling.

2.4.14.2 Meerdere vestigingsplaatsen op één locatie = één school

a. Omschrijving

Verschillende vestigingsplaatsen op eenzelfde locatie worden steeds beschouwd als één school.

b. Opbrengsten

Er zullen directieambten verdwijnen en er zal geen overlappend studieaanbod meer zijn op 1 locatie.

c. Nadelen/ongewenste effecten

Geen stimulans voor het vormen van grote scholen/campussen.

d. Randvoorwaarden

Om te vermijden dat van die vestigingsplaats een nieuwe school wordt gemaakt, moeten de rationalisatie-normen verhoogd worden.

2.4.15 Indexsprong lonen

a. Omschrijving

De eerstvolgende overschrijding van de spilindex leidt éénmalig niet tot een indexering (van 2%) van de lonen van het onderwijspersoneel. We nemen hierbij alle kredieten die looncomponenten bevatten in beschouwing. Omwille van de aard van de optie gaan we ervanuit dat deze niet beperkt kan worden tot een deel van het onderwijs en dus voor het volledige onderwijs genomen moet worden. We zijn ervan overtuigd dat de optie ook zal moeten gelden voor de totaliteit van het overheidspersoneel. Dit alles om de maatschappelijke acceptatie ervan te vergroten.

b. Voordelen

Er wordt een (nabije en zekere) meeruitgave vermeden (zie simulatie).

Alle onderwijspersoneel wordt op een gelijkaardige manier getroffen.

c. Nadelen/ongewenste effecten

De koopkracht van het onderwijspersoneel gaat achteruit. Een dergelijke ingreep zal niet beperkt worden tot een deel van het onderwijs en zal dus alle onderwijspersoneel treffen en bij uitbreiding alle overheidspersoneel.

We zijn niet zeker van de exacte timing van de volgende loonindexering en dus ook niet van de timing en exacte omvang van de vermeden uitgave/besparing.

d. Randvoorwaarden

Deze optie kan enkel genomen worden als hij generiek genomen wordt. Het is niet acceptabel dit enkel door te voeren voor onderwijspersoneel of een deel ervan.

e. Simulatie

Op jaarbasis vertegenwoordigt een indexsprong voor alle onderwijspersoneel ongeveer 206 mln euro. Ter informatie: 82 mio euro hiervan heeft betrekking op het personeel van het secundair onderwijs. In de simulatie werd voor het hoger onderwijs uitgegaan van een loonaandeel van 80% binnen de enveloppe. Ter informatie: de spilindex is recent overschreden waardoor de lonen van het overheidspersoneel met 2% zullen stijgen vanaf oktober. Momenteel wordt de volgende overschrijding van de spilindex verwacht in oktober 2021, wat betekent dat de lonen van het overheidspersoneel zouden stijgen vanaf december 2021. De daarna eerstvolgende overschrijding van de spilindex wordt door het Planbureau verwacht in juni 2022. Het betreft hier verwachtingen waar zeker nog speling zal opzitten.

2.5 IMPACT OP ANDERE BELEIDSDOMEINEN

Heel wat van de voorgestelde opties hebben gevolgen voor de tewerkstelling binnen onderwijs, zowel op het aantal beschikbare betrekkingen/voltijdse equivalenten dat wordt gevraagd in onderwijs als op de aantrekkelijkheid van deze betrekkingen in het onderwijs.

Dit betekent dat meer mensen (met een kwalificatie relevant voor onderwijs) zich kunnen aanbieden voor tewerkstelling in andere sectoren. Het lerarentekort dat zich vandaag voordoet kan er daarbij enerzijds voor zorgen dat sommige kwalificaties beduidend vaker zullen worden aangeboden op de arbeidsmarkt, anderzijds kan het bestaande lerarentekort verscherpt worden aangezien de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep afneemt.

2.6 BESLUIT

Het onderzoeksrapport toont in de eerste plaats aan dat het huidige financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs uitermate complex is. Deze complexiteit is ontstaan en gegroeid doorheen de afgelopen veertig jaar. De fundamenteën van het financieringssysteem gaan terug tot de jaren '80. In de daaropvolgende decennia werd het financieringssysteem steeds complexer naarmate het, in al dan niet sterke mate, werd aangepast aan nieuwe beleidsbeslissingen. De in het financieringssysteem gehanteerde principes (het maximaliseren van de vrije keuze, het sterk toepassen van de degressiviteit, het respecteren van de vrije aanwending, het gelijke onderwijskansenbeleid ondersteunen,...) leidt tot een delicaat evenwicht. Het bewaren van dit evenwicht zorgde er in het verleden (mee) voor dat er vaak werd geopteerd voor lineaire maatregelen.

Het financieringssysteem werd zo een huis met een steeds groter aantal kamers en kamertjes die niet steeds op een eenvoudige wijze met elkaar verbonden zijn maar elkaar wel steeds op één of andere wijze en mate beïnvloeden.

Uit de verschillende voorgestelde opties, blijkt dat het aanpassen van één kamer(tje) telkens impact heeft op andere kamers van het systeem.

Deze impact is bovendien niet altijd onmiddellijk duidelijk en of moeilijk in te schatten.

De algemene conclusie van het onderzoek inzake het financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs is dat het huidige systeem wordt gekenmerkt door een onnodige hoge complexiteit en daardoor niet echt transparant is.

Deze vaststelling leidt tot het pleidooi om het financieringssysteem met een frisse en open blik uit te tekenen. Uiteraard dient een dergelijk nieuw financieringssysteem het resultaat te zijn van een uitgebreide en

doordachte denkoefening. Een denkoefening waarin vertrokken wordt van de doelstellingen van het onderwijs en waarbij wordt nagedacht over de manier waarop het financieringssysteem het verwezenlijken van deze doelstellingen het best kan ondersteunen. Dit is een grootschalige oefening die veel voorbereiding vereist en waarbij vele partijen moeten worden betrokken. Het kwaliteitsvol doorlopen en realiseren van deze oefening zal enkele jaren duren vooraleer doordachte keuzes en beslissingen kunnen worden gemaakt en genomen

Indien de Vlaamse regering beslist om op korte termijn bepaalde keuzes te maken dan is het belangrijk dat deze keuzes worden gemaakt met oog voor de (toekomstige) vereenvoudiging van het systeem.

Gesprekken over een mogelijke hertekening van het financieringssysteem waarbij de doelstellingen van het onderwijs het uitgangspunt vormen, zullen ook steeds gevoerd moeten worden binnen het wettelijke kader. Zo bevat de Belgische grondwet belangrijke bepalingen betreffende de vrijheid van onderwijs, de vrije schoolkeuze en de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs.

3 DETACHERINGEN

3.1. SCOPE ONDERZOEK

Detachering is de verzamelterm voor een aantal verloven die personeelsleden uit het onderwijs toelaten om tijdelijk buiten het onderwijs aan de slag te gaan, met behoud van salaris, opbouw anciënniteit ed. Meestal is het doel van de detachering strikt vastgelegd in de wetgeving. Dat geldt voor het verlof wegens bijzondere opdracht, het verlof voor vakbondsopdracht, naar een ministerieel kabinet of naar politieke groepen of hun voorzitters in de wetgevende vergaderingen. Het verlof wegens opdracht biedt ruimere mogelijkheden.

Een detachering biedt personeelsleden uit het onderwijs de kans om ervaring, expertise of extra competenties te verwerven door tijdelijk buiten het onderwijs aan de slag te gaan. Deze mogelijkheid zorgt ervoor dat een veelal vlakke loopbaan in het onderwijs op een voor alle betrokken partijen productieve manier doorbroken kan worden. De vaak als zeer strikt ervaren scheiding tussen het onderwijs en de bredere arbeidsmarkt wordt beter overbrugbaar door het systeem van de detachering. Het personeelslid krijgt de kans om in een andere/nieuwe werkomgeving zijn onderwijscompetenties toe te passen, deze verder te verbreden en nieuwe competenties op te bouwen. Op die manier kan een detachering er ook voor zorgen dat een personeelslid, op langere termijn, aan de slag blijft in het onderwijs. De organisatie die de gedetacheerde tewerkstelt, haalt onderwijsspecifieke competenties in huis en er ontstaan opportuniteiten om, eventueel sectorspecifiek, de band tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken. Dit laatste is ook een opportuniteit voor het onderwijssysteem als geheel.

Deze ervaring, competenties of expertise wordt idealiter nadien opnieuw binnen onderwijs ingezet. In dat opzicht kan het overwogen worden om een maximumduur voor detacheringen in te voeren. Aangezien dit geen budgettaire overweging is, komt dit niet aan bod in voorliggend rapport.

Daarnaast gaat het in principe om opdrachten met een belang voor het onderwijs of voor de maatschappij.

Een verlof wegens (bijzondere) opdracht, vakbondsopdracht, naar een ministerieel kabinet of naar politieke groepen of hun voorzitters in de wetgevende vergaderingen kan genomen worden door personeelsleden uit het basisonderwijs, de centra voor leerlingbegeleiding, de pedagogische begeleidingsdiensten, het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, de centra voor volwassenonderwijs en de centra voor basiseducatie. **De scope is dus ruimer dan enkel het leerplichtonderwijs!**

Personeelsleden uit het hoger onderwijs vallen niet in het toepassingsgebied van deze nota. Voor personeelsleden uit het hoger onderwijs geldt een aparte regeling waarbij de instellingen voor hoger onderwijs

een overeenkomst kunnen afsluiten met externe organisaties.

In 2019-2020 werden er 1462 “detacheringen” geregistreerd, zijnde het aantal unieke combinaties van soort verlof van een onderwijspersoneelslid naar een organisatie. Personeelsleden die gelijktijdig twee soorten detachering opnemen, worden dubbel geteld. Ten opzichte van de totaliteit van het onderwijspersoneel in de betrokken niveaus vertegenwoordigen alle detacheringen 0,8% (in fysieke personen). Als we enkel de detacheringen zonder terugvordering bekijken, is dat 0,3% van het personeelsbestand

Schooljaar	Totaal	met terugvordering	zonder terugvordering
2019-2020	1462	968	494
2018-2019	1546	996	550
2017-2018	1492	922	570
2016-2017	1424	896	528
2015-2016	1383	856	527

3.2. JURIDISCH KADER DETACHERINGEN

Het juridisch kader voor de ‘detacheringen’ zit vervat in verschillende decreten, wetten en besluiten, zowel op Vlaams als op federaal niveau. Momenteel is er nog geen uitvoeringsbesluit voor de verloven wegens (bijzondere) opdracht, wat maakt dat er wettelijk weinig of geen beperkingen zijn ingeschreven. In het kader van het lerarentekort kan overwogen worden om een maximumduur te bepalen. Een eventuele keuze om te besparen op bepaalde soorten detacheringen vergt een aanpassing van de bestaande decretale regelingen (zie verder). Dit impliceert een volledig regelgevingsproces met onder meer sociaal overleg. Deze besparingen zijn niet op korte termijn te realiseren.

3.3. BRONNEN GERAADPLEEGD TIJDENS HET ONDERZOEK

- Databank detacheringen
- Groen boekje

3.4. BEREKENING BESPARINGEN EN BUDGETTAIRE NEGATIEVE NEVENEFFECTEN

De raming van de mogelijke besparing werd gemaakt op basis van de gewogen loonkost onderwijzend personeel gewoon SO (49.560 euro – zie groene boekje). Als het aantal detacheringen wordt beperkt, is het immers de kost van de tijdelijke vervanger die uitgespaard wordt.

De afgelopen jaren moesten betrekkingen in wervingsambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel waarvan de vastbenoemde titularis voor zijn volledige opdracht of voor een deel van zijn opdracht voor een volledig schooljaar afwezig is o.w.v. een detachering, vacant verklaard worden. Wanneer een gedetacheerd personeelslid terugkeert naar het onderwijs door een wijziging van de regelgeving (aanschaffing of beperking van de detacheringsmogelijkheden) zal hij in een aantal gevallen TBSOB worden omdat zijn betrekking ondertussen ingenomen is door een ander personeelslid dat vastbenoemd werd. Dit betekent dat er mogelijk geen besparing is.

3.5. OPBOUW ONDERZOEKSRAPPORT

De overkoepelende term “detacheringen” omhelst 5 grote categorieën: verlof wegens bijzondere opdracht; verlof wegens opdracht; verlof wegens vakbondopdrachten; verlof naar ministerieel kabinet en verlof ten behoeve politieke groepen of hun voorzitters in wetgevende kamers. Afhankelijk van de categorie wordt de loonkost al dan niet teruggevorderd.

De eerste categorie “verlof wegens bijzondere opdracht” kan aangewend worden in het kader van 12 diensten of projecten met belang voor het onderwijs.

In het onderzoeksrapport zal elke van de vijf categorieën (en voor wat betreft het verlof wegens bijzondere opdracht de 12 subcategorieën) steeds volgens hetzelfde stramien worden doorgelicht:

- Toepasselijke wetgeving - reglementaire basis
- Coningent – maximale benuttingsmogelijkheid
- Effectief benut in schooljaar 2019-2020
- Mogelijkheid tot besparing
- Nodige aanpassingen om besparingen te realiseren

3.6. ONDERZOEKSRESULTATEN

3.6.1. Verlof wegens bijzondere opdracht

Met een verlof wegens bijzondere opdracht kan een onderwijspersoneelslid tijdelijk elders werken. Het personeelslid blijft in de stand 'dienstactiviteit' in het onderwijs en ontvangt verder zijn salaris o.b.v. zijn onderwijsopdracht. Zijn feitelijke werkgever betaalt de loonkost niet terug.

Theoretisch bestaat de mogelijkheid om een aantal types verlof wegens bijzondere opdracht te schrappen en door subsidies te vervangen. Dit is een politieke beslissing. Dit heeft zeker een aantal voordelen, maar is geen absolute besparing:

- Dit werkt zeer transparant en eenduidig, eenvoudiger om overzicht te houden welke organisatie wat krijgt. Nu krijgen sommige organisaties gelijktijdig één of meerdere VTE aan verlof wegens bijzondere opdracht toegekend en financiële steun.
- Het systeem van subsidies is niet gebonden aan een schooljaar en volgt daarmee nauwer de begrotingscyclus.
- Door het geven van enkel subsidies en geen VTE is de netto uitgave duidelijk. Afhankelijk van het personeelslid dat als vervanger wordt aangesteld varieert immers de uitgave.
- Door het systeem van verlof wegens bijzondere opdracht te vervangen door een subsidie hebben de organisatie meer vrijheid bij de aanwerving van personeel. Ze zijn niet langer verplicht om personeelsleden uit het onderwijs aan te werven. Deze personeelsleden kunnen aan de slag blijven in het onderwijs en dragen zo bij tot een verkleining van het lerarentekort.

Een nadeel voor het personeelslid is dat hij een ander, onbezoldigd verlofstelsel zal moeten nemen om dergelijke opdracht te kunnen uitvoeren. Hij bouwt dan geen pensioenrechten op als onderwijspersoneelslid.

3.6.1.1. Pedagogische begeleidingsdiensten en nascholing van de koepels

a. Wetgeving

- [Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs \(27 maart 1991\), art. 51quater, §2, 1°](#)
- [Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs \(27 maart 1991\), art. 77quater, §2, 1°](#)
- [Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs \(8 mei 2009\), art. 7](#)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

150,5 VTE per schooljaar.

Het vastgelegde contingent van 150,5 VTE wordt jaarlijks verdeeld volgens de leerlingenaantallen over het Katholiek onderwijs Vlaanderen, OVSG, GO! Onderwijs, POV en OKO. De verdeling van het contingent en de opvolging ervan gebeurt door de cel detacheringen van AGODI.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 148,36 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Bij de besparingsmogelijkheden op de pedagogische begeleidingsdiensten werd het contingent van de verlopen wegens bijzondere opdracht reeds meegenomen. Zie nota "Besparingspad Pedagogische begeleidingsdiensten". De beleidskeuzes zijn af te wachten.

Theoretische mogelijkheid: 150,5 VTE schrappen.

Raming van de maximale besparing: 7.458.780,00 euro.

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Een aanpassing van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs en van beide decreten rechtspositie is nodig.

3.6.1.2. Europese scholen

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 2°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 2°
- Verdrag houdende het statuut van de Europese scholen (1994)

De Conventie betreffende de Europese Scholen bepaalt dat de Lidstaten bijdragen in de financiering van de ES. Voor België betekent het dat het federaal niveau instaat voor de oprichting en onderhoud van de schoolgebouwen op zijn grondgebied. Omdat onderwijs de bevoegdheid van de Gemeenschappen is, zijn deze verantwoordelijk om personeel te detacheren als hun bijdrage tot het systeem.

In 2014 heeft de Hoge Raad van de Europese Scholen het systeem van de “Cost-sharing” aangenomen. Dit houdt in dat de Lidstaten minstens 75% van het personeel van de ES moeten financieren door detacheringen. De overige 25% van de functies wordt ingevuld door plaatselijk aangeworven personeel dat door de scholen zelf wordt betaald.

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Het aantal nodige detacheringen wordt voor iedere Lidstaat berekend op basis van het aantal leerlingen per nationaliteit per schooljaar waarop de extra parameters worden toegepast. Tegen 2021 zou België zo 170 leerkrachten moeten detacheren. Ongeveer 40% van de leerlingen met Belgische nationaliteit zitten in de Nederlandstalige sectie en dus is overeengekomen met de Franse Gemeenschap dat de Vlaamse gemeenschap voor het schooljaar 2020-2021 ongeveer 72 leerkrachten zal detacheren. Dit aantal hangt ook af van het feit of men voldoende geschikte kandidaten vindt voor de huidige vacatures. Met dit aantal vervult de Vlaamse Gemeenschap haar aandeel in de financiering van het systeem van de ES.

Algemeen behoort België in deze tot één van de beste leerlingen van de klas en detacheert het waartoe het gehouden is. Het is bovendien belangrijk dat de Vlaamse Gemeenschap evalueert hoever, bovenop het vereiste aantal, zij zich in de toekomst eventueel wil engageren. Gezien we in de Nederlandse sectie de functies delen moet Vlaanderen ook rekening houden met het standpunt van Nederland dat ook zijn overtal wil verminderen.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 66,78 VTE op schooljaarbasis.

In schooljaar 2011-2012 waren er 75 Vlaamse leerkrachten gedetacheerd naar de Europese Scholen. In 2020-2021 zijn dat er nog 70. Door de uitbouw van de Nederlandstalige sectie in Brussel IV (Laken) groeide echter het aantal nieuwe betrekkingen. Om de groei van Brussel IV op te vangen en het personeel dus in te zetten waar ze het meest nodig is, werd het aantal leerkrachten dat werkzaam is als Pedagogisch Adviseur (PA) in de Europese Scholen, in de voorbije jaren afgebouwd. De gedetacheerde leerkrachten die in de ES van München werken zijn quasi kostenneutraal aangezien hun loon (met uitzondering van de patronale bijdrage) teruggestort wordt aan het ministerie van onderwijs. Ze tellen niet mee voor de berekening van het target level van België.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Er is hier geen mogelijkheid tot besparen. Indien de Lidstaten hun bijdrage aan het systeem van de Europese Scholen niet door middel van detacheringen van personeel financieren, dan zullen ze een financiële bijdrage moeten betalen om te voldoen aan de afspraken van het Verdrag houdende het Statuut van de Europese scholen (1994).

3.6.1.3. Projecten met vervanging door Gesco's

a. Wetgeving

- [Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs \(27 maart 1991\), art. 51quater, §2, 3°](#)
- [Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs \(27 maart 1991\), art. 77quater, §2, 3°](#)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Het gaat om detacheringen waarbij de vervanger een codo-personeelslid (contractuele personeelsleden ten laste van het departement Onderwijs) is. Deze codo's zijn afkomstig van het contingent dat nog door de minister van Onderwijs is toegekend aan de koepels en het gemeenschapsonderwijs. De laatste jaren zien we een daling.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 4,29 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Het schrappen van dit verlot levert het volgende op:

Maximale schrapping van 4,29 VTE.

Raming: 212.612,40 euro

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Er moet nagekeken worden of een schrapping opportuun/mogelijk is.

3.6.1.4. rijdende kleuterschool**a. Wetgeving**

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art.51quater, §2, 4°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 4°
- decreet basisonderwijs (25/02/1997), art 168 en 169
- Besluit van de Vlaamse regering betreffende de bepaling van de regels voor de aanvraag en de toekenning van de subsidie voor de Rijdende kleuterschool Vlaanderen (26/09/2014)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

1 VTE, toegekend voor periodes van 5 schooljaren.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 1 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Schrappen van het verlot wegens bijzondere opdracht naar de rijdende kleuterschool

Raming: 49.560 euro

Een schrapping zou hier een wijziging van het beleid rond kleuterparticipatie betekenen, m.n. het niet langer ondersteunen van kleuteronderwijs voor kleuters van foorreizigers.

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Een aanpassing van het decreet basisonderwijs en van beide decreten rechtspositie is nodig. Het besluit van de vlaamse regering van 26/09/2014 moet gewijzigd worden.

3.6.1.5. Secretaris reffectatiecommissie

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51 quater, §2, 5°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77 quater, §2, 5°
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de verdeling van betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage (29/4/1992), art 12bis en 12ter

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Deze vorm van verlof wegens bijzonder opdracht is bedoeld om personeelsleden gedurende korte tijd de rol van secretaris van de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap of scholengroep te laten opnemen. Het verlof wegens bijzondere opdracht kan opgenomen worden tussen 1 en 15 september.

Aantal scholengemeenschappen in de verschillende niveaus: 392

Aantal scholengroepen GO!: 26

Theoretisch maximaal aantal VTE op schooljaarbasis: 17,41 VTE

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 1,02 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Het schrappen van dit verlof levert het volgende op:

Raming op basis van de benutting in 2019-2020: 50.551,20 euro

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Een aanpassing van de beide decreten rechtspositie is nodig. Ook het besluit van de Vlaamse regering van 29/04/1992 moet aangepast worden. Er mag weerstand vanuit de sociale partners verwacht worden. De

functie van secretaris van de reffectatiecommissie moet immers hoe dan ook vervuld worden. Er zullen dus personeelsleden gevraagd worden deze taken bijkomend op te nemen.

3.6.1.6. Europese en Bilaterale uitwisseling

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51 quater, §2, 9°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77 quater, §2, 9°

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Dit verlov wordt beperkt tot projecten waarvoor de school een subsidieovereenkomst kreeg van EPOS (Erasmus+). Deze verloven worden voor korte periodes opgenomen, om de school in staat te stellen om een vervanger aan te stellen en de continuïteit van de lessen voor de andere leerlingen te garanderen.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 1,21 VTE op schooljaarbasis. Dit aantal is lager dan andere schooljaren. Door de Coronapandemie konden de projecten vanaf maart 2020 niet meer doorgaan. Ter vergelijking: in 2018-2019 was er een effectieve benutting van 3,44 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

De schrapping van deze mogelijkheid levert een besparing op van de loonkost van de vervanger.

Raming: 59.967,60 euro voor de benutting van 2019-2020, als we uitgaan van een benutting zoals in het laatste niet-corona schooljaar komt dit op 170.486,40 euro.

Als deze verloven wegens bijzondere opdracht worden afgeschaft, zien we twee mogelijke gevolgen:

- Potentieel zullen minder Erasmus+projecten uitgevoerd worden;
- De continuïteit van de lessen voor de andere leerlingen wordt niet gegarandeerd.

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Een aanpassing van de beide decreten rechtspositie is nodig.

3.6.1.7 Door de Europese unie ondersteunde Europese onderwijsprojecten

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 10°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 10°

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Er werd geen contingent vastgelegd in de regelgeving. Binnen het Beleidsdomein werd de afspraak gemaakt om dit te beperken tot 1 VTE.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 1 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Dit verlof wegens bijzondere opdracht werd ten persoonlijke titel toegekend ten voordele van EPOS. Van bij het begin (2012) was dit als een uitdovend verlof bedoeld. Een effectieve einddatum kon toen niet bepaald worden omwille van wijzigende federale wetgeving rond pensioen. De pensioendatum is nu gekend en op 1/9/2021 is betrokkene niet meer actief in het onderwijs. Vanaf dan kan deze mogelijkheid geschrapt worden.

Raming: 49.560,00 euro

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Een aanpassing van de beide decreten rechtspositie is nodig.

3.6.1.8. Begeleiden en ondersteunen van inspraakstructuren in het onderwijs

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 13°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 13°
- Decreet houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs (14/07/1998), art 156
- Besluit van de Vlaamse regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs (17/12/2010) , art. 69
- decreet 25/02/1997 van het basisonderwijs, art 166
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs (28/10/2016), art. V.20
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de verdeling van personeelsleden die ten behoeve van het buitengewoon onderwijs, het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding met verlof zijn voor de ondersteuning van de lokale comités (03/02/2006)
- Besluit van de Vlaamse regering betreffende de verdeling van personeelsleden die ten behoeve van het secundair onderwijs met verlof zijn voor de ondersteuning van de lokale comités (09/03/1999)
- Besluit van de Vlaamse regering over de wijze van verdeling en de aanvraagprocedure om personeelsleden te krijgen die ten behoeve van het basisonderwijs met verlof zijn voor de ondersteuning van de lokale comités (17/06/1997)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

36 VTE

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 35,79 VTE op schooljaarbasis. Het gaat over drie contingent van resp. 15 VTE, 15 VTE en 6 VTE, verdeeld over ACOD, COC, COV en VSOA. De cel detacheringen bewaakt deze contingenten.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Theoretische mogelijkheid: 36 VTE schrappen.

Raming : 1.784.160,00 euro

Een besparing op dit soort verlof wegens bijzondere opdracht grijpt rechtstreeks in op de werking van het sociaal overleg. Dit type detachering komt voort uit (CAO-)afspraken. Zie o.a. CAO VII:

“4.2. Erkenning syndicaal werk Om de lokale inspraakorganen in het Buitengewoon Onderwijs het Deeltijds Kunstonderwijs, het Volwassenenonderwijs en de Centra voor Leerlingenbegeleiding te ondersteunen, kunnen de vakorganisaties A.C.O.D. (onderwijs en sector ministeries), F.C.S.O.D. (C.O.C. en C.O.V.) en V.S.O.A. beschikken over zes personeelsleden met een verlof wegens bijzondere opdracht. Inwerkingtreding: 01.09.2005”

3.6.1.9. contingent vakbonden hoger onderwijs

a. Wetgeving

- [Besluit van de Vlaamse Regering tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs \(11/10/2013\), artikel V.253](#)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

12 VTE

c. Effectief benut in 2019-2020

11 VTE

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Bij deze vorm van verlof wordt de loonkost van de gedetacheerde – als hij uit het niet-hoger onderwijs gerekruteerd wordt – terugbetaald. Er is dus geen besparing mogelijk.

Een aanpassing van het contingent grijpt rechtstreeks in op de werking van het sociaal overleg.

3.6.1.10. een opdracht in de internationale school Ferney –Voltaire

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 14°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 14°

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

In principe gaat het vanaf 01/09/2009 om 2 VTE, die voorheen door de Nederlandse Taalunie werden gefinancierd. Het gaat over lesopdrachten Nederlands voor Nederlandstalige kinderen die school lopen in de internationale School Ferney-Voltaire, nabij Genève.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 1 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Sinds 01/09/2008 wordt deze detachering opgenomen door hetzelfde personeelslid. Tijdens het schooljaar 2008-2009 gebeurde dat op het contingent van de minister. Vanaf 01/09/2009 werd deze opdracht ingeschreven in de decreten rechtspositie (OD XIX).

Raming : 49.560,00 euro

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

De afspraken met de Nederlandse Taalunie moeten herzien worden. Een aanpassing van de beide decreten rechtspositie is nodig.

3.6.1.11. Projecten van de minister

a. Wetgeving

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 15°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 15°

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

42 VTE, waarvan er minimaal 12 voltijdse equivalenten worden voorbehouden voor het Gemeenschaps-onderwijs en de representatieve groeperingen van inrichtende machten

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 40,39 VTE op schooljaarbasis.

d. Verdeling van het contingent in 2019-2020

Organisatie	Project	VTE 2019-2020
C.O.C / C.O.V	Diversiteit als meerwaarde	1
A.C.O.D. onderwijs	Diversiteit als meerwaarde	0,5
V.S.O.A	Diversiteit als meerwaarde	0,5
Forum van Etnische-Culturele Minderheden vzw	Diversiteit als meerwaarde	1
SAM	Diversiteit als meerwaarde	1
Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen vzw	Diversiteit als meerwaarde	1
Vlaamse Scholierenkoepel vzw	Diversiteit als meerwaarde	1
VCOV vzw	Diversiteit als meerwaarde	0,5
GO! Ouders	Diversiteit als meerwaarde	0,5
Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs vzw	Diversiteit als meerwaarde	0,5
çavaria vzw	Gender en seksuele diversiteit in het onderwijs	1

DIE - 'S - LEKTI - KUS vzw	Letop: Eerste hulp bij leerstoornissen en problemen bij het leren	1
Federatie van Marokkaanse Verenigingen vzw	IQRA	1
Spoor	t scharnier	0,5
Flanders Synergy vzw	onderwijs slim organiseren	1
Ouders voor Inclusie vzw	Steunpunt voor Inclusie	1,5
Studio Globo vzw	MONDIAAL EN INTERCULTUREEL VORMINGSAANBOD LERARENOPLEIDING	1
UNIZO vzw	Naar een kwalitatieve ondernemerservaring in het secundair en het hoger onderwijs	1
VCLB Koepel vzw	Onderwijskiezer	1
Vlaamse Jonge Ondernemingen vzw	onderwijs voor een ondernemende generatie	1
Vlaamse Onderwijsraad	* onderwijs en samenleving *Welbevinden en preventie van pesten op school *Internationaal onderwijs en vormingsbeleid *STEM	1
PLAN	Duurzame kinderrechteneducatie in het Vlaams onderwijs	0,5
Vlaamse Scholierenkoepel vzw	Confixers	1,5
Onderwijsinspectie	Adviseur voor het Islam onderwijs	1
Federatie tweedekansonderwijs vzw	ondersteuning federatie	0,5
vluchtelingennetwerk Vlaanderen	ondersteuning beleid en beweging omtrent onderwijskansen van nieuwkomers	1
rode kruis	eerste hulp binnen het onderwijs	1
Vlaamse Stichting Verkeerskunde	verkeers en mobiliteitseducatie in het SO	0,5
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap PBD	deradicalisering	1
Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers vzw	ondersteuning	1
Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers vzw	Taalbeleid	0,5
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap PBD	taal en kansenbeleid *	2
Katholiek Onderwijs Vlaanderenvzw	taal en kansenbeleid *	5,5
O.V.S.G. vzw	taal en kansenbeleid *	2
Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vzw	taal en kansenbeleid *	
VCLB Koepel vzw	taal en kansenbeleid *	0,5

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap PBD	scholengemeenschappen/scholengroepen *	1
Katholiek Onderwijs Vlaanderen vzw	scholengemeenschappen/scholengroepen *	3
O.V.S.G vzw	scholengemeenschappen/scholengroepen *	1
Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vzw	scholengemeenschappen/scholengroepen *	
totaal		42

e. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Theoretische mogelijkheid: 42 VTE schrappen. Dit impliceert echter dat de ruimte om projecten en beleidsinitiatieven van de minister te ondersteunen, beknot wordt.

Raming: 2.081.520,00 euro

Er kan geopteerd worden om niet het volledige contingent in te vullen. In dat geval wordt de besparing geraamd op:

Vermindering aantal verloven met	raming besparing
10	495.600,00
15	743.400,00
20	991.200,00
25	1.239.000,00
30	1.486.800,00

f. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

De decreten rechtspositie moeten aangepast worden.

Zonder decretale aanpassing kan de minister steeds beslissen om niet het volledige contingent te verdelen en zo een feitelijke besparing realiseren.

3.6.1.12. M-decreet

a. Wetgeving

- [Decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften \(21/03/2014\), art. VI.1, §3 en 4](#)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

6 VTE, waarvan 2 VTE toegekend aan OKO en 4 VTE voor de ontwikkeling en ondersteuning van de implementatie van handelingsgerichte protocollen en ICF in de CLB's. De detacheringen aderen volledig binnen het thema inclusief onderwijs.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 5,65 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Dit moet samen bekeken worden met het nieuwe leersteundecreet. Op dit ogenblik is het nog niet duidelijk hoe dit zal evolueren. Ingangsdatum is voorzien op 01/09/2022.

3.6.2. Verlof wegens opdracht

Met een verlof wegens opdracht kan een onderwijspersoneelslid tijdelijk elders werken. Het personeelslid blijft in de stand 'dienstactiviteit' in het onderwijs en ontvangt verder zijn salaris o.b.v. zijn onderwijsopdracht. **Zijn feitelijke werkgever betaalt de loonkost terug.** De totale loonkost omvat de volgende componenten: brutoloon, patronale bijdrage, eindejaarstoelage en vakantiegeld. Daarnaast wordt een maandelijks administratieve kost per personeelslid aangerekend. Als de detachering niet loopt tot het einde van het schooljaar (d.i. 31 augustus) wordt een extra loonkost aangerekend. De vervanger zal immers in juli en augustus recht hebben op een uitgestelde bezodiging o.b.v. prestaties tijdens het schooljaar.

a. Wetgeving

- [Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs \(27 maart 1991\), art. 51quater, §3](#)
- [Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs \(27 maart 1991\), art. 77quater, §3°](#)
- [Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbondsopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs \(11/09/2015\)](#)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Geen wettelijke beperking.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 583,68 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Het afschaffen van het verlof wegens opdracht kan een beleidskeuze zijn om leraren feitelijk voor de klas te houden en zo het lerarentekort terug te dringen. Er is geen onmiddellijke lineaire besparing, omdat de loonkost van de gedetacheerde feitelijk gedragen wordt door de organisatie van tewerkstelling.

Een verhoging van de maandelijks administratieve kost van 60 euro per persoon per begonnen maand (ongeacht het volume van het verlof wegens opdracht) kan voor een meeropbrengst zorgen, maar dat is niet zeker. Als de kostprijs als te hoog beschouwd wordt, zullen organisaties geen of minder gebruik maken van het verlof wegens opdracht.

In de veronderstelling dat het aantal verloven wegens opdracht niet wijzigt, levert een verhoging van de administratieve kost de volgende meeropbrengsten op. De administratieve kost maakt een klein deel uit van de totale terugvorderingen via detacheringen met terugbetaling.

Unieke persoon / organisatie	Maandelijkse adm. Kost	Stijgingspercentage adm. kost	Jaaropbrengst	Meeropbrengst
905	60	0,00%	651.600	0
905	65	8,33%	705.900	54.300
905	70	16,67%	760.200	108.600
905	75	25,00%	814.500	162.900
905	80	33,33%	868.800	217.200
905	85	41,67%	923.100	271.500
905	90	50,00%	977.400	325.800
905	95	58,33%	1.031.700	380.100
905	100	66,67%	1.086.000	434.400

De aanrekening van een hogere administratieve kost zorgt dus slechts voor een minimale extra opbrengst. Dergelijke beslissing zou echter voor veel onrust in het veld zorgen, net zoals bij de invoering ervan in 2015. Het gaat om een vast bedrag per maand voor verloven wegens opdracht, vakbondsopdrachten en verloven naar ministeriële kabinetten, ongeacht het volume van de detachering.

a. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Als de administratieve kost verhoogd moet worden, moet het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbond-sopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs aangepast worden. Er zal ook ingezet moeten worden op een proactieve communicatie naar de organisaties die gebruik maken van een verlof wegens opdracht.

b. Overzicht organisaties die gebruik maken van een verlof wegens opdracht in 2019-2020

A.C.O.D. onderwijs
A.V.S.G. vzw
Aartsbisdom Mechelen-Brussel vzw
ABEONAconsult bvba
Ackermans en Van Haaren nv
AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen
Agentschap Integratie en Inburgering
Agentschap Overheidspersoneel (AgO)
Agentschap voor Onderwijsdiensten - afdeling basisonderwijs, DKO en CLB scholen en leerlingen
AHOVOKS
APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen

APB Provinciaal Vormingscentrum Malle
Artesis Plantijn Hogeschool
Basketbal Vlaanderen
Bisdom Hasselt
Broederlijk Delen vzw
CCV vzw
Cebeco vzw
CEGO vzw
Centrale Landelijke Gilden
Centrum islamonderwijs Vlaanderen vzw
Centrum Jozef Cardijn
CGG De Pont
Circusatelier Circolito vzw Mechelen
CKG Het Open Poortje
CLB Leuven-Tienen-Landen
CLB Mandel en Leie
Compensatiefonds haven Zeebrugge-Brugge
Connectief vzw
Cycling Vlaanderen vzw
De Link vzw
De Notenboom
Departement Omgeving-PMB
Departement OV - hoger onderwijs en volwassenond
Departement OV - Informatie en Comm.
Departement OV-Canon
Departement OV-Horizontaal Beleid
Departement OV-KlasCement
Departement OV-Klasse
DepartementOV-SO. en Inbegeleiding
Dienst Katholiek Onderwijs Antwerpen vzw
Dienstengroep H.-Hartinstituut Heverlee
Diocesane Werken van het bisdom Hasselt vzw
DOKO vzw
Don Bosco Onderwijscentrum vzw
Dwengo vzw
eduCentrum vzw
Eekhout Academy vzw
Elegast vzw
EPOS vzw
EUN Partnership
Federale Verzekering
Federatie Centra voor Basiseducatie vzw
Federatie Steinerscholen vzw

Fédération Wallonie-Bruxelles-Enseignement
FMDO vzw
FOPEM
Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap - GRIP vzw
Gemeente Retie
Gemeente Vorst
Gibbon vzw
Give a Day CVBA VSO
GO! CLB Antwerpen
GO! Foundation
GO!onderwijs vd Vlaamse Gemeenschap PBD
GO!onderwijs Vlaamse Gem Centr diensten
gymgroep AS vzw
Gymnastiek Federatie Vlaanderen vzw
Huis van het Nederlands Brussel vzw
Inagro vzw
Interdiocesaan Centrum
Interdiocesane Jeugddienst vzw
IPV vzw
ITESE
Kansenbank vzw
KASOG vzw
Katholiek Onderwijs Vlaanderen vzw
Katholieke Opvoeding&Cultuur Brussel vzw
Klooster Heilig Graf
Koning Boudewijnstichting
Koninklijke Belgische Voetbalbond
KOOGO vzw
KU Leuven - financiële dienst
Lab Academy bv
Landcommanderij Alden Biesen
Let's Go Urban vzw ¹
LINC vzw
LOOA vzw
Meemoo
Ministerie van Landsverdediging – HRB
Mobiel 21
Moev
MOOOV vzw
Musica, Impulscentrum voor Muziek
O.V.S.G. vzw
Odisee vzw
Onafhankelijk Leven vzw

Onderwijsinspectie
Orpheus Instituut
Oude Abdij van Drongen vzw
Parantee-Psylosvzw
Plan België
Plantyn nv
PlastIQ
PRH - Persoonlijkheid en Relatievorming
PROFO vzw
Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vzw
Provincie Antwerpen
Provincie Limburg - Directie HRM
Provincie Vlaams-Brabant
Provinciebestuur West-Vlaanderen - Dienst MiNaWa
Redemptoristen Vlaanderen vzw
Regionaal Landschap Westhoek
Roosendaal vzw
RTC Antwerpen vzw
RTC Vlaams-Brabant vzw
RTC West-Vlaanderen vzw
RVO-Society
Scholengroep 11
Scholengroep 14
Scholengroep 16 Midden-Limburg
Scholengroep 28 – Westhoek
Scholengroep 8 Brussel
School voor Buitengewoon Ond. Ter Bank
Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw
Selah Sue bvba
Spoor Brugge
Sport Vlaanderen
Stad Antwerpen
Stad Brugge
Stad Genk
Stad Gent – Factuurregistratie
Stad Hasselt
Stad Leuven
Stad Menen
Stad Oostende
Stadsbestuur Aalst
Stadsbestuur Mechelen
Stadsbestuur Vilvoorde
Studio Globo vzw

Teach for Belgium
Tenz vzw
Thomas More Kempen vzw (Vorselaar)
Triptiek vzw
UC Limburg vzw Campus Diepenbeek
Universiteit Antw -Centrum Nascholing
Universiteit Antwerpen
Universiteit Antwerpen – Stadscampus
Universiteit Hasselt
V.D.A.B.
VAK vzw
VCLB 1 Antwerpen – Middengebied
VCLB De Wissel Antwerpen vzw
VCOV vzw
VDAB Maritiemopleidingscentrum
Vereniging Leidinggevenden Vlaams Onderwijs (VLVO) vzw
Vicariaat Onderwijs Aartsbisdom Mech-Bru
Vicariaat Onderwijs Bisdom Brugge (VOBB)
VicOG vzw
Vlaams Lasalliaans Perspectief vzw
Vlaams Parlement
Vlaamse Atletiekliga vzw
Vlaamse Gemeenschapscommissie
Vlaamse Hogescholenraad
Vlaamse Jonge Ondernemingen vzw
Vlaamse Onderwijsraad
Vlaamse Schermbond
Vocvo vzw
Voetbal Vlaanderen
Volley Vlaanderen vzw
Vrij CLB Netwerk
Vrij CLB-Leuven
Vrije Universiteit Brussel
vzw Bedevaarten Bisdom Gent
vzw Bisdom Gent
vzw Het Bisdom Brugge
VZW Katholiek Onderwijs Mol
vzw Organisatie Broeders van Liefde
Wereld van Indra vzw
Workitects
Zusters Kindsheid Jesu Gent vzw

3.6.3. Verlof wegens vakbondsopdrachten

Een personeelslid dat erkend wordt als vast afgevaardigde van een vakorganisatie is van rechtswege met verlof wegens vakbondsopdracht. Hij behoudt de stand 'dienstactiviteit' in het onderwijs. De vakorganisatie betaalt het brutoloon, eindejaartoelage en vakantiegeld én maandelijkse administratieve kost terug aan AGODI. De werkgeversbijdragen worden niet terugbetaald en blijven ten laste van de Vlaamse overheid.

a. Wetgeving

- [Wet tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel \(19/12/1974\), art 18](#)
- [Koninklijk besluit betreffende het syndicaal verlof in het Gesubsidieerd onderwijs \(16/12/1981\)](#)
- [Koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel \(28/09/1984\)](#)
- [Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbondsopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs \(11/09/2015\)](#)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Geen wettelijke beperking.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 35,02 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

De verloven voor vakbondsopdrachten zijn in federale wetgeving geregeld. Het is niet mogelijk ze af te schaffen of te wijzigen.

Een verhoging van de maandelijkse administratieve kost van 60 euro per persoon per begonnen maand (ongeacht het volume van het verlof wegens vakbondsopdracht) kan voor een meeropbrengst zorgen.

In de veronderstelling dat het aantal vakbondsverloven niet wijzigt, levert een verhoging van de administratieve kost de volgende meeropbrengsten op. De administratieve kost maakt een klein deel uit van de totale terugvorderingen via detacheringen met terugbetaling.

Unieke persoon / organisatie	Maandelijke adm. Kost	Stijgingspercentage adm. kost	Jaaropbrengst	Meeropbrengst
43	60	0,00%	30.960	0
43	65	8,33%	33.540	2.580
43	70	16,67%	36.120	5.160
43	75	25,00%	38.700	7.740
43	80	33,33%	41.280	10.320
43	85	41,67%	43.860	12.900
43	90	50,00%	46.440	15.480
43	95	58,33%	49.020	18.060
43	100	66,67%	51.600	20.640

De aanrekening van een hogere administratieve kost zorgt dus slechts voor een minimale extra opbrengst. Dergelijke beslissing zou echter voor veel onrust in het veld zorgen, net zoals bij de invoering ervan in 2015. Het gaat om een vast bedrag per maand voor verloven wegens opdracht, vakbondsopdrachten, verloven naar ministeriële kabinetten en verloven naar politieke groepen in de wetgevende vergaderingen, ongeacht het volume van de detachering.

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Als de administratieve kost verhoogd moet worden, moet het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbondsopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs aangepast worden. Er zal ook ingezet moeten worden op een proactieve communicatie naar de vakorganisaties.

3.6.4. Verlof naar ministerieel kabinet

Een onderwijspersoneelslid kan gedetacheerd worden op het kabinet van een minister. Hij krijgt daarvoor een verlof ministerieel kabinet. Hij blijft in de stand 'dienstactiviteit' in het onderwijs. **Het kabinet van de minister betaalt het brutoloon, patronale bijdrage, eindejaartoeelage en vakantiegeld terug én de maandelijkse administratieve kost.**

a. Wetgeving

- Besluit van de Vlaamse regering betreffende het verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet van een lid van een Gemeenschaps- of Gewestregering, van een lid van de federale regering of van een gewestelijk staatssecretaris, en bij een secretariaat, de cel algemene beleidscoördinatie en een cel algemeen beleid bij een lid van de federale regering door personeelsleden van het onderwijs en van de centra voor leerlingenbegeleiding (28/07/1995)
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbondsopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs (11/09/2015)

b. Contingent of maximale benuttingsmogelijkheden

Geen wettelijke beperking.

c. Effectief benut in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 was er een effectieve benutting van 8,78 VTE op schooljaarbasis.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Het lijkt praktisch niet haalbaar om in dit soort verlof te snoeien of om het volledig af te schaffen.

Een verhoging van de maandelijkse administratieve kost van 60 euro per persoon per begonnen maand (ongeacht het volume van het verlof naar het ministerieel kabinet) kan voor een zeer kleine meeropbrengst zorgen.

In de veronderstelling dat het aantal verloven naar een ministerieel kabinet niet wijzigt, levert een verhoging van de administratieve kost de volgende meeropbrengsten op. De administratieve kost maakt een klein deel uit van de totale terugvorderingen via detacheringen met terugbetaling.

Unieke persoon / organisatie	Maandelijke adm. Kost	Stijgingspercentage adm. Kost	Jaaropbrengst	Meeropbrengst
16	60	0,00%	11.520	0
16	65	8,33%	12.480	960
16	70	16,67%	13.440	1.920
16	75	25,00%	14.400	2.880
16	80	33,33%	15.360	3.840
16	85	41,67%	16.320	4.800
16	90	50,00%	17.280	5.760
16	95	58,33%	18.240	6.720
16	100	66,67%	19.200	7.680

De aanrekening van een hogere administratieve kost zorgt dus slechts voor een minimale extra opbrengst. Dergelijke beslissing zou echter voor veel onrust in het veld zorgen, net zoals bij de invoering ervan in 2015. Het gaat om een vast bedrag per maand voor verloven wegens opdracht, vakbondsopdrachten en verloven naar ministeriële kabinetten, ongeacht het volume van de detachering.

e. Nodige aanpassingen om besparing te realiseren

Als de administratieve kost verhoogd moet worden, moet het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbond-sopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs aangepast worden. Er zal ook ingezet moeten worden op een proac-tieve communicatie naar de verschillende kabinetten.

3.6.5. verlof ten behoeve van politieke groepen Of hun voorzitters in de wetgevende vergaderingen

a. Wetgeving

- Koninklijk besluit van 2 april 1975 betreffende het verlof dat aan sommige personeelsleden in overheidsdienst wordt verleend voor het verrichten van bepaalde prestaties ten behoeve van in de wetgevende vergaderingen van de Staat en van de Gemeenschappen of de Gewesten erkende politieke groepen, respectievelijk ten behoeve van de voorzitters van die groepen
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het verlof dat aan de personeelsleden van het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra wordt verleend voor het verrichten van bepaalde prestaties ten behoeve van in de wetgevende vergaderingen van de Staat en van de Gemeenschappen of de Gewesten erkende politieke groepen, respectievelijk ten behoeve van de voorzitters van die groepen (19/12/1991)

b. Contingent

Geen wettelijke beperking.

c. Effectief benut in 2019-2020

In schooljaar 2019-2020 werd dit type detachering niet gebruikt.

d. Mogelijkheid tot besparen met budgettaire impact

Dit type detachering vindt zijn oorsprong in federale regelgeving en wordt vertaald naar het Vlaamse onderwijspersoneel. Voor de Vlaamse ambtenaren is een gelijkaardige regeling opgenomen in het VPS. Het lijkt praktisch niet haalbaar om in dit soort verlof te snoeien of om het volledig af te schaffen.

In principe is ook voor dit type detachering een maandelijkse administratieve kost van 60 euro/ persoon per begonnen maand (ongeacht het volume van het verlof) voorzien.

Aangezien er geen gebruik gemaakt wordt van dit type detachering is er geen ruimte voor besparing.

e. **Nodige aanpassingen om besparing te realiseren**

Als de administratieve kost verhoogd moet worden, moet het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbond-sopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs aangepast worden.

3.7. SAMENVATTING ONDERZOEK NAAR DETACHERINGEN

In totaal waren er in het schooljaar 2019-2020 in totaal 1462 personeelsleden geheel of gedeeltelijk uit het onderwijs (m.u.v. het hoger onderwijs) gedetacheerd:

1. **De loonkost van 968 personeelsleden wordt teruggevorderd** (categorie 7.2 tem 7.5). **Het afschaffen van deze detacheringen genereert dus geen enkele besparing.** We kunnen integendeel zelfs stellen dat de kost van de vervanger in vele gevallen lager is dan de kost van de (meer ervaren) gedetacheerde. Indien de Vlaamse regering hiervoor toch opteert dienen volgende wettelijke bepalingen te worden aangepast:

1.1. **Op niveau Vlaanderen:**

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §3
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §3°
- Besluit van de Vlaamse regering betreffende het verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet van een lid van een Gemeenschaps- of Gewestregering, van een lid van de federale regering of van een gewestelijk staatssecretaris, en bij een secretariaat, de cel algemene beleidscoördinatie en een cel algemeen beleid bij een lid van de federale regering door personeelsleden van het onderwijs en van de centra voor leerlingenbegeleiding (28/07/1995)
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het verlof dat aan de personeelsleden van het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra wordt verleend voor het verrichten van bepaalde prestaties ten behoeve van in de wetgevende vergaderingen van de Staat en van de Gemeenschappen of de Gewesten erkende politieke groepen, respectievelijk ten behoeve van de voorzitters van die groepen (19/12/1991)

1.2. **Op federaal niveau**

- Wet tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel. (19/12/1974), art 18
- Koninklijk besluit betreffende het syndicaal verlof in het Gesubsidieerd onderwijs (16/12/1981)

- Koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel (28/09/1984)
- Koninklijk besluit van 2 april 1975 betreffende het verlof dat aan sommige personeelsleden in overheidsdienst wordt verleend voor het verrichten van bepaalde prestaties ten behoeve van in de wetgevende vergaderingen van de Staat en van de Gemeenschappen of de Gewesten erkende politieke groepen, respectievelijk ten behoeve van de voorzitters van die groepen

Wanneer deze categorieën detacheringen behouden blijven dan is er – indien de Vlaamse regering dit wenst – de mogelijkheid om meer inkomsten te genereren. Momenteel wordt er een administratieve kost van 60 euro per maand per detachering aangerekend. Dit bedrag zou kunnen worden verhoogd. Op pagina 14, 20 en 23 wordt een raming gemaakt van de meeropbrengsten. Als de Vlaamse regering hiervoor zou opteren dan moet het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanrekening van administratieve kosten bij een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbondsoptochten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet, of verlof voor prestaties ten behoeve van politieke groeperingen die in de wetgevende vergaderingen erkend zijn of hun voorzitters, voor de personeelsleden van het onderwijs (11/09/2015) worden aangepast.

Hierbij wenst de administratie te benadrukken dat als de Vlaamse regering beslist om het desbetreffende besluit aan te passen, er wellicht rekening moet gehouden worden met protest en onrust in het onderwijsveld, bij de vakbonden en de onderwijspartners. Mogelijks zullen organisaties ook minder gebruik maken van het verlof wegens opdracht, als de totale kostprijs als te hoog wordt beschouwd. De mogelijke meeropbrengsten zijn beperkt.

Kortom, de administratie wenst te benadrukken dat de kosten-baten analyse van de verhoging van de administratieve kost goed in acht dient te worden genomen.

2. De loonkost van 494 gedetacheerde personeelsleden wordt niet teruggevorderd (7.1.1. tem 7.1.12):

- Het afschaffen van **categorie 7.1.2** (Europese scholen), goed voor een effectieve benutting van 66,78 VTE in het schooljaar 2019-2020, is niet mogelijk
- Het afschaffen van **categorie 7.1.5** (Secretaris reffectatiecommissie), goed voor een effectieve benutting van 1,02 VTE in het schooljaar 2019-2020, is in feite geen besparing.
- Het afschaffen van **categorie 7.1.8** (begeleiden en ondersteunen van inspraakstructuren in het onderwijs) en **categorie 7.1.9** (contingent vakbonden hoger onderwijs), samen goed voor een effectieve benutting van 39,79 VTE in het schooljaar 2019-2020, grijpt rechtstreeks in op de werking van het sociaal overleg.
- Het afschaffen van categorie 7.1.12 (M-decreet), goed voor een effectieve benutting van 5,65 VTE tijdens het schooljaar 2019-2020, moet samen bekeken worden met het nieuwe leersteundecreet.
- Het afschaffen van de **categorieën 7.1.1, 7.1.3 tem 7.1.7 en 7.1.10 tem 7.1.11:**

Cat	Project/dienst	2019-2020 VTE	Raming besparing bij 100% afschaffing op kruissnelheid
7.1.1	Pedagogische begeleidingsdiensten en nascholing koepels	148,36	7.458.780,00 euro
7.1.3	Vervanging door gesco's	4,29	212.612,40 euro
7.1.4	Rijdende kleuterschool	1	49.560 euro
7.1.6	Europese en bilaterale uitwisseling	1,21	59.967,60 euro
7.1.7	Door EU ondersteunde Europese onderwijsprojecten	1	49.560,00 euro
7.1.10	Internationale school Ferney-Voltaire	1	49.560,00 euro
7.1.11	Projecten minister Onderwijs	40,39	2.081.520,00 euro
TOTAAL		197,25	9.961.560,00 euro

Wanneer de Vlaamse regering beslist om één of meerdere van deze categorieën af te schaffen dan zijn volgende wetgevende initiatieven nodig. Dit impliceert dat deze mogelijke besparing slechts een besparing is op lange termijn.

Afschaffing categorie 7.1.1:

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 1°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 1°
- Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs (8 mei 2009), art 7

Afschaffen categorie 7.1.3:

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 3°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 3°

Afschaffing categorie 7.1.4:

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 4°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 4°
- Decreet basisonderwijs (25/02/1997), art 168 en 169
- Besluit van de Vlaamse regering betreffende de bepaling van de regels voor de aanvraag en de toekenning van de subsidie voor de Rijdende kleuterschool Vlaanderen (26/09/2014)

Afschaffing categorie 7.1.6

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 9°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 9°

Afschaffing categorie 7.1.7

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 10°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 10°

Afschaffing categorie 7.1.10

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 14°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 14°
- Herzien afspraken Nederlandse Taalunie

Afschaffing categorie 7.1.11

- Decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs (27 maart 1991), art. 51quater, §2, 15°
- Decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs (27 maart 1991), art. 77quater, §2, 15°

4 SUBSIDIES

4.1. SCOPE ONDERZOEK

Het onderzoek richt zich op alle subsidies aan VZW's, partnerorganisaties enz.

Het onderzoek gaat niet over de subsidies die worden uitgekeerd aan “het onderwijs”, zoals bijvoorbeeld de werkingsmiddelen en lonen van het onderwijspersoneel; de infrastructuursubsidies; enz..

Het overzicht van de 193 subsidies in scope: zie bijlage 1.

In concreto gaat het om alle subsidies die door het beleidsdomein O&V werden verleend in 2020 exclusief de subsidies waarvan reeds werd beslist om deze in 2021 niet toe te kennen (zie bijlage 2). Er zijn (nog) geen subsidies toegekend in 2021, die niet werden verleend in 2020.

Alle subsidies samen vormen een budgettaire massa van 67.183.213 euro.

Binnen het beleidsdomein O&V worden subsidies verleend door

- het departement O&V (DOV)
- het agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (AHOVOKS)
- het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)
- het agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION)

4.2. BRONNEN GERAADPLEEGD TIJDENS HET ONDERZOEK

- Orafin
- Dossierbehandelingssysteem van het beleidsdomein O&V
- Uitvoering begroting 2020
- Klantenbestand departement O&V

4.3. AANPAK VAN HET ONDERZOEK

Binnen het beleidsdomein O&V is er een adhoc-werkgroep opgericht “VBH-subsidies”. Elke entiteit (zie 2. Scope onderzoek) is vertegenwoordigd in de werkgroep.

Voor elke subsidie is eenzelfde subsidiefiche opgesteld bestaande uit onder andere volgende rubrieken:

- ⇒ Evolutie van het budget
- ⇒ Reglementering
- ⇒ Financiële informatie
- ⇒ Inhoudelijke informatie

Op basis van de ingevulde subsidiefiches is een exceltabel gemaakt waarin onder meer volgende informatie is opgenomen:

1. Budget
2. Looptijd: schooljaar/begrotingsjaar/ andere
3. Looptijd: >5: ja/nee
4. Meerjarencader: ja/nee
5. Rechtsgrond: uitgavendecreet/specifiek decreet

Op basis van dit overzicht is het voorliggende onderzoeksrapport opgesteld.

4.4. OPBOUW ONDERZOEKSRAPPORT

De administratie heeft van stuurgroep van de Vlaamse regering de opdracht gekregen om te onderzoeken hoe er tussen de 5% en 15% kan worden bespaard op de subsidies die worden verleend door O&V en op welke termijn dit kan.

Het voorliggende onderzoeksrapport is dan ook opgebouwd rond deze vraagstelling en vertrekt vanuit drie speerpunten:

- Decretale rechtsgrond van de onderzochte subsidies
- De looptijd van de onderzochte subsidies
- De inzet van subsidies in uitvoering van het beleid

4.5. ONDERZOEKSRESULTATEN

4.5.1. Decretale rechtsgrond

Wanneer de overheid beslist om bepaalde activiteiten te subsidiëren en daarvoor een regeling uitwerkt, moet die regeling omwille van het legaliteitsbeginsel gesteund zijn op een decretale rechtsgrond.

Indien er geen rechtsgrond voorhanden is dan kan er eventueel gebruik worden gemaakt van een uitdrukkelijke machtiging in de uitgavenbegroting van het betrokken begrotingsjaar voor de betrokken subsidie. Aangezien de uitgavenbegroting is opgesteld volgens het éénjarigheids- principe, geldt de machtiging voor deze subsidie enkel voor het begrotingsjaar waarop het uitgavendecreet van toepassing is.

Reglementaire besluiten zijn ook onderworpen aan het legaliteitsbeginsel en dienen een basis te hebben in een decreet. Alhoewel niet strikt juridisch afgelijnd, kan ervan uitgegaan worden dat de hoofdlijnen van een subsidieregelgeving decretaal vastgelegd worden en dat de uitwerking gedelegeerd wordt aan de Vlaamse Regering die dan ook nog bepaalde beperkte operationele zaken kan delegeren aan een minister.

Het onderzoeken welke rechtsgrond een bepaalde subsidie heeft, is dus een eerste stap om na te gaan of de subsidie al dan niet op korte termijn kan worden afgeschaft.

4.5.1.1. Subsidies met een machtiging in de uitgavenbegroting

Het voorliggende onderzoek omvat 193 subsidies, die samen een bedrag van 67 183 213 euro vertegenwoordigen.

Hiervan zijn er 152 subsidies die hun decretale grondslag halen uit een machtiging in de uitgavenbegroting, goed voor een totaalkrediet van 17 129 600 euro.

De looptijd van 18 subsidies loopt volledig samen met het begrotingsjaar en weerspiegelen een budget van 3 652 500 euro. De overige 136 subsidies hebben een looptijd over twee begrotingsjaren heen (vb: looptijd=schooljaar).

In concreto gaat het om volgende 152 subsidies

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro	Looptijd= BJ
Dieslektikus	subsidie adibib en voorleessoftware	896,00	
Scholengroep 26	subsidie werking internaat De Rijzende Ster	215,00	X
School in zicht	subsidie school in zicht	63,00	
Arktos	subsidie Connect	178,60	
GO!	subsidie CLB-chat	122,00	
Villa clementina	subsidie onderwijs aan kleuters met beperkingen	45,00	
Stad Genk	subsidie voor detacheringen T2-campus	186,00	
Schoolmakers	subsidie Leerbuddyproject Vlaanderen	110,00	
SODAJobs	subsidie SODA+	105,00	
Provincies	subsidies Samen tegen schooluitval	361,00	
Kies Kleur Tegen Pesten	subsidie voor de organisatie van de week tegen pesten	10,00	
Kinderverzorgster Rijdende Kleuterschool	subsidies voor kinderverzorgster Rijdende Kleuterschool najaar 2021	10,00	
Kliq	subsidie impulsen holebibeleid in onderwijs	71,00	
subsidie aan gesloten VOS	subsidie aan gesloten VOS	174,00	X
Krijt	subsidie knooppunt armoede-onderwijs	298,00	
Tewerkstellingsfonds	subsidie vorming en eindejaarstoelage GVO	1 106,00	X
Tewerkstellingsfonds	subsidie Tewerkstellingsfonds GVO	4 725,00	
Hogescholen	subsidies vorming busbegeleiders	49,00	
SG Sint Nicolaas	subsidie ondersteuning lerarenstage.be	145,50	X
HIVO's	subsidie HIVO's	100,00	
KBS	subsidie project 'Kleine kinderen, Grote kansen'	90,00	
VVOB	subsidie project scholenbanden	19,00	X
VLUHR	werkingssubsidie ikv internationalisering	141,00	x
VLUHR	subsidie ihkv actieplan "Brains on the move" voor acj 21-22 en 22-23	4 080,00	
Connectief	werkingssubsidie	258,00	X
Consortium van lerarenopleidingen	subsidie lerend netwerk BaO STEM	90,00	
VOCVO	subsidie projectleider Plan Geletterdheid	71,00	X

CVO's	subsidies EVC-projecten	130,00	
Het Beroepenhuis	subsidie kernwerking	90,00	X
Eucora	subsidie opleiding restauratietechnieken	38,00	
SFTL (Sociaal Fonds voor Transport en Logistiek)	subsidie opleiding vrachtwagenchauffeur BSO	200,00	
VLIR	subsidie ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00	X
VLHORA	subsidie instaptoets educatieve bacheloropleidingen	130,00	X
VLUHR	subsidie Columbus	250,00	X
KUL	subsidie voorbereiding toelatingsexamen arts en tandarts	60,00	X
Poeziecentrum	subsidie Gouden Poëziemedaillon/Gouden Poëziesterren	15,00	
UGent en KULeuven	subsidie lerend netwerk Innovet	109,20	
TSO/BSO scholen	subsidie Innovet-projecten	232,80	
KBS	subsidie burgerschapsvorming	97,00	X
Kazerne dossin	subsidie bijzonder comité herinneringseducatie	85,00	
Constructiv	subsidie VCA examens	51,00	
Vlaamse Jonge Ondernemingen	subsidie voor detachering Droomfabriek	54,00	
VAF	subsidie Gamefonds	169,00	X
MeeMoo	subsidie educatieve werking MeeMoo	231,00	X
Child Focus	subsidie veilig online	50,00	X
IMEC	subsidie educatieve werking kenniscentrum Mediawijjs	60,00	
Stichting Robin	subsidie Robinpas	100,00	
KBS	subsidie Rode Neuzen	150,00	
Universitaire Talencentra	gratis NT2 voor hoogopgeleiden en snelleren	196,00	X
64 steden/gemeenten + 2 OCMW's + 7VZW's	Subsidie aanmeldingssysteem	625,00	
Totaal		17129,60	

4.5.1.2 Decretale grond buiten het uitgaven-decreet

Het onderzoek omvat 193 subsidies, die samen een bedrag van 67 183 213 euro vertegenwoordigen.

Hiervan zijn er 41 subsidies waarvan de decretale rechtsgrond buiten de uitgavenbegroting ligt. Deze subsidies vormen samen een budget van 50 053 613 euro.

Van deze 41 subsidies zijn er 20 subsidies die een decretale grondslag hebben (met uitzondering van het uitgavendecreet) waarin uitdrukkelijk

wordt voorzien dat er een subsidie met het desbetreffende onderwerp/doel kan worden uitgekeerd. Het gaat hier om een totaalbedrag van 32 527 000 euro.

Met andere woorden, indien de Vlaamse regering beslist om één of meerdere of al deze 20 subsidies niet langer te verlenen, dan dient hiervoor op voorhand een decretale wijziging te worden doorgevoerd.

In concreto gaat het om volgende 20 subsidies:

Begunstigde	Omschrijving	Budget	Omschrijving rechtsgrond
Antwerp Management School	werkingssubsidie	997,00	Codex HO, artikel III.115 tem 118
Vlerick Business School	werkingssubsidie	1 930,00	Codex HO, artikel III.115 tem 118
Hogere Kunstinstituten	werkingssubsidie	4 223,00	Codex HO, artikel III.119
Leuven, Roeselare en Antwerpen	subsidie pilootproject leerlingenvervoer	1 360,00	BVR van 25/01/2019 betreffende het tijdelijk project 'Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs' en bijhorend decreet van 5/04/2019 ter bekrachtiging.
Artevelde Hogeschool	subsidie SIHO	363,00	Codex HO, art.III.98
Centrum Islamonderwijs	subsidie Islamexperten	188,00	BVR van 28 oktober 2016 betreffende codificatie sommige bepalingen voor onderwijs, artikel IV.52.
Ouderkoepelverenigingen	subsidies ouderkoepelverenigingen	1 148,00	Decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van ouderkoepelverenigingen
VSK	werkingsubsidie schoolierenkoepel	528,00	Decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen. BVR van 28/08/2020 tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering over het secundair onderwijs en over de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.

verschillende organisaties (opgenomen in bijlage bij het besluit)	subsidie regularisatie gesco's	656,00	BVR van 22/04/2016 betreffende de regeling van projectsubsidies in het kader van de regularisatie van arbeidsplaatsen van gesubsidieerde contractuelen.
RTC's	werkingssubsidie	1 966,00	Decreet van 14/12/2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra
Evangelische Theologische Faculteit en Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid	werkingssubsidie	922,00	Codex Hoger Onderwijs art. III.114
Open Hoger Onderwijs	werkingssubsidie	657,00	Codex Hoger Onderwijs art. III.72
Universitaire associaties	werkingssubsidie	571,00	Codex Hoger Onderwijs art. III.77
Vlaamse Vereniging van Studenten	werkingssubsidie	238,00	Decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen
Instituut voor Europese Studies (IES)	werkingssubsidie	2 042,00	Codex Hoger Onderwijs art III.74
Instituut voor Joodse Studies (IJOS)	werkingssubsidie	185,00	Codex Hoger Onderwijs art III.74
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	werkingssubsidie	11 159,00	Codex Hoger Onderwijs art. III.118
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -Beheer (IOB)	werkingssubsidie	2 283,00	Codex Hoger Onderwijs art. III.74.
VOCVO	Coördinatie onderwijs aan gedetineerden	1 005,00	Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, artikel 72octies
onderwijskoepels en GO!	Koepelsubsidiëring ikv het DBFM-programma Scholen van Morgen	106,00	Decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur, artikel 40-43
Totaal		32 527,00	

4.5.1.3 overzicht decretale grondslag

Totaal subsidies	193	67 183 213 euro				
Machtiging uitgavende-creet	152	17 129 600 euro				
Andere decretale grondslag	41	50 053 613 euro	Voor afschaffen decreetswijziging vereist:	Ja	20	32 527 000 euro
				Neen	21	17 526 613 euro

4.5.2. Looptijd

In de praktijk worden niet alle subsidies toegekend voor 1 jaar. Wanneer dit wel het geval is dan valt de subsidieperiode niet steeds volledig samen met een begrotingsjaar.

Het in kaart brengen van de looptijd van subsidies over één, twee of meerdere begrotingsjaren is belangrijk om de besparing over de desbetreffende begrotingsjaren te berekenen indien de Vlaamse regering beslist om bepaalde subsidies niet langer te verlenen.

4.5.2.1. Looptijd = 12 maanden

Ongeveer 25% van de de toegekende subsidies met een looptijd van 12 maanden, loopt volledig gelijk met het begrotingsjaar. Iets meer dan 15% van de subsidies loopt volgens het schooljaar.

De looptijd van de meerderheid (60%) van de subsidies komt niet overeen met het begroting- of een schooljaar.

Wanneer dezelfde oefening vanuit budgettair oogpunt wordt benaderd dan blijkt dat de subsidies, waarvan de looptijd volledig gelijk loopt met het begrotingsjaar, goed zijn voor een bedrag van 48 954 913 euro.

In concreto lopen volgende subsidies gelijktijdig met een begrotingsjaar:

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
Antwerp Management School	Werkingsubsidie	997,00
Vlerick Business School	Werkingsubsidie	1 930,00
Hogere Kunstinstituten	Werkingsubsidie	4 223,00
Artevelde Hogeschool	subsidie SIHO	363,00
Bednet	subsidie SIO	2 300,00
Scholengroep 26	subsidie werking internaat De Rijzende Ster	215,00
IDEWE	overeenkomst Opleiding en Supervisies Vertrouwenspersoon	35,00
De Rijdende Kleuterschool	Werkingsubsidie	26,00
Ouderkoepelverenigingen kj 2021	subsidies ouderkoepelverenigingen	1 148,00
subsidie aan gesloten VOS	subsidie aan gesloten VOS	174,00
VSK	werkingsubsidie scholierenkoepel	528,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie vorming en eindejaarstoelage GVO	1 106,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie regularisatie DAC internaten GVO	5 614,00
subsidie regularisatie gesco's jan/21-jun/21	subsidie regularisatie gesco's	656,00
Proffv vzw	Francoform	7,20
Ryckeverde	seminarie Frans voor Duitse leerkrachten die Frans geven	14,00
SG Sint Nicolaas	subsidie ondersteuning lerarenstage.be	145,50
Alden Biesen	ondersteunen participatie Vlaamse scholen ihkv mobiliteit	40,50
Ryckeverde	ondersteunen participatie Vlaamse scholen ihkv mobiliteit	40,50
Internationale Olympiades	Internationale Olympiades	33,00
VVOB	subsidie project scholenbanden	19,00
VLUHR	werkingssubsidie ikv internationalisering	141,00
Connectief	Werkingsubsidie	258,00
VOCVO	subsidie projectleider Plan Geletterdheid	71,00
Het Beroepenhuis	subsidie kernwerking	90,00

VLIR	subsidie ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00
VLHORA	subsidie instaptoets educatieve bacheloropleidingen	130,00
VLUHR	subsidie Columbus	250,00
KUL	subsidie voorbereiding toelatingsexamen arts en tand-arts	60,00
KUL	subsidie steunpunt toetsontwikkeling en peilingen	1 512,21
Ugent	subsidie steunpunt ontwikkeling gestandaardiseerde toetsen	2 013,00
Literatuur Vlaanderen	auteurslezingen	30,00
KBS	subsidie burgerschapsvorming	97,00
Scholen BaO en SO	subsidies Dynamo-projecten	534,00
VAF	subsidie Gamefonds	169,00
MeeMoo	subsidie educatieve werking MeeMoo	231,00
Child Focus	subsidie veilig online	50,00
Ben Bastiaensen	Future Classroom Ambassador	12,00
MOEV	Werkingsubsidie	4 184,00
Evangelische Theologische Faculteit en Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid	Werkingsubsidie	922,00
Open Hoger Onderwijs	Werkingsubsidie	657,00
Universitaire associaties	Werkingsubsidie	571,00
Vlaamse Vereniging van Studenten	Werkingsubsidie	238,00
Instituut voor Europese Studies (IES)	Werkingsubsidie	2 042,00
Instituut voor Joodse Studies (IJOS)	Werkingsubsidie	185,00
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	Werkingsubsidie	11 159,00
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –Beheer (IOB)	Werkingsubsidie	2 283,00
Universitaire Talencentra	gratis NT2 voor hoogopgeleiden en snellerenden	196,00
VOCVO	Coördinatie onderwijs aan gedetineerden	1 005,00

4.5.2.2. Meerjarig karakter

In bepaalde gevallen verbindt de Vlaamse regering zich ertoe om een subsidie gedurende verschillende opeenvolgende begrotingsjaren toe te kennen en dit in het kader van het afsluiten van bijvoorbeeld een beheersovereenkomst.

Dit engagement gaat weliswaar steeds gepaard met de clausule “binnen de beschikbare kredieten van de begroting” maar indien de Vlaamse regering beslist – in kader van de VBH- om dit engagement niet langer (op dezelfde wijze) te honoreren dan dient de Vlaamse regering rekening te houden met de uitvoering van minder activiteiten/diensten/ ... door de gesubsidiëerde dan initieel ingecalculleerd.

Van de 193 onderzochte subsidies vallen er 14 subsidies of 7% onder deze categorie. Het budget dat deze 7% subsidies bedraagt bijna 47% of 31 363 200 euro van het totale budget dat aan subsidies vanuit de onderwijsbegroting wordt verleend.

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro / BJ	Omschrijving	Looptijd
Antwerp Management School	Werkingsubsidie	997,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Vlerick Business School	Werkingsubsidie	1 930,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Hogere Kunstinstituten	Werkingsubsidie	4 223,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2017-2021
Artevelde Hogeschool	subsidie SIHO	363,00	Convenant van 5 jaar	2020-2024
Bednet	subsidie SIO	2 300,00	Kaderovereenkomst van 3 jaar	2021-2023
Ouderkoepelverenigingen	subsidies ouderkoepelverenigingen	1 148,00	Beheersovereenkomst van 3 jaar	2019-2021
VSK	werkingsubsidie scholierenkoepel	528,00	Beheersovereenkomst van 3 jaar	2021-2023
Proff vzw	Francoform	7,20	Protocol met Frankrijk	2020-2026
Ryckelvelde	seminarie Frans voor Duitse leerkrachten die Frans geven	14,00	Cultureel akkoord tussen België en Duitsland van 1957	
MOEV	Werkingsubsidie	4 184,00	Beheersovereenkomst van 4 jaar	2018-2021
Instituut voor Europese Studies (IES)	Werkingsubsidie	2 042,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2021-2025
Instituut voor Joodse Studies (IJOS)	Werkingsubsidie	185,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2017-2021
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	Werkingsubsidie	11 159,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –Beheer (IOB)	Werkingsubsidie	2 283,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2021-2025

De huidige Vlaamse regering heeft zich geëngageerd voor 9 van de 14 lopende subsidies, met een “meerjarig-karakter” ten belope van een totaal jaarlijks bedrag van 21 609 200 euro.

Begunstigde	Omschrijving	Budget Keuro/BJ	Omschrijving	Looptijd
Antwerp Management School	Werkingsubsidie	997,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Vlerick Business School	Werkingsubsidie	1 930,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Artevelde Hogeschool	subsidie SIHO	363,00	Convenant van 5 jaar	2020-2024
Bednet	subsidie SIO	2 300,00	Kaderovereenkomst van 3 jaar	2021-2023
VSK	werkingssubsidie scholierenkoepel	528,00	Beheersovereenkomst van 3 jaar	2021-2023
Proffv vzw	Francoform	7,20	Protocol met Frankrijk	2020-2026
Instituut voor Europese Studies (IES)	Werkingsubsidie	2 042,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2021-2025
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	Werkingsubsidie	11 159,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -Beheer (IOB)	Werkingsubsidie	2 283,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2021-2025

Er zijn 4 subsidies met een “meerjarenkarakter” die aflopen in 2021. In totaal gaat het om een bedrag van 9 740 000 euro. Het is aan de Vlaamse regering om te beslissen of ze al dan niet opnieuw een beheersovereenkomst met deze organisaties wenst af te sluiten vanaf 2022.

Begunstigde	Omschrijving	Budget Keuro/BJ	Omschrijving	Looptijd
Hogere Kunstinstituten	werkingssubsidie	4 223,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2017-2021
Ouderkoepelverenigingen	subsidies ouderkoepelverenigingen	1 148,00	Beheersovereenkomst van 3 jaar	2019-2021
MOEV	werkingssubsidie	4 184,00	Beheersovereenkomst van 4 jaar	2018-2021
Instituut voor Joodse Studies (IJOS)	werkingssubsidie	185,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2017-2021

4.5.2.3. Subsidies die opeenvolgende perioden worden toegekend

Een subsidie met hetzelfde onderwerp wordt in bepaalde gevallen meerdere malen na elkaar toegekend.

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat 122 van de 193 subsidies momenteel niet langer dan 5 opeenvolgende jaren worden verleend. Deze subsidies ,die geen “repetitief” karakter langer dan 5 jaar vertonen, vertegenwoordigen een budget van 4 871 500 euro.

De 71 subsidies die reeds meer dan 5 jaar worden verleend (al dan niet aan dezelfde begunstigde) vormen samen een bedrag van 62 311 713 euro. Hieraan zijn ook de subsidies toegevoegd die worden verleend op basis van een engagement aangegaan door de Vlaamse regering dat 5 jaar of langer duurt.

In concreto gaat het over volgende 71 subsidies:

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
Antwerp Management School	Werkingsubsidie	997,00
Vlerick Business School	Werkingsubsidie	1 930,00
Hogere Kunstinstituten	Werkingsubsidie	4 223,00
Leuven, Roeselare en Antwerpen	subsidie pilootproject leerlingenvervoer	1 360,00
Artevelde Hogeschool	subsidie SIHO	363,00
Bednet	subsidie SIO	2 300,00
Dieslektikus	subsidie adibib en voorleessoftware	896,00
Scholengroep 26	subsidie werking internaat De Rijzende Ster	215,00
Centrum Islamonderwijs	subsidie Islamexperten	188,00
School in zicht	subsidie school in zicht	63,00
Arktos	subsidie Connect	178,60
VCLB	subsidie LARS	47,00
Hogescholen	subsidies Studenttutoring	230,00
Villa clementina	subsidie onderwijs aan kleuters met beperkingen	45,00
Provincies	subsidies Samen tegen schooluitval	361,00
Kies Kleur Tegen Pesten	subsidie voor de organisatie van de week tegen pesten	10,00
De Rijdende Kleuterschool	Werkingsubsidie	26,00
Kliq	subsidie impulsen holebibeleid in onderwijs	71,00
Ouderkoepelverenigingen kj 2021	subsidies ouderkoepelverenigingen	1 148,00
VSK	werkingsubsidie scholierenkoepel	528,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie vorming en eindejaarstoelage GVO	1 106,00

Tewerkstellingsfonds	subsidie regularisatie DAC internaten GVO	5 614,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie Tewerkstellingsfonds GVO	4 725,00
subsidie regularisatie gesco's jan/21-jun/21	subsidie regularisatie gesco's	656,00
Nascholingsorganisaties	subsidies nascholing op initiatief van de VlaReg	577,00
Hogescholen	subsidies vorming busbegeleiders	49,00
Profff vzw	Formaprim	7,20
Profff vzw	Francoform	7,20
KBS	Prins Filipfonds - uitwisselingsprojecten tussen gemeenschappen wat betreft het leerplichtonderwijs	27,00
Ryckvelde	seminarie Frans voor Duitse leerkrachten die Frans geven	14,00
SG Sint Nicolaas	subsidie ondersteuning lerarenstage.be	145,50
HIVO's	subsidie HIVO's	100,00
KBS	subsidie project 'Kleine kinderen, Grote kansen'	90,00
Alden Biesen	ondersteunen participatie Vlaamse scholen ihkv mobiliteit	40,50
Ryckvelde	ondersteunen participatie Vlaamse scholen ihkv mobiliteit	40,50
Internationale Olympiades	Internationale Olympiades	33,00
VVOB	subsidie project scholenbanden	19,00
VLUHR	werkingssubsidie ikv internationalisering	141,00
VLUHR	subsidie ihkv actieplan "Brains on the move" voor acj 21-22 en 22-23	4 080,00
RTC's	Werkingssubsidie	1 966,00
Connectief	Werkingssubsidie	258,00
VOCVO	subsidie projectleider Plan Geletterdheid	71,00
Het Beroepenhuis	subsidie kernwerking	90,00
Eucora	subsidie opleiding restauratietechnieken	38,00
VLIR	subsidie ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00
VLHORA	subsidie instaptoets educatieve bacheloropleidingen	130,00
VLUHR	subsidie Columbus	250,00
KUL	subsidie steunpunt toetsontwikkeling en peilingen	1 512,21
Poeziecentrum	subsidie Gouden Poëziemedaillon/Gouden Poëziesterren	15,00
KBS	subsidie burgerschapsvorming	97,00
Scholen BaO en SO	subsidies Dynamo-projecten	534,00
Kazerne dossin	subsidie bijzonder comité herinneringseducatie	85,00

Constructiv	subsidie VCA examens	51,00
VAF	subsidie Gamefonds	169,00
MeeMoo	subsidie educatieve werking MeeMoo	231,00
Child Focus	subsidie veilig online	50,00
Ben Bastiaensen	Future Classroom Ambassador	12,00
IMEC	subsidie educatieve werking kenniscentrum Mediawijs	60,00
MOEV	Werkingssubsidie	4 184,00
Evangelische Theologische Faculteit en Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid	Werkingssubsidie	922,00
Open Hoger Onderwijs	Werkingssubsidie	657,00
Universitaire associaties	Werkingssubsidie	571,00
Vlaamse Vereniging van Studenten	Werkingssubsidie	238,00
Instituut voor Europese Studies (IES)	Werkingssubsidie	2 042,00
Instituut voor Joodse Studies (IJOS)	Werkingssubsidie	185,00
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	Werkingssubsidie	11 159,00
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –Beheer (IOB)	Werkingssubsidie	2 283,00
Projecten gecombineerd onderwijs (VWO)	subsidieëring projecten gecombineerd onderwijs (VWO)	243,00
Universitaire Talencentra	gratis NT2 voor hoogopgeleiden en snellerenden	196,00
VOCVO	Coördinatie onderwijs aan gedetineerden	1 005,00
onderwijskoepels en GO!	Koepelsubsidiëring ikv het DBFM-programma Scholen van Morgen	106,00

4.5.3. de inzet van subsidies in uitvoering van het Beleid

In de beleidsnota 2019-2024 worden volgende strategische en operationele doelstellingen opgenomen:

SD 1 De onderwijskwaliteit verhogen

- OD 1.1. De taalkennis en taalvaardigheid van het Nederlands verhogen
- OD 1.2. Eindtermen scherp, duidelijk en uitdagend formuleren
- OD 1.3. Kwaliteit opvolgen via gevalideerde, gestandaardiseerde en genormeerde proeven
- OD 1.4. Ondersteuning en externe kwaliteitscontrole van scholen versterken
- OD 1.5. Onderwijsmiddelen inzetten waarvoor ze bedoeld zijn
- OD 1.6. Scholen als pedagogische eenheid versterken
- OD 1.7. De kwaliteit van het basisonderwijs versterken
- OD 1.8. De kwaliteit van de uitstroom van het secundair onderwijs versterken
- OD 1.9. Het levenslang en levensbreed leren versterken
- OD 1.10. Een sterke en moderne dienstverlening aan onderwijsinstellingen en lerenden realiseren
- OD 1.11. Proactief mee vorm geven aan Europees en internationaal beleid
- OD 1.12. Kwaliteitsvol en breed over beleid communiceren
- OD 1.13. Door in te zetten op digitalisering en ICT het Vlaamse onderwijs moderniseren

SD 2 Kwaliteitsvolle onderwijsprofessionals motiveren voor en houden in het onderwijs

- OD 2.1. Het lerarentekort aanpakken door de aantrekkelijkheid en status van het lerarenberoep te verhogen
- OD 2.2. Nascholing en professionalisering van leraren en directies dichterbij de onderwijspraktijk brengen
- OD 2.3. De planlast voor leraren en directies tegengaan

SD 3 Juiste begeleiding op de juiste plaats voor lerenden realiseren

- OD 3.1. Een pragmatisch en realistisch begeleidingsdecreet invoeren
- OD 3.2. Effectieve en efficiënte leerlingenbegeleiding realiseren
- OD 3.3. We streven naar een veilige en gezonde leer- en werkomgeving

SD 4 Het capaciteitstekort aanpassen en investeren in schoolinfrastructuur

OD 4.1. Investeren in uitbreidingen om de capaciteitstekorten aan te pakken

OD 4.2. Inschrijvingsrecht herzien om maximale keuzevrijheid te garanderen

OD 4.3. Investeren in de vervanging van de bestaande schoolinfrastructuur en didactische uitrusting om onderwijskwaliteit te versterken

OD 4.4. Evolueren naar multifunctionele infrastructuur

OD 4.5. Alternatieve financiering van schoolinfrastructuur onderzoeken

OD 4.6. Infrastructuur met aandacht voor klimaat en duurzaamheid bouwen

SD 5 Efficiëntie in het hoger onderwijs verhogen

OD 5.1. Kwaliteitszorg en transparante communicatie in het hoger onderwijs versterken

OD 5.2. Het belang van het Nederlands in het hoger onderwijs waarborgen

OD 5.3. Studie-efficiëntie in hoger onderwijs versterken door goede oriëntering en snelle heroriëntering

OD 5.4. Het hoger onderwijslandschap en de financiering van het hoger onderwijs herbekijken

OD 5.5. Opleidingen in de gezondheidszorg verbeteren

De koppeling van de 193 onderzochte subsidies aan de vijf strategische doelstellingen geeft, op budgettair vlak, het volgende resultaat:

SD	Aantal subsidies	Budget in Keuro	%
SD1	40	15 905,213	23,7
SD2	14	13 152,900	19,6
SD3	20	11 646,600	17,3
SD4	105	831,500	1,2
SD5	14	25 647,000	38,2
Totaal	193	67 183,213	100

Indien de koppeling wordt doorgetrokken naar de operationele doelstellingen dan komt volgend beeld naar

voor:

SD	OD	Aantal subsidies	Budget in Keuro
SD1		40	15 905,213
	1.1.	2	45,000
	1.2.	5	821,000
	1.3.	2	3 525,213
	1.4.	1	1 148,000
	1.5.		
	1.6.	2	389,000
	1.7.	2	36,000
	1.8.	10	3 420,000
	1.9.	5	1 645,000
	1.10.		
	1.11.	6	4 354,000
	1.12.		
	1.13.	5	522,000
SD2		14	13 152,900
	2.1.	4	12 101,000
	2.2.	10	1 051,900
	2.3.		
SD3		20	11 646,600
	3.1.	6	5 035,000
	3.2.	10	2 162,600
	3.3.	4	4 449,000
SD4		105	831,500
	4.1.		
	4.2.	104	725,500
	4.3.		
	4.4.		
	4.5.	1	106,000
	4.6.		
SD5		14	25 647,000
	5.1.		
	5.2.		
	5.3.	3	440,000
	5.4.	11	25 207,000
	5.5.		
Totaal		193	67 183,213

Uit dit overzicht blijkt dat voor de uitvoering van circa een derde van de operationele doelstellingen er geen

beroep wordt gedaan op het beleidsinstrument “subsidies”, zoals gedefinieerd in dit onderzoek.

Enkel voor de derde strategische doelstelling wordt voor de uitvoering van alle 3 operationele doelstellingen, gebruik gemaakt van het instrument subsidies.

4.5.4. Koppeling van de drie speerpunten

De drie onderzochte speerpunten (decretale grondslag, looptijd, uitvoering beleid) kunnen met en aan elkaar worden gekoppeld. Hieronder volgen een aantal mogelijke koppelingen

4.5.4.1. Decretale grondslag en looptijd

□ Subsidies met machtiging uitgavendecreet en reeds meer dan 5 jaar toegekend:

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
Dieslektikus	subsidie adibib en voorleessoftware	896,00
Scholengroep 26	subsidie werking internaat De Rijzende Ster	215,00
School in zicht	subsidie school in zicht	63,00
Arktos	subsidie Connect	178,60
Villa clementina	subsidie onderwijs aan kleuters met beperkingen	45,00
Provincies	subsidies Samen tegen schooluitval	361,00
Kies Kleur Tegen Pesten	subsidie voor de organisatie van de week tegen pesten	10,00
Kliq	subsidie impulsen holebibeleid in onderwijs	71,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie vorming en eindejaarstoelage GVO	1 106,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie Tewerkstellingsfonds GVO	4 725,00
Hogescholen	subsidies vorming busbegeleiders	49,00
SG Sint Nicolaas	subsidie ondersteuning lerarenstage.be	145,50
HIVO's	subsidie HIVO's	100,00
KBS	subsidie project 'Kleine kinderen, Grote kansen'	90,00
VVOB	subsidie project scholenbanden	19,00
VLUHR	werkingssubsidie ikv internationalisering	141,00
VLUHR	subsidie ihkv actieplan “Brains on the move” voor acj 21-22 en 22-23	4 080,00
Connectief	Werkingssubsidie	258,00
VOCVO	subsidie projectleider Plan Geletterdheid	71,00
Het Beroepenhuis	subsidie kernwerking	90,00

Eucora	subsidie opleiding restauratietechnieken	38,00
VLIR	subsidie ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00
VLHORA	subsidie instaptoets educatieve bacheloropleidingen	130,00
VLUHR	subsidie Columbus	250,00
Poeziecentrum	subsidie Gouden Poëziemedaille/Gouden Poëziesterren	15,00
KBS	subsidie burgerschapsvorming	97,00
Kazerne dossin	subsidie bijzonder comité herinneringseducatie	85,00
Constructiv	subsidie VCA examens	51,00
VAF	subsidie Gamefonds	169,00
MeeMoo	subsidie educatieve werking MeeMoo	231,00
Child Focus	subsidie veilig online	50,00
IMEC	subsidie educatieve werking kenniscentrum Mediawijs	60,00
Universitaire Talencentra	gratis NT2 voor hoogopgeleiden en snellerenden	196,00
		14 336,10

☐ Subsidies met decretale (excl uitgavendecreet) die onrechtstreeks worden vermeld en al

langer dan 5 jaar worden toegekend:

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
Bednet	subsidie SIO	2 300,00
VCLB	subsidie LARS	47,00
Hogescholen	subsidies Studenttutoring	230,00
De Rijdende Kleuterschool	Werkingsubsidie	26,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie regularisatie DAC internaten GVO	5 614,00
Nascholingsorganisaties	subsidies nascholing op initiatief van de VlaReg	577,00
Profff vzw	Formaprim	7,20
Profff vzw	Francoform	7,20
KBS	Prins Filipfonds - uitwisselingsprojecten tussen gemeenschappen wat betreft het leerplichtonderwijs	27,00
Ryckvelde	seminarie Frans voor Duitse leerkrachten die Frans geven	14,00
Alden Biesen	ondersteunen participatie Vlaamse scholen ihkv mobiliteit	40,50
Ryckvelde	ondersteunen participatie Vlaamse scholen ihkv mobiliteit	40,50
Internationale Olympiades	Internationale Olympiades	33,00
KUL	subsidie steunpunt toetsontwikkeling en peilingen	1 512,21
Scholen BaO en SO	subsidies Dynamo-projecten	534,00
Ben Bastiaensen	Future Classroom Ambassador	12,00
MOEV	Werkingsubsidie	4 184,00
Projecten gecombineerd onderwijs (VWO)	subsidiering projecten gecombineerd onderwijs (VWO)	243,00
		15 408,11

4.5.4.2. Decretale grondslag en de uitvoering Beleid

□ **Machtiging soort decreet verdeeld over uitvoering van de strategische doelstellingen**

SD	Decretale grondslag	Aantal	Budget in Keuro
1	uitgavendecreet	27	7 302,000
	ander decreet	13	8 603,213
			15 905,213
2	uitgavendecreet	6	6 215,500
	ander decreet	8	6 937,400
			13 152,900
3	uitgavendecreet	12	2 446,600
	ander decreet	8	9 200,00
			11 646,600
4	uitgavendecreet	104	725,500
	ander decreet	1	106
			831,500
5	uitgavendecreet	3	440,000
	ander decreet	11	25 207,000
			25 647,000
Totaal		193	67 183,213

□ Volgende subsidies hebben machtiging via uitgavendecreet per SD:

SD1

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
Scholengroep 26	subsidie werking internaat De Rijzende Ster	215,00
Stad Genk	subsidie voor detacheringen T2-campus	186,00
Kinderverzorgster Rijdende Kleuterschool	subsidies voor kinderverzorgster Rijdende Kleuterschool na-jaar 2021	10,00
subsidie aan gesloten VOS	subsidie aan gesloten VOS	174,00
VVOB	subsidie project scholenbanden	19,00
VLUHR	werkingssubsidie ikv internationalisering	141,00
VLUHR	subsidie ihkv actieplan "Brains on the move" voor acj 21-22 en 22-23	4 080,00
Connectief	Werkingssubsidie	258,00
Consortium van lerarenopleidingen	subsidie lerend netwerk BaO STEM	90,00
VOCVO	subsidie projectleider Plan Geletterdheid	71,00
CVO's	subsidies EVC-projecten	130,00
Het Beroepenhuis	subsidie kernwerking	90,00
Eucora	subsidie opleiding restauratietechnieken	38,00
SFTL (Sociaal Fonds voor Transport en Logistiek)	subsidie opleiding vrachtwagenchauffeur BSO	200,00
VLUHR	subsidie Columbus	250,00
Poeziecentrum	subsidie Gouden Poëziemedaille/Gouden Poëziesterren	15,00
UGent en KULeuven	subsidie lerend netwerk Innovet	109,20
TSO/BSO scholen	subsidie Innovet-projecten	232,80
KBS	subsidie burgerschapsvorming	97,00
Kazerne dossin	subsidie bijzonder comité herinneringseducatie	85,00
Constructiv	subsidie VCA examens	51,00
Vlaamse Jonge Ondernemingen	subsidie voor detachering Droomfabriek	54,00
VAF	subsidie Gamefonds	169,00
MeeMoo	subsidie educatieve werking MeeMoo	231,00
Child Focus	subsidie veilig online	50,00
IMEC	subsidie educatieve werking kenniscentrum Mediawijs	60,00
Universitaire Talencentra	gratis NT2 voor hoogopgeleiden en snellerenden	196,00
Totaal		7 302,000

SD2

Begunstigde	Omschrijving	Budget
Tewerkstellingsfonds	subsidie vorming en eindejaarstoelage GVO	1 106,00
Tewerkstellingsfonds	subsidie Tewerkstellingsfonds GVO	4 725,00
Hogescholen	subsidies vorming busbegeleiders	49,00
SG Sint Nicolaas	subsidie ondersteuning lerarenstage.be	145,50
HIVO's	subsidie HIVO's	100,00
KBS	subsidie project 'Kleine kinderen, Grote kansen'	90,00
Totaal		6 215,500

SD3

Begunstigde	Omschrijving	Budget
Dieslektikus	subsidie adibib en voorleessoftware	896,00
Arktos	subsidie Connect	178,60
GO!	subsidie CLB-chat	122,00
Villa clementina	subsidie onderwijs aan kleuters met beperkingen	45,00
Schoolmakers	subsidie Leerbuddyproject Vlaanderen	110,00
SODAJobs	subsidie SODA+	105,00
Provincies	subsidies Samen tegen schooluitval	361,00
Kies Kleur Tegen Pesten	subsidie voor de organisatie van de week tegen pesten	10,00
Kliq	subsidie impulsen holebibeleid in onderwijs	71,00
Krijt	subsidie knooppunt armoede-onderwijs	298,00
Stichting Robin	subsidie Robinpas	100,00
KBS	subsidie Rode Neuzen	150,00
Totaal		2 446,600

SD4

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
School in zicht	subsidie school in zicht	63,00
103 steden, gemeenten, enz (zie bijlage 1 voor volledige lijst)	Subsidie aanmeldingssysteem	662,500
Totaal		725,500

SD5

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro
VLIR	subsidie ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00
VLHORA	subsidie instaptoets educatieve bacheloropleidingen	130,00
KUL	subsidie voorbereiding toelatingsexamen arts en tandarts	60,00
Totaal		440,000

4.5.4.3. meerjarenkarakter (door afsluiten van beheers- en kaderovereenkomsten, convenanten en protocollen) en de uitvoering Beleid

SD1

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro	Omschrijving	Looptijd
Ouderkoepelverenigingen	subsidies ouderkoepelverenigingen	1 148,00	Beheersovereenkomst van 3 jaar	2019-2021
RTC's	werkingssubsidie	1 966,00	Beheersovereenkomsten van 2 jaar	2020-2022
Het Beroepenhuis	subsidie kernwerking	90,00	Kaderovereenkomst van 4 jaar	2020-2024
VLUHR	subsidie Columbus	250,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
KUL	subsidie steunpunt toetsontwikkeling en peilingen	1 512,21	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2018-2022
Ugent	subsidie steunpunt ontwikkeling gestandaardiseerde toetsen	2 013,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2025
KBS	subsidie burgerschapsvorming	97,00	Kaderovereenkomst van 3 jaar	2019-2021
VAF	subsidie Gamefonds	169,00	Beheersovereenkomst van 4 jaar	2018-2021
MeeMoo	subsidie educatieve werking MeeMoo	231,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2019-2023

SD2

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro	Omschrijving	Looptijd
Proffv vzw	Formaprim	7,20	Protocol met Frankrijk	2009-2025
Proffv vzw	Francoform	7,20	Protocol met Frankrijk	2020-2026
KBS	Prins Filipfonds - uitwisselingsprojecten tussen gemeenschappen wat betreft het leerplichtonderwijs	27,00	Protocol tussen de 3 gemeenschappen	2018-2021
Ryckvelde	Seminarie Frans voor Duitse leerkrachten die Frans geven	14,00	Cultureel akkoord tussen België en Duitsland van 1957	

SD3

131

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro	Omschrijving	Looptijd
Artevelde Hogeschool	subsidie SIHO	363,00	Convenant van 5 jaar	2020-2024
Bednet	subsidie SIO	2 300,00	Kaderovereenkomst van 3 jaar	2021-2023
Centrum Islamonderwijs	subsidie Islamexperten	188,00	Beheersovereenkomst van 4 jaar	2019-2023
VSK	werkingsubsidie scholierenkoepel	528,00	Beheersovereenkomst van 3 jaar	2021-2023
MOEV	werkingssubsidie	4 184,00	Beheersovereenkomst van 4 jaar	2018-2021

SD4

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro	Omschrijving	Looptijd
onderwijskoepels en GO!	Koepelsubsidiëring ikv het DBFM-programma Scholen van Morgen	106,00	Decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur, artikel 40-43	2014-2053

SD5

Begunstigde	Omschrijving	Budget in Keuro	Omschrijving	Looptijd
Antwerp Management School	werkingssubsidie	997,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Vlerick Business School	werkingssubsidie	1 930,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Hogere Kunstinstituten	werkingssubsidie	4 223,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2017-2021
VLIR	subsidie ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Instituut voor Europese Studies (IES)	werkingssubsidie	2 042,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2021-2025
Instituut voor Joodse Studies (IJOS)	werkingssubsidie	185,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2017-2021
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	werkingssubsidie	11 159,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2020-2024
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –Beheer (IOB)	werkingssubsidie	2 283,00	Beheersovereenkomst van 5 jaar	2021-2025

4.6. SAMENVATTING

Indien de Vlaamse regering beslist om 5 tot 15% te besparen op het bedrag aan subsidies waarover de minister van Onderwijs in 2021 beschikt, dan kunnen er verschillende criteria worden gehanteerd. Het voorliggende onderzoeksrapport heeft er drie onderzocht.

Het eerste criterium dat de Vlaamse regering zou kunnen hanteren indien ze het bedrag aan toegekende onderwijssubsidies wenst te verminderen, is de decretale grondslag.

De 152 subsidies die rechtsgrond putten uit de machtiging van het uitgavendecreet, ten belope van 17 129 600 euro, kunnen worden afgeschaft zonder aanpassing van een decretale bepaling. Daarnaast zijn er nog 21 andere subsidies, voor in totaal 17 526 613 euro, die zonder decretaal initiatief kunnen worden afgeschaft. De overige 20 subsidies, die een budget van 32 527 000 euro vertegenwoordigen, kunnen pas afgeschaft worden na een decreetswijziging. In het rapport is de lijst terug te vinden van 20 subsidies die hiertoe behoren.

Het tweede criterium waar de Vlaamse regering gebruik van kan maken, is “de looptijd”.

Zo wordt 7% van de subsidies jaarlijks toegekend in navolging van een beheersovereenkomst met meerjaren karakter. Deze 7% is goed voor de uitgave van bijna 47% van het beschikbare bedrag (of 31 363 200 euro) op de onderwijsbegroting om subsidies te verlenen. Vier lopende beheersovereenkomsten eindigen vier eindigen eind 2021. In het rapport is de lijst terug te vinden van de subsidies met een meerjarigkarakter.

Ook het repetitieve karakter – dat in het rapport valt onder het criterium looptijd- kan een element zijn voor de Vlaamse regering om een subsidie of groep subsidies al dan niet te schrappen.

Het derde criterium, met name het gebruik van subsidies voor de uitvoering van het regeerakkoord en de beleidsnota is budgettair dus verwaarloosbaar.

Het beleidsinstrument “subsidies” wordt ingezet om de realisatie van de vijf strategische doelstellingen van de beleidsnota mee te verwezenlijken. Op het niveau van de operationele doelstellingen blijkt het beleidsinstrument subsidies in 2/3 mee te worden ingezet.

De Vlaamse regering kan de drie onderzochte criteria in verschillende combinaties hanteren. Een aantal voorbeelden van deze koppelingen zijn terug te vinden in het rapport.

5 BESLUIT

Het voorliggende onderzoeksrapport, opgesteld in kader van de Vlaamse Brede Heroverwegingen en op vraag van de stuurgroep van de Vlaamse regering, gaat in op drie dossiers binnen de onderwijsbegroting:

- het financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs
- de detacheringen
- de subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming

Het onderzoeksrapport toont in de eerste plaats aan dat het huidige financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs uitermate complex is. Deze complexiteit is ontstaan en gegroeid doorheen de afgelopen veertig jaar.

De fundamenteën van het financieringssysteem gaan terug tot de jaren '80. In de daaropvolgende decennia werd het financieringssysteem steeds complexer naarmate het, in al dan niet sterke mate, werd aangepast aan nieuwe beleidsbeslissingen. De in het financieringssysteem gehanteerde principes (het maximaliseren van de vrije keuze, het sterk toepassen van de degressiviteit, het respecteren van de vrije aanwending, het gelijke onderwijskansenbeleid ondersteunen,...) leidt tot een delicaat evenwicht. Het bewaren van dit evenwicht zorgde er in het verleden (mee) voor dat er vaak werd geopteerd voor lineaire maatregelen.

Het financieringssysteem werd zo een huis met een steeds groter aantal kamers en kamertjes die niet steeds op een eenvoudige wijze met elkaar verbonden zijn maar elkaar wel steeds op één of andere wijze en in mindere of meerdere mate beïnvloeden.

Uit de verschillende voorgestelde opties blijkt overduidelijk dat het aanpassen van één kamer(tje) vaak impact heeft op andere kamers van het systeem. Deze impact is bovendien niet altijd onmiddellijk duidelijk en of moeilijk in te schatten.

De algemene conclusie van het onderzoek inzake het financieringssysteem van het gewoon secundair onderwijs is dat het huidige systeem wordt gekenmerkt door een onnodige hoge complexiteit en daardoor niet echt transparant is.

Deze vaststelling leidt tot het pleidooi om het financieringssysteem met een frisse en open blik opnieuw uit te tekenen. Uiteraard dient een dergelijk nieuw financieringssysteem het resultaat te zijn van een uitgebreide en doordachte denkoefening. Een denkoefening waarin vertrokken wordt van de doelstellingen van het onderwijs en waarbij wordt nagedacht over de manier waarop het financieringssysteem het verwezenlijken van deze doelstellingen het best kan ondersteunen. Dit is een grootschalige oefening die veel voorbereiding vereist en waarbij vele partijen moeten worden betrokken. Het kwaliteitsvol doorlopen en realiseren van deze oefening zal enkele jaren duren vooraleer doordachte keuzes en beslissingen kunnen worden gemaakt en genomen. Bovendien zal er rekening moeten gehouden worden met vele evenwichten en transitiemaatregelen. Concreet kan de voorbereiding gestart worden in de lopende legis-

latuur met het oog op het volgende Vlaamse Regeerakkoord. In de nieuwe legislatuur ontstaat zo de opportuniteit om een nieuw financieringssysteem in te voeren.

Indien de Vlaamse regering beslist om op korte termijn bepaalde keuzes te maken dan is het belangrijk dat deze keuzes worden gemaakt met oog voor de (toekomstige) vereenvoudiging van het systeem. De complexiteit van het financieringssysteem mag zeker niet meer verder toenemen. De combinatie van korte termijn met relatieve eenvoud beperkt de keuze.

Wat betreft de twee andere dossiers, de detacheringen en de subsidies verleend door het beleidsdomein O&V, geeft het voorliggende onderzoeksrapport een ander beeld. Uit het rapport blijkt dat de Vlaamse regering - indien ze dit wenst en opportuun acht - op (relatief) korte termijn op beide dossiers kan besparen weliswaar na – in bepaalde gevallen - het vinden van een parlementaire meerderheid

Begunstigde	Omschrijving	Budget
AntwerpManagementSchool	werkingssubsidie	997,00
VlerickBusinessSchool	werkingssubsidie	1930,00
HogereKunstinstuten	werkingssubsidie	4223,00
Leuven,RoeselareenAntwerpen	pilootprojectleerlingenvervoer	1360,00
ArteveldeHogeschool	SIHO	363,00
Bednet	SIO	2300,00
Dieslektikus	adibibenvoorleessoftware	896,00
Scholengroep26	internaatDeRijzende Ster	215,00
CentrumIslamonderwijs	Islamexperten	188,00
Schoolinzicht	schoolinzicht	63,00
Arktos	Connect	178,60
VCLB	LARS	47,00
Hogescholen	Studenttutoring	230,00
GO!	CLB-chat	122,00
Villaclementina	onderwijsaankleutersmetbeperkingen	45,00
StadGenk	detacheringenT2-campus	186,00
Schoolmakers	LeerbuddyprojectVlaanderen	110,00
SODAJobs	SODA+	105,00
Provincies	Samentegenschooluitval	361,00
KiesKleurTegenPesten	organisatievandeweektegenpesten	10,00
IDEWE	OpleidingenSupervisiesVertrouwenspersoon	35,00
DeRijdendeKleuterschool	werkingsubsidie	26,00
KinderverzorgsterRijdende Kleuterschool	kinderverzorgsterRijdendeKleuterschoolnajaar2021	10,00
Kliq	impulsenholebibleidinonderwijs	71,00
Ouderkoepelverenigingenkj2021	ouderkoepelverenigingen	1148,00
subsidieaangeslotenVOS	subsidieaangeslotenVOS	174,00
VSK	werkingsubsidiescholierenkoepel	528,00
Krijt	knooppuntarmoede-onderwijs	298,00
Tewerkstellingsfonds	vormingeneindejaarstoelageGVO	1106,00
Tewerkstellingsfonds	regularisatieDACinternatenGVO	5614,00
Tewerkstellingsfonds	Tewerkstellingsfondsgvo	4725,00

verschillende organisaties (opgenomen in bijlage bij het besluit)	regularisatie gesco's	656,00
Nascholingsorganisaties	nascholing op initiatief van de VlaReg	577,00
Hogescholen	vorming bus begeleiders	49,00
Proffvzw	Formaprim	7,20
Proffvzw	Francoform	7,20
KBS	Prins Filip fonds-uitwisselingsproject tussen gemeenschappen wat betreft het leerplicht onderwijs	27,00
Ryckelvelde	seminarie Frans voor Duitse leerkrachten die Frans geven	14,00
SG Sint Nicolaas	ondersteuning leraren stage.be	145,50
HIVO's	Subsidies HIVO's	100,00
KBS	project 'Kleine kinderen, Grote kansen'	90,00
Alden Biesen	ondersteunen participatie Vlaamseschoolen i.h.v. mobiliteit	40,50
Ryckelvelde	ondersteunen participatie Vlaamseschoolen i.h.v. mobiliteit	40,50
Internationale Olympiades	Internationale Olympiades	33,00
VVOB	subsidie project schoolen banden	19,00
VLUHR	werkingssubsidie i.h.v. internationalisering	141,00
VLUHR	subsidie i.h.v. actieplan "Brainson themove" voor 2021-2022 en 2022-2023	4080,00
RTC's	werkingssubsidie	1966,00
Connectief	werkingssubsidie	258,00
Consortium van leraren opleidingen	lerend netwerk BaO STEM	90,00
VOCVO	project leider Plan Geletterdheid	71,00
CVO's	EVC-projecten	130,00
Het Beroepenhuis	kernwerking	90,00
Eucora	opleiding restauratietechnieken	38,00
SFTL (Sociaal Fonds voor Transport en Logistiek)	opleiding vrachtwagenchauffeur BSO	200,00
VLIR	ijkingstoetsen academische STEM-opleidingen	250,00
VLHORA	instaptoets educatieve bacheloropleidingen	130,00

VLUHR	Columbus	250,00
KUL	voorbereidingtoelatingsexamenartsentandarts	60,00
KUL	steunpunttoetsontwikkelingenpeilingen	1512,21
Ugent	steunpuntontwikkelinggestandaardiseerdetoetsen	2013,00
Poeziecentrum	GoudenPoëziemedaillonGoudenPoëziesterren	15,00
LiteratuurVlaanderen	auteurslezingen	30,00
UGentenKULeuven	lerendnetwerkinInnovet	109,20
TSO/BOScholen	Innovet-projecten	232,80
KBS	burgerschapsvorming	97,00
ScholenBaOenSO	Dynamo-projecten	534,00
Kazernedossin	bijzondercomitéherinneringseducatie	85,00
Constructiv	VCAexamens	51,00
VlaamseJongeOndernemingen	detacheringDroomfabriek	54,00
VAF	Gamefonds	169,00
MeeMoo	educatievewerkingMeeMoo	231,00
ChildFocus	veiligonline	50,00
BenBastiaensen	FutureClassroomAmbassador	12,00
IMEC	educatievewerkingkenniscentrumMediawijs	60,00
MOEV	werkingssubsidie	4184,00
StichtingRobin	Robinpas	100,00
KBS	RodeNeuzen	150,00
EvangelischeTheologisch-eFaculteitenFaculteit-voor	werkingssubsidie	922,00
ProtestantseGodgeleerdheid		
OpenHogerOnderwijs	werkingssubsidie	657,00
Universitaireassociaties	werkingssubsidie	571,00
VlaamseVerenigingvan	werkingssubsidie	238,00
Studenten		
InstituutvoorEuropese	werkingssubsidie	2042,00
Studies(IES)		
InstituutvoorJoodse	werkingssubsidie	185,00
Studies(IJOS)		

Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	werkingssubsidie	11159,00
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid – Beheer (IOB)	werkingssubsidie	2283,00
Projectengecombineerd onderwijs (VWO)	subsidieëring projectengecombineerd onderwijs (VWO)	243,00
Universitaire Talencentra	gratis NT2 voor hoogopgeleiden en snelleren	196,00
VOCVO	Coördinatie onderwijs aangedetineerden	1005,00
onderwijskoepels en GO!	Koepelsubsidieëring ikv het DBFM-programma Scholen van Morgen	106,00
stad Antwerpen	Subsidieaanmeldingssysteem	25,00
VGC	Subsidieaanmeldingssysteem	25,00
stad Gent	Subsidieaanmeldingssysteem	25,00
Gemeente Sint-Katelijne-Waver	Subsidieaanmeldingssysteem	10,00
Stad Leuven	Subsidieaanmeldingssysteem	10,00
stad Halle	Subsidieaanmeldingssysteem	10,00
Sint-Niklaas	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Kortrijk	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Turnhout	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Roeselare	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Vilvoorde	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Beringen	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Lokeren	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Ocmw Dilbeek	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
VZW Kios	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
OCMW Geel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Gemeente Sint-Truiden	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Menen	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Mol	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Grimbergen	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Houthalen-Helchteren	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Schelle	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00

Lier	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Asse	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Wetteren	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Temse	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Lommel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Wevelgem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Oudenaarde	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Willebroek	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Tongeren	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Brasschaat	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Ronse	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Antwerpen	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Edegem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Tervuren	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Hamme	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Denderleeuw	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Mortsel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Meise	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Zelev	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Balen	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Overijse	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Londerzeel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Kortenbergl	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Rumst	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Leopoldsbuurg	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Opwijk	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Machelen	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Kuurne	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
DePinte	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Zaventem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Steenokkerzeel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Affligem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Merchtem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00

Hoeilaart	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
VZW Poelberg Ommeland	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Kampenhout	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Wijnegem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Wemmel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Huldenberg	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Holsbeek	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Vrijbasisonderwijs Zutendaal	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
VGC	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Beveren	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
VZWScholengroep Sint-Rembert	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Sint-Martens-latem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Evergem	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
VZW Komo-De Vlinder	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Bever	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Kraainem	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
VZWBerkenbeek	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Vilvoorde	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Keerbergen Vrije Basisschool	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
Grasheide		
*Freinetschool De Boomhut	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
GO Scholengroep Rivierenland	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
Broeders van Liefde Sint-Idesbald	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
BEMOK VZW	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
VGC(so)	Subsidieaanmeldingssysteem	10,00
GO! SBS Nautica	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Brasschaat	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
VGC(buso)	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
GO Depasser	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
Antwerpen(SO)	Subsidieaanmeldingssysteem	35,00
IBSO Woudlucht	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Stad Gent(SO)	Subsidieaanmeldingssysteem	25,00
Stad Gent(BUSO)	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00

Stamina	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
scholengroep fluxus	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
Sint-Ritacollege	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
Lokeren(SO)	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
SBSOZonnbos	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
OnderwijsAnnuntiatenHeverlee (SO)	Subsidieaanmeldingssysteem	40,00
Sint-NiklaasSO	Subsidieaanmeldingssysteem	10,00
ScholengroepStroom	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
Mortsel	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
StadAntwerpen(Buso)	Subsidieaanmeldingssysteem	10,00
ScholengroepRivierenland	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
LAB	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
AnnuntiaainstituutVZW	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
ScholengroepDender	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00
BerkenbeekVZW	Subsidieaanmeldingssysteem	2,50
GOcampusdeBeemden	Subsidieaanmeldingssysteem	5,00

BIJLAGE 2

Begunstigde	Omschrijving	Budget inKeuro
vzwDe Link	subsidie	188 000,00
vzwLGUAcademy	subsidievoor projectLet'sGo Urban	50000,00
provincieOost-Vlaanderen	subsidieschoolenziekzijn	7 500,00

